Školní vzdělávací program

pro základní vzdělávání

Malostranské základní školy

Josefská 7, Praha 1, 118 00

Obsah

1 Identifikační údaje 4
2 Charakteristika školy 5
2.1.1 Vybavení školy 6
2.1.2 Prostorové a materiální podmínky 6
2.1.3 Podmínky pro hygienické a bezpečné vzdělávání žáků 7
2.1.4 Psychosociální podmínky 7
2.1.5 Personální podmínky, charakteristika pedagogického sboru 7
2.1.6 Projekty, akce školy 8
2.1.7 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty 8
3 Charakteristika školního vzdělávacího programu 9
3.1 Zaměření školy 9
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie 9
3.3 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami 11
3.3.1 Vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení 11
3.3.2 Vzdělávání žáků mimořádně nadaných 11
3.4 Začlenění průřezových témat 12
3.4.1 Přehled průřezových témat 12
3.4.2 Zkratky průřezových témat a čísla jednotlivých okruhů 17
3.4.3 Realizace průřezových témat 19
4 Učební plán 22
5 Učební osnovy 23
5.1 VO Jazyk a jazyková komunikace 23
5.1.1 Český jazyk a literatura 23
5.1.1 Anglický jazyk 35
5.1.2 Německý jazyk 45
5.1.3 Španělský jazyk 54
5.2 VO Matematika a její aplikace 63
5.2.1 Matematika 63
5.3 VO Informační a komunikační technologie 74
5.3.1 Informatika a výpočetní technika 74
5.4 VO Člověk a společnost 80
5.4.1 Občanská výchova 80
5.4.2 Dějepis 97
5.5 VO Člověk a příroda 110
5.5.1 Fyzika 110

5.5.2 Chemie ... 120
5.5.3 Přírodopis ... 130
5.5.4 Zeměpis ... 145
5.5.5 Dovednosti v přírodních vědách ... 162
5.6 VO Umění a kultura ... 169
5.6.1 Hudební výchova ... 169
5.6.2 Výtvarná výchova ... 177
5.6.3 Dramatická výchova ... 187
5.7 VO Člověk a zdraví ... 190
5.7.1 Tělesná výchova ... 190
5.7.2 Výchova ke zdraví ... 205
5.8 VO Člověk a svět práce ... 216
5.8.1 Příprava pokrmů ... 216
5.8.2 Vedení domácnosti ... 222
5.8.3 Využití digitálních technologií ... 226
5.8.4 Svět práce ... 230
5.9 Volitelné předměty ... 234
5.9.1 Příprava na střední školu ... 234
5.9.2 Cvičení z matematiky ... 237
5.9.3 Netradiční výtvarné techniky ... 240
5.9.4 Svět a životní prostředí ... 246
5.9.5 Drama v anglickém jazyce ... 251
5.9.6 Všední život v dějinách ... 255
5.9.7 Práce s literárními texty ... 259
5.9.8 Latina ... 262

1 Identifikační údaje

Vzdělávací program:

Školní vzdělávací program Malostranské základní školy

Předkladatel: Malostranská základní škola
Josefská 7, Praha 1

IČO: 60436093
IZO: 060436093
RED-IZO: 600035239

ředitel školy: Mgr. Tomáš Ledvinka

koordinátor tvorby ŠVP: Mgr. Jitka Šiklová

kontakty: tel. 257289441
e-mail: reditelstvi@malostranskazs.cz
www.malostranskeskoly.cz

Zřizovatel: Městská část Praha 1
Vodičkova 18
118 00 Praha 1
tel: 221097111

Platnost dokumentu: od 1.9.2021

Č.j.: švp5/2021

Mgr. Tomáš Ledvinka

2 Charakteristika školy

Malostranská základní škola je úplná základní škola s celkovým počtem zpravidla 16 tříd, z toho jedna přípravná třída.

Výuka probíhá ve dvou budovách, budova Karmelitská – I. stupeň, budova Josefská – II. stupeň. V budově Josefská působí zároveň osmileté Malostranské gymnázium, s nímž je škola personálně, prostorově i organizačně propojena. Obě školy úzce spolupracují také při organizaci akcí atd.

Základní cíle – vize školy

1. Spokojený (motivovaný) žák
   - je naším klientem
   - poskytujeme mu službu – vzdělání
   - ve velké míře ho též vychováváme (zejména vlastním příkladem)

Naším úkol je žáka: motivovat, učit ho řešit problémy, pomáhat mu, hodnotit ho, všestranně ho rozvíjet

2. Kvalitní absolvent – je prvořadým cílem našeho snažení
   Snažíme se, aby měl:
   - rozvinuté klíčové kompetence
   - fixované morální hodnoty, základní právní povědomí a všeobecný rozhled
   - schopnost dobře komunikovat v mateřském i cizím jazyce
   - předpoklady uplatnit se v dalším studiu i v praxi
3. Otevřená škola
   Chceme být školou, která dělá dobře dobré věci a o níž se to ví.

Umístění a dostupnost

Škola má k dispozici dvě budovy. Obě se nacházejí v historickém centru Prahy, nedaleko Karlova mostu. Tato poloha školy umožňuje častou návštěvu historických a kulturních památek či akcí a přispívá k rozvoji estetického cítění žáků. Budova Karmelitská je umístěna na úpatí Petřína, v sousedství kostela Panny Marie Vítězné a Vrtbovské zahrady, obklopena zelení. Od hlavní ulice je oddělena blokem domů.

Budova Josefská se nachází v poměrně tiché ulici mezi kostely sv. Josefa a sv. Tomáše. Obě budovy jsou snadno dostupné tramvajemi č. 12, 15, 20, 22 a 23. Zastávka pro budovu Karmelitská (Hellichova) je přímo před školou, pro budovu Josefská je zastávka na Malostranském náměstí.

2.1.1 Vybavení školy

2.1.2 Prostorové a materiální podmínky

Budova Karmelitská 13 – I. stupeň

- 21 učeben, z toho 1 učebna pro přípravnou třídu, 2 počítačové pracovny, pracovna speciálního pedagoga, pracovna asistentů pedagoga, 5 tříd školní družiny, keramická dílna.
- Všechny třídy jsou vybaveny základní audiovizuální technikou, kmenové učebny jsou vybaveny interaktivními tabulemi, v ostatních učebnách je umístěn dataprojektor a projekční plátno. Vyučující mají k dispozici notebooky nebo počítače s připojením na internet a několik kopírek.
- V budově je k dispozici wifi připojení
- Tělocvična s protiskluzovým povrchem je vybavena základním nářadím a náčiním pro první stupeň. Za budovou školy se nachází školní hřiště, doskočiště a nově obnovené terasy školní zahrady. V suterénu školy jsou šatny vybavené skříňkami pro každého žáka. V přízemí je keramická dílna
- Školní družina je pro děti otevřena od 6.30 do 17.30 hod.
- K dispozici je rovněž školní jídelna přístupná přímo z budovy školy.
- V bezprostředním okolí školní budovy jsou krásné a velké prostory pro odpočinek i hry.

Budova Josefská 7 – II.stupeň

- 29 učeben, z toho 11 odborných pracoven (3 počítačové pracovny, 2 jazykové, odborná pracovna a laboratoř chemie, pracovna biologie, pracovna a laboratoř fyziky, výtvarné ateliéry, učebna hudební výchovy, školní kuchyňka)
- Kmenové učebny a odborné pracovny jsou vybaveny interaktivní tabulí, případně dataprojektorem a projekčním plátnem
- V každém patře je umístěn infostánek s informacemi školy a připojením k internetu
- V přízemí je žákům k dispozici školní bufet
- V odpoledních hodinách mohou žáci využívat klub Malostraňák v Mostecké ulici, kde je i keramická dílna.
- V suterénu budovy jsou šatny s osobními skříňkami žáků.
- Pro výuku tělesné výchovy slouží malá a velká tělocvična, v přilehlém prostoru šatny a sprchy.
- Na vnitřním dvoře školy je nově zrekonstruované školní hřiště, ve druhém dvoře je umístěna lezecká stěna a boulderingová stěna
- Školní jídelna na Dražického náměstí zajišťuje stravování žáků II. stupně. Žáci si mohou vybírat z nabídky 3 jídel.
- Vyučující mají v kabinetech i ve sborovně k dispozici PC a notebooky s přístupem na internet (školní wifi připojení) a vysokokapacitní kopírku.
- Střešní terasa je využívána jako letní učebna a při slavnostních příležitostech.

- V podkroví rovněž vznikla školní knihovna, jsou zde pro žáky k dispozici i 3 počítače s připojením na internet

2.1.3 Podmínky pro hygienické a bezpečné vzdělávání žáků

- Na přechod před školou v Karmelitské ulici každý den ráno dohlíží strážníci městské policie.
- Pro bezpečnost žáků ve škole slouží videotelefony a kamery v šatních prostorách.
- V obou budovách je dbáno na pitný režim. V budově Josefská žáci mohou využívat školní bufet s bohatým sortimentem, v patrech jsou instalovány nápojové automaty.
- Učebny jsou vybaveny moderním nábytkem.
- V každém patře se nacházejí zrekonstruované dívčí i chlapecké toalety.
- K ošetření žáků slouží lůžko umístěné v sekretariátu školy.
- Jsou zveřejněny prostory, ve kterých se nacházejí lékárničky se zdravotnickým materiálem, všichni učitelé jsou proškoleni v poskytování první pomoci.

2.1.4 Psychosociální podmínky

- Velká pozornost je věnována prevenci šikany a sociálně patologických jevů. Učíme žáky, jak se vyvarovat kouření, alkoholu a drog.
- Třídní učitelé úzce a pravidelně spolupracují s výchovným poradcem, školním psychologem a speciálním pedagogem, s Pedagogicko psychologickou poradnou Prahy 1, se sociálními odbory obecních úřadů, s městskou i státní policií a odbornými institucemi.
- Informační systém školy je založen na kombinaci písemné (nástěnky, informační kniha pro učitele), elektronické (systém Komens v aplikaci Bakaláři, intranet, webové stránky školy, infostánky) a ústní formy (třídní učitelé informují žáky, vedení školy pedagogy na poradách).
- Menší kapacita v budově Karmelitská poskytuje žákům rodinné prostředí – všichni žáci znají všechny paní učitelky a ty znají všechny žáky jménem.
- Škola vede žáky k otevřenosti a partnerské komunikaci, k úctě, toleranci a schopnosti pomoci druhému.

2.1.5 Personální podmínky, charakteristika pedagogického sboru

- Pedagogický sbor má dle aktuální situace zhruba 60 členů. Spolupracují v něm mladí i zkušení pedagogové, 90 % učitelů je plně kvalifikovaných.
- Většina pedagogických pracovníků se dále vzdělává a na školících akcích se rovněž seznamuje s novými metodami práce.
- Ve škole pracuje výchovný poradce, speciální pedagogové pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, školní psycholog, metodik prevence sociálně patologických jevů, poradenský psycholog.
- Při výuce žáků se zdravotním postižením pomáhá učiteli asistent pedagoga.
- Ve školní družině pracují kvalifikované vychovatelky.

- Škola spolupracuje s agenturou pro mimoškolní výchovu, která zajišťuje chod zájmových kroužků, některé kroužky organizuje samostatně nebo v rámci získaných grantů.

2.1.6 Projekty, akce školy

- Celoškolní happening je pořádán každoročně v průběhu podzimu a žáci zde prezentují svá vystoupení na dané téma, která jsou přístupná i rodičům a ostatním zájemcům. Tato akce má na naší škole dlouholetou tradici a těší se velkému zájmu žáků i pedagogů.
- Další projekty probíhají buď celoročně nebo v daných termínech jako projekty žáků jednotlivých stupňů školy, ročníků či tříd.
- Na prvním stupni jsou stanoveny čtyři rozvojové programy, které se zaměřují na rozvoj čtenářské gramotnosti, rozvoj finanční gramotnosti, rozvoj pohybových dovedností a environmentální výchovu. V rámci těchto témat se v průběhu roku koná řada akcí (např. Noc s Andersenem, Petřínské pramínky, Malostranské schody, sázení stromu apod.)
- „Dny otevřených dveří“ pro rodiče žáků školy i rodiče budoucích prvňáčků, „Škola nanečisto“ pro budoucí prvňáčky apod.
- Vánoční koncerty v kostele sv. Tomáše a kostele Panny Marie Vítězné, vystoupení žáků I. stupně a pěveckého sboru Josef
- „Malostranské vyvádění“ závěrečný happening pro žáky devátých tříd
- Žáci prvního stupně absolvují v rámci tělesné výchovy výuku plavání.
- Žáci vyšších ročníků se zúčastňují zahraničních jazykových pobytů a lyžařských výcvikových kurzů.
- Velkou předností, zejména pro žáky prvního stupně, je rozmanitý výběr zájmových kroužků, které v součinnosti se školní družinou navazují na vyučování. Všechny kroužky probíhají v budově školy, kde mají bezpečné zázemí (keramická dílna, tělocvična, počítačová pracovna, jazyková pracovna).

2.1.7 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

- Naše škola preferuje individuální přístup k žákům i k rodičům.
- Svolává pravidelné i mimořádné třídní schůzky, dle potřeb rodičů poskytujeme individuální konzultace.
- Rodiče se dle možností zúčastňují besídek, sportovních akcí, celoškolních projektů a vystoupení žáků.
- Ve škole je zřízena školská rada
- Školu podporuje sdružení rodičů.
- Škola získala statut fakultní školy PedF UK, spolupracujeme především při přípravě budoucích učitelů, organizujeme praxe studentů učitelských oborů.
- Pravidelně se účastníme akcí pořádaných zřizovatelem školy, městskou částí Praha 1, jedná se zejména o akce sportovního charakteru.
- Zřizovatel každoročně vyhlašuje granty na volnočasové aktivity, díky kterým pravidelně získáváme příspěvky na práci klubu Malostraňák, akcí školní družiny

a dalších aktivit podporujících smysluplné trávení volného času žáků školy (kroužky apod.).

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

ŠVP pro vychází z obecných vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí RVP ZV (Rámcově vzdělávací program pro základní vzdělávání v aktuálním znění) a z koncepce školy, která naplňuje všeobecné vzdělání a všestranný rozvoj osobnosti žáků školy.

Naším cílem je zejména:

- umožnit žákům získat solidní, trvalé, teoretické a zároveň v praxi využitelné poznatky, schopnosti a dovednosti, a být tak připraven úspěšně pokračovat v dalším vzdělávání nebo své schopnosti s úspěchem využívat v běžných životních i pracovních situacích
- rozvoj osobnosti každého žáka tak, aby byl schopen samostatně myslet, komunikovat s ostatními, rozvíjet své schopnosti a nadání, svobodně se rozhodovat a projevovat se jako demokratický občan a to vše v souladu s obecně uznávanými životními a mravními hodnotami
- vzhledem k dlouholeté tradici, odbornému přístupu a zkušenostem pedagogických pracovníků s péčí o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, dále pokračovat v práci s těmito žáky a dle typu jejich poruch je integrovat v běžných třídách
- v projektovém vyučování nebo jiných moderních formách výuky rozvíjet tvořivé schopnosti, hodnotovou orientaci, schopnost týmové spolupráce a respektování odlišných kulturních a sociálních podmínek
- díky umístění školy v historickém jádru Prahy cíleně rozvíjet estetické cítění žáků a zájem o kulturní a historické dědictví
- vytvářet partnerské prostředí pro práci žáků, rodičů a všech pracovníků školy, umožnit rodičům a dětem společně se podílet na přípravě a realizaci vzdělávacího procesu, zejména při školních projektových akcích

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie naší školy vycházejí z klíčových kompetencí daných RVP ZV. Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole představuje dle našeho názoru základní kámen a „odrazový můstek“ pro další vzdělávání, celoživotní učení a orientaci žáků v běžném životě.

V tomto duchu rozvíjíme u žáků jednotlivé kompetence – k učení, k řešení problémů, komunikativní, pracovní, občanské, sociální a personální. Konkrétní postupy jsou uvedeny dále v charakteristice jednotlivých vzdělávacích oborů; na tomto místě vybíráme jen některé z nich:

- motivujeme žáky k potřebě číst a zdokonalovat čtení, poznávat různé typy textů a jiné informační zdroje, kriticky se zamýšlet na obsahem sdělení
- vedeme žáky k sebekontrole a sebehodnocení způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok, pracovat s chybou, volit vhodné způsoby řešení

- učitel učí žáky formulovat svá sdělení, myšlenky a názory výstižně, srozumitelně a kultivovaně v písemném i ústním projevu; vede je k umění naslouchat druhým, respektovat jejich názor a účinně argumentovat, dává jim dostatek prostoru pro sdělení vlastního názoru, postoje či pocitů
- učitel umožňuje žákům podílet se na vytváření kritérií hodnocení činností, vede žáky k ověřování výsledků práce
- vedeme žáky k plánování úkolů, postupů a činností, k systematičnosti a vytrvalosti v práci, ke schopnosti rozlišit míru důležitosti a naléhavosti úkolů a jejich význam na cestě k řešení problému
- důraz klademe na poznání odpovědnosti za vlastní rozhodnutí a k posouzení jeho důsledků
- vedeme žáky k běžnému využívání informačních a komunikačních technologií tak, aby byli schopni vyhledávat, třídit a vhodným způsobem posoudit a využít získané informace
- podporujeme u žáků aktivní způsob života, podněcujeme jejich zájem o poznání a učení o svém okolí a světě

Škola si klade za cíl nadále vytvářet stejný prostor a stejné podmínky pro vzdělávání všech žáků, tedy žáků se speciálními vzdělávacími potřebami nebo žáků mimořádně nadaných a talentovaných. Nadané žáky dle možnosti integrujeme do výuky partnerského nižšího gymnázia v předmětu, ve kterém mají nadprůměrné výsledky a umožňujeme jim hlubší a intenzivnější rozvoj jejich nadání.

V rámci prostorových a personálních podmínek chceme rozšířit pestrost vzdělávání, které respektuje nadání a zájmy žáků – povinně volitelné předměty, nepovinné předměty, zájmové kroužky apod. Uvědomujeme si, že při vzdělávání není rozhodující množství poznatků, ale jejich smysluplnost, trvalost a využitelnost pro život.

Ve výuce cizích jazyků je výuka anglického jazyka zařazena na prvním stupni již od prvního ročníku, na druhém stupni je vyučován druhý cizí jazyk od sedmého ročníku.

3.3 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

3.3.1 Vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení

Naše škola zajišťuje odbornou péči ve vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení. Ve spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou a se souhlasem zákonných zástupců dítěte provádíme screening žáků a dle výsledků jim v případě potřeby doporučujeme odborná vyšetření.

Na základě výsledků odborného vyšetření se žáci integrují do tříd běžného typu, kde pracují podle individuálního vzdělávacího plánu a příslušných odborných doporučení.

Jelikož je péče o žáky se specifickými poruchami učení jedna ze silných stránek naší školy (speciální pedagogové, proškolený učitelský sbor a další zázemí), poskytujeme tuto péči nejen žákům z obvodu Prahy 1, ale i dalším žákům z jiných částí Prahy a okolí, a to dle našich kapacitních možností.

Při nápravě jednotlivých poruch využíváme moderní pomůcky, metodické postupy i formy práce. Péče je intenzivní a pomocí individuálního přístupu k jednotlivým žákům se daří poruchy postupně kompenzovat. Speciálně pedagogická péče je žákům věnována také v době mimo vyučování, např. logopedická cvičení, D klub – náprava motorických oslabení.

Ve zpracovaných individuálních vzdělávacích plánech uvádíme závěry a doporučení školských poradenských zařízení, způsoby práce, využití speciálních pomůcek a způsoby hodnocení. Žáci jsou hodnoceni s přihlédnutím k vývojové poruše s tolerancí podle platné legislativy a podle pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání (příloha školního řádu).

Na 2. stupni jsou pro žáky s SVP organizovány nepovinné předměty – cvičení z Čj a cvičení z M, které kladou důraz především na procvičení problematických jevů.

U žáků s potřebou individuální asistence ve výuce škola zajišťuje asistenta pedagoga, který spolupracuje s třídním učitelem i dalšími vyučujícími.

3.3.2 Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Škola vyhledává a rozvíjí talent a mimořádné nadání žáků. Při zjišťování mimořádného nadání žáků spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními a na základě závěrů odborného vyšetření sestavuje a realizuje IVP se strukturou dle příslušné právní úpravy. Mimořádně nadaní žáci mohou být přeřazeni do vyššího ročníku na základě komisionální zkoušky nebo se mohou účastnit výuky ve vyšších ročnících v předmětech, které jsou klíčové pro rozvoj jejich nadání.

Zařazení problematiky mimořádně nadaných žáků do základního vzdělávání vyžaduje ze strany učitelů náročnější přípravu v jednotlivých vyučovacích předmětech. Těmto žákům musí být věnována speciální a individuální péče, obsahující zvýšenou motivaci i zařazování rozšiřujícího učiva jednotlivých předmětů, taktéž i jejich hloubku. To se v naší škole daří velmi dobře zejména díky tomu, že převážná většina vyučujících 2. stupně ZŠ působí také na osmiletém gymnáziu v budově Josefská, a má tedy více zkušeností jak s tvorbou, tak s praktickou realizací programů pro nadané žáky.

V jednotlivých předmětech je nadaným žákům věnován prostor pro seberealizaci, zadávání obtížnějších úkolů, doplňující a rozšiřující referáty, kvízy a možnost řešení problémových úloh. Svoje schopnosti mají příležitost také uplatňovat při skupinových pracích a projektových činnostech. Jsou pověřování např. vedením pracovních skupin, kontrolou provedených činností, či pomocí slabším spolužákům.

Nadaným žákům je také věnována zvýšená péče v oblasti práce s moderními informačními technologiemi (programování, tvorba webových stránek, práce s grafickými programy apod.)

Je jim rovněž nabízena široká škála mimoškolní zájmové činnosti, ve které mohou uplatnit své vědomosti, dovednosti a hlubší zájem o danou problematiku.

Žákům mimořádně nadaným v oblastech umění je poskytnuta možnost vhodného využití jejich potenciálu např. výtvarně nadaní žáci volí různé výtvarné techniky, náročnější formy práce s materiálem, prezentují své práce v budově školy i v rámci jiných akcí, reprezentují školu na různých výtvarných soutěžích.

Hudebně nadaní žáci pravidelně vystupují na školních koncertech, podílí se na jejich dramaturgii, aktivně spolupracují s vyučujícími na organizaci těchto akcí.

Sportovně nadaní žáci mají z důvodů omezených prostorových podmínek na škole možnost uplatnění svého talentu zejména při reprezentaci školy účastí na soutěžích. Škola jim rovněž nabízí možnost sestavení individuálního studijního plánu v souladu s harmonogramem tréninků a soutěží a konzultace s vyučujícími v jednotlivých předmětech pro doplnění učiva.

3.4 Začlenění průřezových témat

3.4.1 Přehled průřezových témat

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – OSV

1) **Rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
2) **Sebepoznání a sebepojetí** – já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí
3) **Seberegulace a sebeorganizace** – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
4) **Psychohygiena** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
5) **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích
6) **Poznávání lidí** – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí
7) **Mezilidské vztahy** – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
8) **Komunikace** – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení

v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace
v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci

9) **Kooperace a kompetice** – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

10) **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci

11) **Hodnoty, postoje, praktická etika** – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA – VDO

1) **Občanská společnost a škola** – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy – žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci

2) **Občan, občanská společnost a stát** – občan jako odpovědný člen společnosti(jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciace, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)

3) **Formy participace občanů v politickém životě** – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí

4) **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – GV

1) **Evropa a svět nás zajímá** – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
2) **Objevujeme Evropu a svět** – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
3) **Jsme Evropané** – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – MKV

1) **Kulturní diference** – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě
2) **Lidské vztahy** – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
3) **Etnický původ** – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku
4) **Multikulturalita** – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
5) **Princip sociálního smíru a solidarity** – odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – EV

1) **Ekosystémy** – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
2) **Základní podmínky života** – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
3) **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV) změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)
4) **Vztah člověka k prostředí** – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace**,** lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA – MEV

1) **kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu
2) **interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)
3) **stavba mediálních sdělení** – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)
4) **vnímání autora mediálních sdělení** – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu
5) **fungování a vliv médií ve společnosti** – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti) ; role médií v politických změnách
6) **tvorba mediálního sdělení** – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení
7) **práce v realizačním týmu** – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

3.4.2 Zkratky průřezových témat a čísla jednotlivých okruhů

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – OSV

OSV1	Rozvoj schopností poznávání
OSV2	Sebepoznání a sebepojetí
OSV3	Seberegulace a sebeorganizace
OSV4	Psychohygiena
OSV5	Kreativita
OSV6	Poznávání lidí
OSV7	Mezilidské vztahy
OSV8	Komunikace
OSV9	Kooperace a kompetice
OSV10	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
OSV11	Hodnoty, postoje, praktická etika

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA – VDO

VDO1	Občanská společnost a škola
VDO2	Občan, občanská společnost a stát
VDO3	Formy participace občanů v politickém životě
VDO4	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – GV

GV1	Evropa a svět nás zajímá
GV2	Objevujeme Evropu a svět
GV3	Jsme Evropané

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA –MKV

MKV1	Kulturní diference
MKV2	Lidské vztahy
MKV3	Etnický původ
MKV4	Multikulturalita
MKV5	Princip sociálního smíru a solidarity

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – EV

EV1	Ekosystémy
EV2	Základní podmínky života
EV3	Lidské aktivity a problémy životního prostředí
EV4	Vztah člověka k prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA – MEV

MEV1	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
MEV2	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
MEV3	Stavba mediálních sdělení
MEV4	Vnímání autora mediálních sdělení
MEV5	Fungování a vliv médií ve společnosti
MEV6	Tvorba mediálního sdělení
MEV7	Práce v realizačním týmu

3.4.3 Realizace průřezových témat

1. Osobnostní a sociální výchova				
ročník	**6**	**7**	**8**	**9**
OSV1	Př, Z, Přp, Vv, Ov,	F, Ov, Př, Vkz, Z,	F, Ov, Př, Vkz, Z	Dpv, F, Z, Př, Sp
OSV2	Čj, Tv, Vv, Dv	Čj, Vv, Ov, F, Tv	Čj, Vv, F, Ov	Čj, Sp
OSV3	Z, Tv, Ov, Dv	Tv, Ov	Z, Ov, Vv	Z
OSV4	Ov, Dv		F, Ov	F
OSV5	Čj, Ov, Vv, Dv	Čj, Vv	Čj, Vv	Čj, Vv, Dpv
OSV6	Aj, Ov, Čj, Přp, Dv	Aj, Vv, Čj, Vkz	Aj, Ov, Vv, Vkz	Aj, Sp, Dpv
OSV7	Čj, Ov, Tv, Dv, Z, Vv, Přp	Čj, Ov, Tv, Z, Vv, Vkz	Čj, Ov, Z, Vkz	Čj, Dpv, Z, Vv
OSV8	Aj, Z, D, Ov, Čj, Vv, Dv, Tv, Přp	Aj, Z, Čj, Vv, Tv, Vkz	Aj, Z, Čj, Ov, Vkz	Aj, Z, Dpv, Čj, Vv
OSV9	Aj, Z, Tv, Přp, Př, Vv, Ov	Aj, Z, Tv, Př, Vv, Vkz	Aj, Z, Vkz, Př, Vv	Aj, Z, Př, Dpv
OSV10	Př, Přp, Dv, Z, Tv, Ov	Př, Vv, Vkz, Z, Tv,	Př, Vv, Vkz	Př, Vv, Dpv
OSV11	Př, Vv, Přp	Př, Vkz, Vv	Př, Vkz	Př, Dpv

2. Výchova demokratického občana				
ročník	**6**	**7**	**8**	**9**
VDO1	Ov	Ov		Sp
VDO2	Ov	Ov	D, Vv	Z, D
VDO3	Ov	Ov		
VDO4	Ov, D	Ov	Ivt	

3. Výchova myšlení v evropských souvislostech				
ročník	**6**	**7**	**8**	**9**
GV1	Z, Vv	Z, Vv	Vv	
GV2	Aj, Vv, Z	Aj, Vv, Z	Aj, Vv	Aj
GV3	D, Vv	D, Vv	Vv	D

4. Multikulturní výchova				
ročník	**6**	**7**	**8**	**9**
MKV1	Z, Vv, Hv	Z, Vv	Z, Ov, Vv	Vv
MKV2	Vv	Vv	Vv, Ov	Vv
MKV3	Z, D, Vv	Z, D, Vv	Z, D, Vv	D, Vv
MKV4		Vv	Vv, Ov	Vv
MKV5			Ov	Vv

5. Enviromentální výchova				
ročník	**6**	**7**	**8**	**9**
EV1	Př, Z	Př, Vv, Z	Z, Vv, F	Př, Z
EV2	Př, D, Z, Tv	Př, F, Z, Tv	Z, Ch, Vv, F	Z, Ch, F
EV3	Z, Tv, Vv	Z, Vv, F, Tv	Z, Ch, F, Vv	Z, Ch, F
EV4	Z, Tv, Vv	Z, Tv, Vv	Z, F, Ch, Vv	Z, Ch

6. Mediální výchova				
ročník	**6**	**7**	**8**	**9**
MEV1	Př, Přp	Př, Vkz	Př, Vkz, Z	Př, Dpv, Z, Čj, F
MEV2	Př, Přp	Př, Vkz	Př, Vkz	Př, Dpv, Čj
MEV3				Čj, Vv
MEV4		Vv	Ivt	Čj
MEV5		Vv	Vv, F, Čj	Vv
MEV6	Čj	Čj	Čj, Vv	Čj, Vdt, Dpv
MEV7	Vv	Vv		Čj, Dpv

Zkratky předmětů	
Aj	Anglický jazyk
Čj	Český jazyk a literatura
Dpv	Dovednosti v přírodních vědách
Dv	Dramatická výchova
F	Fyzika
Hv	Hudební výchova
Ch	Chemie
M	Matematika
Ov	Občanská výchova
Př	Přírodopis
Vd	Vedení domácnosti
Přp	Příprava pokrmů
Sp	Svět práce
Tv	Tělesná výchova
Vdt	Využití digitálních technologií
Vkz	Výchova ke zdraví
Vv	Výtvarná výchova
Z	Zeměpis

4 Učební plán

Učební plán pro 2.stupeň 2024-2025 pro 9.ročník																	
Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročník												počet hod. celkem	disp.čas.dotace	min.čas. dotace
			6			7			8			9					
Jazyk a jazyková komunikace	Český j.a liter.	Český jazyk	4	1		4			4			3	1		17	2	15
	Cizí jazyk 1	Anglický jazyk	3	1	4/4	3		3/3	3		3/3	3	1	4/4	14	2	12
	Cizí jazyk 2	Nj nebo Šp				2		2/2	2		2/2	2		2/2	6	0	6
Matematika a její aplikace		Matematika	4	1		4			4			3	1		17	2	15
Informač.a komunik. technologie		Ivt		1	1/1				1		1/1		1	1/1	3	2	1
Člověk a společnost		Dějepis	2			2			2			2			8	0	11
		Občanská výchova	1			1			1						3	0	
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika				2			2			1	1		6	1	21
	Chemie	Chemie							2			2			4	0	
	Přírodopis	Přírodopis	2			2			1			1			6	0	
	Zeměpis	Zeměpis	2			2			1	1		1			7	1	
		Doved.v přír.věd.											2	2/2	2	2	
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1			1			1						3	0	10
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	2			2			2			1			7	0	
	Doplňující	Dramat.výchova		1	1/1										1	1	
Člověk a zdraví	Výchov. ke zdraví	Výchova ke zdraví				1			1						2	0	10
	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2		2/2	2		2/2	2		2/2	2		2/2	8	0	
Člověk a svět práce		Příprava pokrmů	1		1/1										1	0	3
		Využití digitálních technologií											1	1/1	1	1	
		Svět práce										1		1/1	1	0	
		Vedení domácn.				1		1/1							1	0	
Volitelné předměty	Doplňující	volit předmět1					1	1/1		1	1/1		2		4	4	
Celková povinná časová dotace			24	5		29	1		29	2		22	10		122	18	
			29			30			31			32					
Minimální a maximální časová dotace			28			28			30			30			122	18	104

5 Učební osnovy

5.1 VO Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1 Český jazyk a literatura

a) Charakteristika předmětu

Předmět Český jazyk a literatura je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Tento předmět má stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům vyspělosti absolventa základního vzdělání. Má komplexní charakter, ale pro přehlednost ho rozdělujeme do tří složek – Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek prolíná.

V Komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat jednotlivá jazyková sdělení, vždy na úrovni svých schopností v jednotlivých postupných ročnících se zvyšující se náročností a obtížností. Učí se číst s porozuměním, kultivovaně psát, rozhodovat se na základě slyšeného textu, analyzovat text, kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících také posuzují formální stránku textu a jeho výstavbu.

V jazykové výchově získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojení spisovné podoby jazyka, jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základem pro jasné a srozumitelné vyjadřování. Podporujeme i intelektové dovednosti žáka, např. porovnávání různých jevů, vyhledávání shod a odlišností, jejich třídění podle určitých kritérií, postup od jejich analýzy k syntéze. Český jazyk je proto nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznání.

V Literární výchově poznávají žáci prostřednictvím četby základní literární druhy, vnímají jejich specifické znaky, snaží se postihnout umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Rozlišují literární fikci od skutečnosti. Získávají čtenářské návyky, podle svých schopností vnímají a interpretují literární text. Žáci postupně během základního vzdělání dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, hodnotová měřítka a obohatit jejich duševní život.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Český jazyk a literatura je vyučován pod tímto názvem ve všech postupných ročnících základní školy. Podle učebního plánu je jeho časová dotace ve všech ročnících 4 vyučovací hodiny.

Z organizačních důvodů je předmět dělen na tři základní složky. V každém ročníku a v každé složce předmětu je systém postupného zvyšování náročnosti a prohlubování poznatků, které si žáci osvojili již v nižších ročnících.

Ve škole fungují specializované učebny, učitelská i žákovská knihovna, žáci využívají na procvičování počítačové učebny (výukové programy, internet).

b) Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

1. Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k chápání jazyka jako svébytného historického jevu a jako nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání

- vede žáky k samostatnému získávání informací z různých zdrojů – různé jazykové a literární prameny
- pracuje s texty odpovídajícími věku a zaměření žáka
- vede žáka k dávání informací do souvislostí
- provádí se žáky společný rozbor chyb

2. Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadává problémové úlohy, aby žák byl schopen orientovat se v určitém problému a posoudit jeho příčiny
- vede žáky k sebehodnocení
- vytváří podněty ke kritickému a samostatnému myšlení
- nechává žáky formulovat vlastní názory
- koordinuje práci ve skupinách

3. Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky, aby se vyjadřovali k dané souvisle, kultivovaně a v logickém sledu
- vede žáky k tomu, aby dokázali smysluplně vyjádřit svůj názor a také ho obhájit
- podněcuje žáky k prezentaci získaných poznatků

4. Kompetence sociální, personální a občanské

Učitel:

- vytváří klidnou, příjemnou pracovní atmosféru, která žáky podněcuje k ohleduplnosti a naslouchání názoru druhého
- rozvíjí u žáků ohleduplné zacházení s pomůckami (jazykové příručky, obrazový materiál, ukázky historických dokumentů, PC)
- vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích
- rozvíjí u žáků pozitivní postoj k národnímu a kulturnímu dědictví

5. Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k užívání materiálního vybavení školy, vztahujícímu se k výuce předmětu
- učí žáky využívat získané znalosti a zkušenosti k dalšímu vzdělávání a profesnímu zaměření

c) Průřezová témata

V průřezovém tématu Osobnostní a sociální výchova se zabýváme v části Osobnostního rozvoje hlavně tematickými okruhy Sebepoznání a sebepojetí a Kreativita, v oblasti Sociálního rozvoje tematickými okruhy Poznávání lidí, Mezilidské vztahy a Komunikace a oběma tematickými okruhy části Morální rozvoj. Průřezových témat Výchova demokratického občana a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech se dotýkáme hlavně v Komunikační a slohové výchově. Zabýváme se všemi tematickými okruhy průřezového tématu Mediální výchova.

d) Očekávané výstupy z RVP ZV

Předmět Český jazyk a literatura je komplexní vzdělávací předmět. Očekávané výstupy proto uvádíme pro všechny 4 ročníky 2. stupně základní školy. Veškeré výstupy naplňujeme postupně od nižších ročníků k vyšším, protože žáci získávají nejprve základní informace a později, na základě již získaného poznatku, své znalosti rozšiřují a prohlubují. Nutné je dbát na návaznost, přesnost a jasnost poznatků, a také je dobré vysvětlovat smysluplnost, nutnost a praktickou využitelnost těchto poznatků. Vždy je třeba dbát na spojení školy se životem žáka, jeho rodiny a společnosti.

Komunikační a slohová výchova

Žák:

- ***čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas***
- ***rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává***
- ***posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení***
- ***reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta***
- ***vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku***
- ***rozpoznává manipulativní komunikaci, např. v reklamě***
- ***volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru***
- ***rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace***
- ***píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry***

Jazyková výchova

Žák:

- ***porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová***
- ***rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku – znalosti využívá k vytváření pravopisně náležitých textů***
- ***určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu***
- ***rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary***
- ***vyhledává základní skladební dvojici a určí větné členy***
- ***odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí, znalosti stavby souvětí využívá pro správnou interpunkci***

Literární výchova

Žák:

- ***vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je***
- ***volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma***
- ***rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů***

Název vyučovacího předmětu: Český jazyk			
Ročník: 6.	**Hodinová dotace: 5 hodin týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
Komunikační a slohová výchova • je schopen samostatně vytvořit krátké oznámení a zprávu, uvědomí si rozdíl mezi nimi. • seznámí se se základními pravidly písemné korespondence, vytváří vlastní krátké texty. • odlišuje v textu podstatné informace od méně důležitých, podle svých schopností vnímá strukturu textu, osvojuje si nové strategie učení, vyhledává v textu odborné termíny a zjišťuje jejich význam. • na základě teoretického poučení o popisu vytváří logické a uspořádané texty • vytváří chronologicky uspořádané texty • vytvoří text na základě poslechu hudby, uplatňuje vlastní fantazii Jazyková výchova • rozlišuje různé útvary jazyka, je schopen pracovat s jazykovými příručkami. • definuje české hlásky, aplikuje znalosti o spodobě, vědomě správně používá slovní přízvuk, větnou melodii, tempo a pauzy • rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, analyzuje slova a rozlišuje jednotlivé části, tyto znalosti využívá pro vytváření pravopisně správných textů.	Prostě informační styl (oznámení, zpráva). Korespondence (osobní a úřední dopis, fax, tiskopisy, e-mail, pohlednice). Odborné texty (reprodukce, výpisky a výtah). Odborné názvy. Popis (předmětu, osoby, pracovního postupu). Vypravování. Tvůrčí psaní. Čeština - náš mateřský jazyk. Nauka o jazyce a její složky. Práce s jazykovými příručkami. Zvuková stránka jazyka. Obohacování slovní zásoby. Tvoření slov. Stavba slova.	Prolínají celým ročníkem OSV2 OSV5 OSV6 OSV7 OSV8 MEV6 Hv – psaní na hudbu konkrétního období Vv D – rozlišuje vývojová stádia člověka, dá je do souvislosti se vznikem řeči.	Rozhovor, vyprávění, diskuse, debata procvičování, opakování, samostatná cvičení, řešení úloh, sběr a přiměřená analýza informací beseda, imitace a simulace situací kooperativní učení, školní projekty, problémové učení

• rozlišuje slova domácího a cizího původu, ovládá pravopis jednodušších slov cizího původu, kterým rozumí a užívá je ve vhodném kontextu, podle svých schopností správně vyslovuje a tvoří tvary slov cizího původu • rozlišuje jednotlivé druhy podstatných jmen (konkrétní, abstraktní, obecná, vlastní), využívá znalost určování mluvnických kategorií k vytváření pravopisně správných textů, uvědomuje si odchylky při skloňování některých podstatných jmen. • rozdělí větu na základní a rozvíjející větné členy, tuto dovednost využije ve větách při shodě podmětu s přísudkem, utváří si základy logické stavby jazyka • rozliší větu jednoduchou a souvětí, vyčlení větu hlavní, nakreslí schéma věty jednoduché a souvětí. Literární výchova • převypráví obsah přečteného textu, jednoduše charakterizuje postavy, nalézá synonyma k méně obvyklým výrazům, orientuje se v základních literárněvědných pojmech, texty dává do souvislostí se svými životními zkušenostmi • zaznamenává dojmy z četby a jiných kulturních akcí do kulturního deníku • orientuje se v základních službách knihovny, dokáže si vybrat knihu podle svého zájmu	Přejímání slov z cizích jazyků, jejich výslovnost a pravopis. Tvarosloví ohebných slovních druhů. Skladba. Základní větné členy. Shoda podmětu s přísudkem. Rozvíjející větné členy. Věta jednoduchá a souvětí. Tvoření vět. Rozbor literárních textů z čítanky. Mimočítanková četba Knihovna	Chápe vznik řeči jako prostředku k dorozumění D – báje, uvědomuje si prolínání kulturních vlivů, pozná období, ve kterých vzniká mytologie	exkurze do knihovny

Název vyučovacího předmětu: Český jazyk			
Ročník: 7.	**Hodinová dotace: 4 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
Komunikační a slohová výchova • na základě pochopení zásad úředního stylu vytváří různé jednoduché typy úředních dopisů, chápe rozdíl mezi životopisem, strukturovaným životopisem a uměleckým životopisem, je schopen se stavit vlastní životopis • stručně a přehledně vypíše nejdůležitější informace z odborného textu • využívá znalostí stavby dramatu k vytvoření napínavého vypravování (ústně i písemně) • vytváří logicky uspořádané texty, rozšiřuje svou slovní zásobu • na základě svých schopností vystihne výrazné povahové rysy jemu blízkých lidí i své vlastní, dokáže je zhodnotit, charakterizuje literární hrdiny Jazyková výchova: • využívá znalost určování mluvnických kategorií k vytváření pravopisně správných textů • orientuje se v odchylkách při skloňování, uvědomí si způsoby vyjádření větší nebo menší míry vlastnosti • upevní si znalosti tvarů zájmen • v písemných i ústních projevech vědomě užívá správných tvarů číslovek	Úřední styl (úřední dopis, přihláška, žádost, životopis Výtah, výpisky Vypravování Popis (uměleckého předmětu, výrobku, pracovního postupu, líčení) Popis osoby, charakteristika Tvarosloví jmen Tvarosloví číslovek	Prolínají celým ročníkem OSV2 OSV5 OSV6 OSV7 OSV8 MEV6	Rozhovor, vyprávění, diskuse, debata, procvičování, opakování, samostatná cvičení, řešení úloh, sběr a přiměřená analýza informací, beseda, imitace a simulace situací, kooperativní

• využívá znalost určování mluvnických kategorií sloves k vytváření pravopisně správných textů, rozliší slovesa v trpném a činném rodě, tuto znalost využije při studiu cizích jazyků • dává do souvislostí nové teoretické znalosti o neohebných slovních druzích se svými jazykovými schopnostmi • rozliší holý, rozvitý a několikanásobný větný člen, tuto dovednost využije pro správnou interpunkci • naznačí grafickou stavbu věty, uvědomuje si vztahy mezi jednotlivými členy a tím rozvíjí své logické myšlení • převede větný člen na příslušnou větu vedlejší a naopak, určí druh věty vedlejší • seznámí se z různými způsoby přenášení slovního významu v uměleckých i běžných textech, tvoří synonyma a antonyma k obvyklým výrazům Literární výchova • reprodukuje obsah přečteného textu, vytvoří osnovu, • využívá znalostí přímé a nepřímé charakteristiky k pochopení jednání hrdinů, nalézá synonyma k méně obvyklým výrazům, orientuje se v základních literárněvědných pojmech, texty dává do souvislostí se svými životními zkušenostmi, hodnotí skutky a povahu hrdinů, formuluje své názory, snaží se je obhájit, dramatizuje vhodné části textu, soustředí se na přiměřeně hlasitý projev, správnou intonaci a čistou výslovnost • zaznamenává bibliografické údaje, vybere a okomentuje citát z knihy, který ho zaujal, rozpozná hlavní a vedlejší postavy, vystihne hlavní dějovou linii a prostředí díla	Tvarosloví sloves Tvarosloví neohebných slovních druhů Skladba, větné členy, souvětí podřadné, druhy vět vedlejších. Význam slov Četba a rozbor literárních textů z čítanky Mimočítanková četba (cestopisy)	D – pozná legendu jako typický literární útvar raného středověku, četba z kronik dokládá nejstarší dějiny českého státu Z-regionální zeměpis	učení, školní projekty, problémové učení

Název vyučovacího předmětu: Český jazyk			
Ročník: 8.	**Hodinová dotace: 4 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
Komunikační a slohová výchova • na základě svých schopností vystihne výrazné povahové rysy literární postavy, své vlastní ze svého pohledu i z pohledu ostatních • je schopen sepsat jednoduché úřední písemnosti (žádost, objednávka, přihláška, urgence, reklamace) • rozpozná líčení v literárním díle, vytvoří jej na základě vlastního prožitku • provede sběr dat a vytřídí zásadní informace, vystaví logicky správný text, vytvoří prezentaci na zvolené téma • rozpozná základní znaky úvahy, argumentuje a obhajuje svůj názor, zaujímá stanovisko a diskutuje • orientuje se v hromadných sdělovacích prostředcích, porovná různé zdroje informací Jazyková výchova • rozliší, vytvoří a transformuje oba druhy vět • rozliší větu jednoduchou a souvětí, na základě znalosti souřadicích a podřadicích spojek roztřídí věty podle zadaných kritérií • je si vědom různých způsobů vyjádření záporů v češtině • rozliší holý, rozvitý, několikanásobný větný člen, volný a těsný přívlastek, tuto dovednost využije pro správnou interpunkci	Charakteristika Úřední písemnosti Líčení Výklad Základní poučení o úvaze Základy publicistického stylu Skladba Věta jednočlenná a dvojčlenná Věta jednoduchá a souvětí Zápor Stavba věty jednoduché, větné členy, druhy přívlastku Větné členy v přístavkovém vztahu	Prolínají celým ročníkem OSV2 OSV5 OSV7 OSV8 MEV5 MEV6	Rozhovor, vyprávění, diskuse, debata, procvičování, opakování, samostatná cvičení, řešení úloh, sběr a přiměřená analýza informací, beseda, imitace a simulace situací, kooperativní učení, školní projekty, problémové učení

• označí a vytvoří základní přístavkovou konstrukci, rozvíjí tím své povědomí o logické stavbě jazyka • vysvětlí rozdíl mezi oběma druhy souvětí, podle svých schopností uvádí příklady obou typů, analyzuje jeho stavbu a je schopen načrtnout jeho schéma, z obsahu vět vyvodí významový poměr mezi nimi, znalosti využije při správném psaní čárek tvoří ústně i písemně správné tvary přejatých jmen • uvědomí si podobné a odlišné znaky jednotlivých jazyků a roztřídí je do odpovídajících skupin • rozliší dokonavý a nedokonavý vid u sloves, podle svých schopností zařazuje slovesa do systému slovesných tříd a vzorů • rozliší jednotlivé útvary jazyka a ve svých jazykových projevech správně užívá vhodné jazykové prostředky <u>Literární výchova</u> • uceleně reprodukuje přečtený text, popíše strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje jeho smysl • podle svých schopností tvoří vlastní literární text na základě osvojených základních poznatků z literární teorie • rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná jejich funkci, uvede základní představitele • porovná různá ztvárnění téhož námětu • formuluje ústně i písemně své dojmy z četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a své názory na umělecké dílo	Souvětí souřadné a podřadné, významové poměry mezi souřadně spojenými větami Tvarosloví – skloňování přejatých jmen obecných a vlastních Slovesný vid, třídy a vzory Obecné výklady o jazyce Slovanské jazyky Spisovný jazyk a nespisovné útvary jazyka Rozbory textů z čítanky Mimočítanková četba, návštěvy kulturních akcí (divadlo, muzeum Karla Čapka - Strž)	D – z četby beletrie pozná a doloží průběh revoluce 1848 v Rakousku (svatodušní nepokoje)	

Název vyučovacího předmětu: Český jazyk			
Ročník: 9.	**Hodinová dotace: 4 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
Komunikační a slohová výchova • na základě poučení o funkčních stylech a slohotvorných činitelích samostatně vytváří • odpovídající ústní i písemné jazykové projevy • analyzuje vzorové úvahy a diskutuje o nich, vyvodí základy stavby úvahy, podle svých schopností vytvoří samostatnou úvahu • podle svých schopností pronese připravený i nepřipravený proslov na dané téma • argumentuje a obhajuje svůj názor, zaujímá stanovisko, respektuje názor druhých, dívá se na problém i z jiné stránky • zapojuje se do diskuse, podle svých schopností ji dokáže řídit, využívá zásad i pravidel dialogu • dorozumívá se kultivovaně, výstižně a takovými jazykovými prostředky, které jsou vhodné pro danou situaci • je schopen odlišit ve čteném nebo slyšeném projevu fakta od názorů a hodnocení • odlišuje subjektivní a objektivní sdělení, podle svých schopností chápe záměr autora • rozpozná manipulativní komunikaci v médiích, zaujímá k ní kritický postoj • vytvoří zprávu, komentovanou zprávu, fejeton, recenzi • realizuje interview, anketu	Základní funkční styly a jejich procvičování Úvaha Mluvené jazykové projevy (proslov, diskuse, polemika) publicistický styl	Prolínají celým ročníkem OSV2 OSV5 OSV7 OSV8 MEV1 MEV2 MEV3 MEV4 MEV6 MEV7	Rozhovor, vyprávění, diskuse, debata procvičování, opakování, samostatná cvičení, řešení úloh, sběr a přiměřená analýza informací, beseda, imitace a simulace situací kooperativní učení, školní projekty,

Jazyková výchova • rozliší a určí holý, rozvitý, několikanásobný větný člen, volný a těsný přívlastek, tuto dovednost využije pro správnou interpunkci • označí a vytvoří základní přístavkovou konstrukci, rozvíjí tím své povědomí o logické stavbě jazyka • vysvětlí rozdíl mezi souvětím souřadným a podřadným, podle svých schopností uvádí příklady obou typů, analyzuje jejich stavbu a načrtne schéma, z obsahu vět vyvodí významový poměr mezi nimi, znalosti využije při správném psaní čárek, určí druh věty vedlejší • rozpozná větu jednočlennou, dvoučlennou a větný ekvivalent • znalost samostatného větného členu, elipsy, oslovení, vsuvky a citoslovce na začátku věty využije pro správné psaní interpunkce • je si vědom činitelů ovlivňujících aktuální členění věty a funkčně je využívá pro tvoření vlastních výpovědí • analyzuje text z hlediska různých jazykových plánů • vědomě používá správných tvarů ohebných slovních druhů ve svých jazykových projevech • využívá získané poznatky k rozšiřování slovní zásoby • adekvátně a soustavně využívá slovníky a ostatní jazykové příručky Literární výchova • uceleně reprodukuje přečtený text, popíše strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje jeho smysl • rozpozná výrazné rysy stylu autora • podle svých schopností tvoří vlastní literární text na základě osvojených základních poznatků z literární teorie, připraví referát o knize a autorovi • rozlišuje různou úroveň literatury a doloží své tvrzení argumenty • rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná jejich funkci, uvede základní představitele	Skladba Věta jednočlenná, dvojčlenná, větný ekvivalent Zvláštnosti větné skladby Komplexní větné rozbory Tvarosloví – Slova ohebná a neohebná Nauka o slovní zásobě Slova jednoznačná a mnohoznačná, slova jednovýznamová a mnohovýznamová Slovníky Analýza literárních textů	D – na základě četby beletrie pozná osudy lidí za II. světové války,	problémové učení Exkurze – Terezín

• podle svých schopností a zájmů uvede základní literární směry a jejich představitele v české a světové literatuře • porovná různá ztvárnění téhož námětu • umí se orientovat v knihovně a dalších informačních zdrojích • formuluje ústně i písemně své dojmy z četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a své názory na umělecké dílo	Mimočítanková četba	věda a kultura za 1. republiky (doložit četbou beletrie)	

5.1.1 Anglický jazyk

a) Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět anglický jazyk je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Vyučuje se na druhém stupni základní školy jako první cizí jazyk. Hodinová dotace v šesté třídě činí 4 hodiny, v sedmém a osmém ročníku 3 hodiny a v deváté třídě 4 hodiny týdně.

Třídy jsou rozděleny na dvě skupiny a předmět se vyučuje převážně ve školní budově formou teoretických a praktických činností.

Výuka probíhá podle sady učebnic English File Elementary, English File pre-intermediate. Učitel používá dále další doplňkové materiály na procvičení všech jazykových dovedností.

Žákům 2. stupně je podle zájmu umožněn studijně poznávací zájezd do Velké Británie, kde mohou navázat kontakt s anglicky mluvícími studenty ze zemí EU. Učivo je doplňováno návštěvami anglicky mluvených divadelních představení a prací s adaptovanou četbou. Každý z vyučujících Aj dodává studentům další doplňkové kopírované materiály podle aktuální potřeby.

Materiálně technické podmínky výuky

a) Každý učitel disponuje notebookem, CD přehrávačem, ve většině učeben jsou instalovány PC projektory, interaktivní tabule. K dispozici jsou tři počítačové učebny s připojením na internet a výukovými programy v Aj.

b) Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

1. Kompetence k učení

Učitel:

- zadává samostatnou práci s anglickým textem, např. texty v učebnici, časopis R+R, internet, texty písní, výukové programy na PC a jiné texty na odpovídající úrovni
- vyzývá k samostatné práci s textem, která má vyústit v různých formách presentace v anglickém jazyce, např. anglický průvodce Prahou
- vede žáky k třídění informací (z internetu, slovníků, encyklopedií...), jejich zpracovávání a kritickému hodnocení

1. Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadává praktické úkoly spjaté s každodenním životem, které musí žák samostatně řešit, např. stížnost v restauraci, rezervace ubytování…
- vede žáky k tomu, aby si vybírali vlastní strategie k řešení problémů
- motivuje žáky k tomu, aby obhajovali vlastní názor v anglickém jazyce

2. Kompetence komunikativní

Učitel:

- zadává práci ve skupinkách, dvojicích i samostatně (diskuse, rozhovory a příprava scének)
- vybírá různé typy textů, obrázků, informačních a komunikačních prostředků (psaní dopisů, vyplňování formulářů aj.), na které žák reaguje písemně či ústně
- zadává mluvní cvičení pro procvičení samostatného projevu žáka
- vede žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků a technologií

3. Kompetence sociální a personální

Učitel:

- organizuje práci ve dvojicích a skupinách
- usiluje o žákovo uvědomění si vlastní pozice v sociální skupině, např. při práci na společném projektu
- zdůrazňuje spolupráci a respektování druhých a vzájemnou pomoc ve skupině, tzn. že žáci s jazykovými dovednostmi na vyšší úrovni pomáhají žákům, kteří jejich pomoc potřebují

4. Kompetence občanské

Učitel:

- učitel motivuje žáky k respektování individuálních rozdílů, kulturní a náboženské odlišnosti spolužáků ve třídě, např. setkávání s jinými národnostmi při výuce, při výjezdech do zahraničí atd.
- učitel vede žáky, aby si vážili ostatních a byli schopni se vcítit do jejich problémů

5. Kompetence pracovní

Učitel:

- učitel vede žáka k poznávání využití anglického jazyka v různých oblastech světa práce

c) Průřezová témata

V anglickém jazyce jsou zařazována v průběhu celého vzdělávání na 2. stupni ZŠ tato průřezová témata:

GV2 Objevujeme Evropu a svět

MEV6 Tvorba mediálního sdělení

OSV6 Poznávání lidí

OSV8 Komunikace

OSV9 Kooperace

d) Očekávané výstupy z RVP ZV

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák:

- ***rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně***
- ***rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat***

MLUVENÍ

Žák:

- ***zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích***
- ***mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech***
- ***vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života***

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Žák:

- ***vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech***
- ***rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace***

PSANÍ

Žák:

- ***vyplní základní údaje o sobě ve formuláři***
- ***napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat***
- ***reaguje na jednoduché písemné sdělení***

Název vyučovacího předmětu: Anglický jazyk			
Ročník: 6.	**Hodinová dotace: 4 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat • mluví o své rodině, volném čase a dalších osvojovaných tématech • vyhledá požadované informace v jednoduchých textech a rozumí jim • dokáže napsat krátký text k příslušnému tématu	Sloveso být, mít Přítomný čas prostý Frekvenční příslovce Přítomný čas průběhový Člen určitý, neurčitý Zájmena Modální sloveso- can Číslovky, datumy Volný čas Domácí práce Hudba Denní činnosti Barvy Rodina	OSV8- komunikace OSV6 – poznávání lidí OSV9 – kooperace	jednoduchá cvičení na překlad vytváření vlastních rozhovorů správné fonetické opakování audio nahrávek a modelové výslovnosti učitele vyhledávání informací v textu písemné a ústní doplňování slov či gramatických jevů v textu práce s PC, slovníky, s výukovými programy

			písemné a slovní doplňování slov či gramatických jevů využití audio-video techniky k nahrávání výslovnosti a dialogů a scének žáků

Název vyučovacího předmětu: Anglický jazyk			
Ročník: 7.	**Hodinová dotace: 3 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• rozumí jednoduchým větám se vztahem k probíraným tématům • mluví o volném čase, cestování a dalších osvojovaných tématech • vyhledá požadované informace v textu • sestaví jednoduché písemné a ústní sdělení • pozdraví a rozloučí se, poskytne a vyžádá si jednoduchou informaci, popíše cestu	Minulý čas prostý Budoucnost pomocí „ going to“ Členy Počitatelná a nepočitatelná podstatná jména Předpřítomný čas (ever, never, just) Zájmena osobní, přivlastňovací, neurčitá Modální slovesa Stupňování přídavných jmen Slovesné vzorce Každodenní situace Jídlo a pití Filmy Kultura	OSV8- Komunikace OSV6 – Poznávání lidí GV2 – Objevujeme Evropu a svět	jednoduchá cvičení na překlad vytváření vlastních rozhovorů správné fonetické opakování audio nahrávek a modelové výslovnosti učitele vyhledávání informací v textu, písemné a ústní doplňování slov či gramatických jevů v textu práce s PC slovníky, práce s výukovými programy

	Domov a bydlení Zážitky a ambice Místa ve městě		

Název vyučovacího předmětu: Anglický jazyk			
Ročník: 8.	**Hodinová dotace: 3 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• čte nahlas, plynule a bez hrubších fonetických chyb jednoduché texty se známou slovní zásobou • vyhledá v textu informaci a pohovoří o ní • odpoví na otázky týkající se každodenních činností • vyhledá odpověď na otázku v textech • rozumí jednoduchým textům se vztahem k probíraným tématům	Přítomný čas průběhový a prostý Modální slovesa Minulý čas průběhový Předpřítomný čas Komparativy Vyjádření budoucnosti-will Vedlejší věty Prázdniny Popis osob Letiště, cestování Nakupování Popis města, cesty Životní zážitky	OSV8-Komunikace OSV6 – Poznávání lidí GV2 – Objevujeme Evropu a svět	řízená diskuze ze strany učitele samostatná interpretace textu jednoduchá cvičení na překlad vytváření vlastních rozhovorů správné fonetické opakování audio nahrávek a modelové výslovnosti učitele vyhledávání informací v textu písemné a ústní doplňování slov či gramatických jevů v textu

• pozdraví, představí se, rozloučí se, poskytne a vyžádá si jednoduchou informaci • používá dvojjazyčný slovník			práce s PC, slovníky a výukovými programy

Název vyučovacího předmětu: Anglický jazyk			
Ročník: 9.	**Hodinová dotace: 4 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• vyhledá v textu informaci a plynule o ní pohovoří • rozumí běžným větám, komunikuje v rámci probíraných témat • rozumí a reprodukuje poslechový text své úrovně • vyhledá odpověď na otázku v textech • rozumí jednoduchým textům se vztahem k probíraným tématům • sestaví jednoduché písemné a ústní sdělení na probíraná témata a vyjádří na ně svůj názor • argumentuje a oponuje při řízených diskuzích	Slovesné vzorce Modální slovesa- should, might, must Podmínkové věty Used to, be used to- používání Trpný rod Předminulý čas Frázová slovesa Reported speech Prázdniny Sport Vzdělávání Zvířata Vynálezy Fóbie	OSV8- Komunikace OSV6 – Poznávání lidí GV2 – Objevujeme Evropu a svět OSV9 – Kooperace	řízená diskuze ze strany učitele, samostatná interpretace textu, cvičení na překlad, vytváření vlastních rozhovorů, správné fonetické opakování audio nahrávek a modelové výslovnosti učitele, vyhledávání informací v textu, písemné a ústní doplňování slov či gramatických jevů v textu, práce s PC, slovníky, výukovými programy

5.1.2 Německý jazyk

a) Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Další cizí jazyk je součástí vzdělávací oblasti „Jazyk a jazyková komunikace“. Žáci si ho volí jako druhý cizí jazyk od sedmého ročníku. Výuka se pak stává povinnou až do devátého ročníku.

Hodinová dotace činí v sedmém až devátém ročníku dvě hodiny týdně a žáci by měli dosáhnout úrovně A1, (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky).

Třída je dělena na skupiny. Výuka je realizována v budově školy. Každý učitel má k dispozici PC. Ve většině učeben lze využívat velkoplošnou projekci nebo interaktivní tabule. K dispozici jsou též počítačové učebny.

Převážná část výuky je orientována na praktické použití jazyka v základních každodenních situacích.

Cílem vzdělávání v dané oblasti je vést žáka k pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání, rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti. Zvládání pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí. Získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti.

Na této úrovni je důraz kladen na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro další osvojování jazyka. Cílem je rovněž rozvoj jazykového povědomí ve vztahu k mateřskému a dalším jazykům.

b) Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

1. Kompetence k učení

Učitel:

- navrhuje možné strategie učení
- vede žáky k rozdělení učiva do logických celků, k pochopení podstaty daného gramatického jevu a jeho zařazení do systému – analogie s mateřským nebo s jiným cizím jazykem
- způsobem zkoušení ověřuje nabyté znalosti a dovednosti
- motivuje žáky

2. Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- umožňuje žákům vypořádat se s běžnými životními situacemi (viz. komunikativní kompetence)
- vede žáky k efektivnímu vyhledání potřebné informace (dvojjazyčný slovník)
- trénuje schopnost dedukce (tvarosloví, lexikologie)

3. Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k práci s psaným textem (autentický text)
- uvádí žáky do tématu – řízená diskuse ze strany učitele
- zadává žákům selektivní čtení – skupinovou/ individuální práci (klíčová slova)
- vede žáky k samostatné interpretaci a aplikaci; diskuzi
- nabízí žákům řešení modelových situací
- vede žáky k schopnosti reagovat na běžné podněty, situace
- nacvičuje s žáky porozumění slyšenému textu
- vyzývá žáky k zachycení hlavní myšlenky
- vede žáky ke globálnímu a detailnímu porozumění + selektivnímu porozumění
- trénuje s žáky reprodukci slyšeného textu či projevu

4. Kompetence sociální a personální

Učitel:

- rozvíjí u žáků schopnost sociokulturního srovnání s realitou dané cizí země
- rozvíjí u žáků schopnost empatie a schopnost naslouchat
- vede žáky k objektivnímu sebehodnocení

5. Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k systematické práci, k zaznamenávání informací a důsledně vyžaduje splnění zadaných úkolů
- vede žáky k samostatné a kreativní práci (viz. kompetence k řešení problémů)

c) Očekávané výstupy z RVP ZV

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák:

- ***rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně***
- ***rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu***
- ***rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat***
- ***zná základy fonetické stránky jazyka***

MLUVENÍ

Žák:

- ***se zapojí do jednoduchých rozhovorů***
- ***sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat***
- ***odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá***

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Žák:

- ***rozumí základním každodenním výrazům, běžným frázím a jednoduchým větám***
- ***rozumí jednoduchým pokynům učitele a adekvátně na ně reaguje***
- ***seznamuje se s použitím abeced. slovníku učebnice a s použitím dvojjazyčného slovníku***

PSANÍ

Žák:

- ***vyplní základní údaje o sobě ve formuláři***
- ***napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat***
- ***stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení***

Název vyučovacího předmětu: Německý jazyk			
Ročník: 7.	**Hodinová dotace: 2 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• zvládá a používá na dané úrovni dovednosti v oblastech písemného a ústního projevu, porozumění čtenému textu a poslechu, vztahující se k probraným tématům, a přitom uvědoměle využívá slovní zásobu a gramatické jevy (viz učivo k daným tématům). • pozdraví, rozloučí se, poskytne a vyžádá si jednoduchou informaci • rozumí jednoduchým větám, klade jednoduché otázky v rámci probíraných témat • vyslovuje a čte známou slovní zásobu bez hrubších fonetických chyb • orientuje se v jednoduchém textu, chápe jeho smysl a dokáže jeho smysl krátce reprodukovat • rozumí otázkám, které se týkají probíraných témat, dokáže na ně odpovědět	**KONVERZAČNÍ OKRUHY** PRVNÍ KONTAKTY představit sebe a ostatní, pozdravy, zeptat se, jak se někomu daří dny v týdnu, měsíce, roční období barvy KDO JSEM činnosti pro volný čas druhy sportu koníčky časový rozvrh dne rozhovory na téma volný čas, co dělám rád, domluva moji přátelé – schůzky s kamarádem názvy zemí ŠKOLNÍ ŽIVOT předměty ve škole, jazyky školní potřeby rozvrh časové údaje	Vzájemné porovnávání některých gramatických jevů a slovní zásoby s ostatními cizími jazyky Vazba na českou gramatiku	správné fonetické opakování slyšeného textu řízená diskuse ze strany učitele písemné i ústní doplňování slov nebo gramatických jevů v textu jednoduchá překladová cvičení jednoduché rozhovory na dané téma reakce na dotazy učitele

• seznamuje se s používáním dvojjazyčného slovníku • krátce a jednoduše promluví o známých tématech a napíše jednoduché texty • rozumí jednoduchým pokynům učitele a adekvátně na ně reaguje • žák se po přípravě zapojí do jednoduchých rozhovorů	**GRAMATIKA** základní pravidla výslovnosti, hláskování – abeceda základní číslovky základní zeměpisné údaje časování pravidelných a pomocných sloves v přítomném čase osobní zájmena (1. p.) podstatná jména s urč. členem v 1.pádu podstatná jména – člen určitý, neurčitý (1. a 4.p) předložka *aus, in* (v kombinaci se zeměpisnými údaji) tvorba věty oznamovací a otázky, slovosled zápor *nicht* a *kein* přídavná jména v přísudku časování nepravidelných sloves (*finden, sprechen*) odpověď s *doch* časování slovesa modálních sloves (*möchten, müssen, können=moci*) časové údaje (předložky *am, um)*		členění gramatických jevů do logických celků a pochopení jejich vzájemných souvislostí popis obrázku zadávání domácích úkolů a jejich důsledná kontrola procvičování učiva formou her a písniček dramatické ztvárnění jednoduché pohádky poslechová cvičení

Název vyučovacího předmětu: Německý jazyk			
Ročník: 8.	**Hodinová dotace: 2 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• zvládá a používá na dané úrovni dovednosti v oblastech písem. a ústního projevu, porozumění čtenému textu a poslechu, vztahující se k probraným tématům, a přitom uvědoměle využívá slovní zásobu a gramatické jevy (viz učivo k daným tématům). • vyslovuje a čte známou slovní zásobu bez hrubých fonetických chyb, novou je schopen si osvojit též pomocí odvozování • orientuje se v daném textu, chápe jeho smysl a dokáže jeho obsah krátce reprodukovat a tvořit otázky k textu • rozumí otázkám, které se týkají probíraných témat, dokáže na ně odpovědět • používá dvojjazyčný slovník • krátce a jednoduše promluví o známých probraných tématech a napíše jednoduché texty • umí se jednoduše vyjádřit k základním každodenním situacím v přítomném i minulém čase • rozumí pokynům učitele a adekvátně na ně reaguje	**KONVERZAČNÍ OKRUHY** RODINA členové rodiny povolání názvy zemí koníčky JÍDLO, PITÍ nápoje a potraviny, ceny stravovací zvyklosti nákup potravin TĚLO A ZDRAVÍ části těla, nemoci VE MĚSTĚ místa ve městě adresa a telefonní číslo dopravní prostředky popis cesty **GRAMATIKA** přivlastňovací zájmena *mein, dein, sein, ihr* 2. pád vlastních jmen přechylování podstatných jmen časování sloves *mögen* vykání *Sie*	Vzájemné porovnávání některých gramatických jevů a slovní zásoby s ostatními cizími jazyky Vazba na českou gramatiku	správné fonetické opakování slyšeného textu řízená diskuse ze strany učitele písemné i ústní doplňování slov nebo gram. jevů v textu jednoduchá překladová cvičení jednoduché rozhovory na dané téma reakce na dotazy učitele členění gram. jevů do logických celků a pochopení jejich vzájemných souvislostí

• žák je schopen zapojit se do jednoduchého rozhovoru	množné číslo podstatných jmen slovesa s odlučitelnou předponou předložky von, bis Časování sloves *sammeln, basteln, tanzen, essen, schlafen, lesen, fernsehen, laufen, fahren, treffen* rozkazovací způsob 2. os. j. č. předložka *in* + 4. pád osobní zájmena ve 3. a 4. pádu v jednotném čísle préteritum sloves *haben, sein* předložka *mit, zu (místně)*		popis obrázku zadávání domácích úkolů a jejich důsledná kontrola procvičování učiva formou her a písniček dramatické ztvárnění jednoduché pohádky

Název vyučovacího předmětu: Německý jazyk			
Ročník: 9.	**Hodinová dotace: 2 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• zvládá a používá na dané úrovni dovednosti v oblastech písemného a ústního projevu, porozumění čtenému textu a poslechu, vztahující se k probraným tématům, a přitom uvědoměle využívá slovní zásobu a gramatické jevy (viz učivo k daným tématům). • vyslovuje a čte známou slovní zásobu bez hrubých fonetických chyb, novou je schopen si osvojit též pomocí odvozování • orientuje se v daném textu, chápe jeho smysl a dokáže jeho obsah krátce reprodukovat a tvořit otázky k textu • rozumí otázkám, které se týkají probíraných témat, dokáže na ně odpovědět • používá dvojjazyčný slovník • krátce a jednoduše promluví o známých probraných tématech a napíše jednoduché texty	**KONVERZAČNÍ OKRUHY** CESTOVÁNÍ jízdní řády plánování cesty prázdninové aktivity cestovní lokality POPIS OSOBY oblečení vlastnosti koníčky BYDLENÍ popis domu a bytu – místnosti, zařízení domácí zvířata OSLAVY narozeniny dárky pozvánky a domluva **GRAMATIKA** předložky se 3. pádem: *zu bei (osoby), nach(místně)* předložky se 4. pádem: *für* předložky se 3. a 4. pádem (*in, auf, an, vor)* vazba *es gibt*	Vzájemné porovnávání některých gramatických jevů a slovní zásoby s ostatními cizími jazyky Vazba na českou gramatiku	správné fonetické opakování slyšeného textu řízená diskuse ze strany učitele písemné i ústní doplňování slov nebo gramatických jevů v textu jednoduchá překladová cvičení jednoduché rozhovory na dané téma adekvátní reakce na dotazy učitele členění gramatických jevů do logických celků a pochopení jejich vzájemných souvislostí

• umí se jednoduše vyjádřit k základním každodenním situacím v přítomném i minulém čase • rozumí pokynům učitele a adekvátně na ně reaguje • žák je schopen zapojit se do jednoduchého rozhovoru	neurčitý podmět *man* přivlastňovací zájmeno *Ihr* perfektum pravidelných a nepravidelných sloves modální slovesa können=dovednost, wollen přídavné jméno *nächst-* zájmeno *jed-, welch-* řadové číslovky – datum		popis obrázku zadávání domácích úkolů a jejich důsledná kontrola procvičování učiva formou her a písniček poslechová cvičení video výukové programy na PC

5.1.3 Španělský jazyk

a) Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Další cizí jazyk je součástí vzdělávací oblasti „Jazyk a jazyková komunikace“. Žáci si ho volí jako druhý cizí jazyk od sedmého ročníku. Výuka se pak stává povinnou až do devátého ročníku.

Hodinová dotace činí v sedmém až devátém ročníku dvě hodiny týdně a žáci by měli dosáhnout úrovně A1,(podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky).

Třída je dělena na skupiny. Výuka je realizována v budově školy. Každý učitel má k dispozici PC. Ve většině učeben lze využívat velkoplošnou projekci nebo interaktivní tabule. K dispozici jsou též počítačové učebny.

Převážná část výuky je orientována na praktické použití jazyka v základních každodenních situacích.

Cílem vzdělávání v dané oblasti je vést žáka k pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání, rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti. Zvládání pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí. Získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti.

Na této úrovni je důraz kladen na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro další osvojování jazyka. Cílem je rovněž rozvoj jazykového povědomí ve vztahu k mateřskému a dalším jazykům.

b) Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

1. Kompetence k učení

Učitel:

- navrhuje možné strategie učení
- vede žáky k rozdělení učiva do logických celků, k pochopení podstaty daného gramatického jevu a jeho zařazení do systému – analogie s mateřským nebo s jiným cizím jazykem
- způsobem zkoušení ověřuje nabyté znalosti a dovednosti
- motivuje žáky

2. Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- umožňuje žákům vypořádat se s běžnými životními situacemi (viz. komunikativní kompetence)
- vede žáky k efektivnímu vyhledání potřebné informace (dvojjazyčný slovník)
- trénuje schopnost dedukce (tvarosloví, lexikologie)

3. Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k práci s psaným textem (autentický text)
- uvádí žáky do tématu – řízená diskuse ze strany učitele
- zadává žákům selektivní čtení – skupinovou/ individuální práci (klíčová slova)
- vede žáky k samostatné interpretaci a aplikaci; diskusi

- nabízí žákům řešení modelových situací
- vede žáky k schopnosti reagovat na běžné podněty, situace
- nacvičuje s žáky porozumění slyšenému textu
- vyzývá žáky k zachycení hlavní myšlenky
- vede žáky ke globálnímu a detailnímu porozumění + selektivnímu porozumění
- trénuje s žáky reprodukci slyšeného textu či projevu

4. Kompetence sociální a personální

Učitel:

- rozvíjí u žáků schopnost sociokulturního srovnání s realitou dané cizí země
- rozvíjí u žáků schopnost empatie a schopnost naslouchat
- vede žáky k objektivnímu sebehodnocení

5. Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k systematické práci, k zaznamenávání informací a důsledně vyžaduje splnění zadaných úkolů
- vede žáky k samostatné a kreativní práci (viz. kompetence k řešení problémů)

c) Očekávané výstupy z RVP ZV

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák:

- ***rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně***
- ***rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu***
- ***rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat***
- ***zná základy fonetické stránky jazyka***

MLUVENÍ

Žák:

- ***se zapojí do jednoduchých rozhovorů***
- ***sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat***
- ***odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá***

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Žák:

- ***rozumí základním každodenním výrazům, běžným frázím a jednoduchým větám***
- ***rozumí jednoduchým pokynům učitele a adekvátně na ně reaguje***
- ***seznamuje se s použitím abeced. slovníku učebnice a s použitím dvojjazyčného slovníku***

PSANÍ

Žák:

- ***vyplní základní údaje o sobě ve formuláři***
- ***napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat***
- ***stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení***

Název vyučovacího předmětu: Španělský jazyk			
Ročník: 7.	**Hodinová dotace: 2 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• zvládá a používá na dané úrovni dovednosti v oblastech písemného a ústního projevu, porozumění čtenému textu a poslechu, vztahující se k probraným tématům, a přitom uvědoměle využívá slovní zásobu a gramatické jevy (viz učivo k daným tématům). • pozdraví, rozloučí se, poskytne a vyžádá si jednoduchou informaci • rozumí jednoduchým větám, klade jednoduché otázky v rámci probíraných témat • vyslovuje a čte známou slovní zásobu bez hrubších fonetických chyb • orientuje se v jednoduchém textu, chápe jeho smysl a dokáže jeho smysl krátce reprodukovat • rozumí otázkám, které se týkají probíraných témat, dokáže na ně odpovědět	**KONVERZAČNÍ OKRUHY** JAK SE JMENUJEŠ? představit sebe a ostatní, pozdravy, zeptat se, jak se někomu daří, věk, tykání a vykání, slavné osobnosti, číslovky, telefonní čísla národnosti, části dne MOJE RODINA rodina a rodinné vztahy popis osob, povolání zvířata, bravy, matematické operace NAŠE TŘÍDA třída a předměty ve třídě, popis předmětů, předměty ve škole, jazyky, školní aktivity, dny v týdnu, části dne, požádat, přijmout a odmítnout žádost	Vzájemné porovnávání některých gramatických jevů a slovní zásoby s ostatními cizími jazyky Vazba na českou gramatiku	správné fonetické opakování slyšeného textu řízená diskuse ze strany učitele písemné i ústní doplňování slov nebo gramatických jevů v textu jednoduchá překladová cvičení jednoduché rozhovory na dané téma reakce na dotazy učitele členění gramatických jevů do logických celků a pochopení jejich

• seznamuje se s používáním dvojjazyčného slovníku • krátce a jednoduše promluví o známých tématech a napíše jednoduché texty • rozumí jednoduchým pokynům učitele a adekvátně na ně reaguje • žák se po přípravě zapojí do jednoduchých rozhovorů	GRAMATIKA základní pravidla výslovnosti, hláskování – abeceda základní číslovky časování pravidelných sloves v přítomném čase osobní zájmena podstatná jména – člen určitý a neurčitý podstatná jména a přídavná jména – množné číslo rod podstatných a přídavných jmen tvorba věty oznamovací a otázky, slovosled zápor přivlastňovací zájmena nesamostatná časování nepravidelných sloves (*ser, tener, poder, haber*) časování zvratných sloves tázací zájmena *cómo, cuántos, de dónde, de qué, en qué, cómo, a qué, quién, cuál* ukazovací zájmena este/a předložky *a, en, por* výraz *mucho/a*		vzájemných souvislostí popis obrázku zadávání domácích úkolů a jejich důsledná kontrola procvičování učiva formou her a písniček dramatické ztvárnění jednoduché pohádky poslechová cvičení

Název vyučovacího předmětu: Španělský jazyk			
Ročník: 8.	**Hodinová dotace: 2 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• zvládá a používá na dané úrovni dovednosti v oblastech písem. a ústního projevu, porozumění čtenému textu a poslechu, vztahující se k probraným tématům, a přitom uvědoměle využívá slovní zásobu a gramatické jevy (viz učivo k daným tématům). • vyslovuje a čte známou slovní zásobu bez hrubých fonetických chyb, novou je schopen si osvojit též pomocí odvozování • orientuje se v daném textu, chápe jeho smysl a dokáže jeho obsah krátce reprodukovat a tvořit otázky k textu • rozumí otázkám, které se týkají probíraných témat, dokáže na ně odpovědět • používá dvojjazyčný slovník • krátce a jednoduše promluví o známých probraných tématech a napíše jednoduché texty • umí se jednoduše vyjádřit k základním každodenním situacím v přítomném i minulém čase	**KONVERZAČNÍ OKRUHY** TO JE DOBRÉ! vyjádřit své chutě a fyzické pocity, popsat jídla, objednat si v restauraci, zeptat se na složení jídel, potraviny a nápoje MŮJ DŮM JE TVŮJ DŮM popsat dům a místnost, mluvit o výskytu předmětů, umístit předměty, dávat pokyny v prostoru, určit směr, druhy ubytování, nábytek a spotřebiče, činnosti, které se dělají doma, město a budovy, slovesa pohybu, řadové číslovky JAK SE CÍTÍŠ? zeptat se na zdravotní stav, popsat lidské tělo, vzhled a povahu, nemoci a jejich příznaky, léky a léčba, dávat	Vzájemné porovnávání některých gramatických jevů a slovní zásoby s ostatními cizími jazyky Vazba na českou gramatiku	správné fonetické opakování slyšeného textu řízená diskuse ze strany učitele písemné i ústní doplňování slov nebo gram. jevů v textu jednoduchá překladová cvičení jednoduché rozhovory na dané téma reakce na dotazy učitele členění gram. jevů do logických celků a pochopení jejich vzájemných souvislostí popis obrázku

• rozumí pokynům učitele a adekvátně na ně reaguje • žák je schopen zapojit se do jednoduchého rozhovoru	pokyny a rady, vyjádřit povinnost, fyzické pocity **GRAMATIKA** časování pravidelných sloves zakončených na *-ar,-er, -ir* časování nepravidelného slovesa *tener, querer, estar, ir* rozdíl mezi slovesy *estar* a *haber* stažený člen *al, del* předložky místní předložka *para* výrazy množství *muy, poco, un poco, mucho* zájmena nahrazující přímý a nepřímý předmět časování slovesa *gustar, doler* vazba *deber, tener que + infiniv* neurčitá zájmena *algo, nada* srovnávací výrazy *más…que, menos…que, tanto…como* podmínkové věty kladný rozkaz		zadávání domácích úkolů a jejich důsledná kontrola procvičování učiva formou her a písniček dramatické ztvárnění jednoduché pohádky

Název vyučovacího předmětu: Španělský jazyk			
Ročník: 9.	**Hodinová dotace: 2 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• zvládá a používá na dané úrovni dovednosti v oblastech písemného a ústního projevu, porozumění čtenému textu a poslechu, vztahující se k probraným tématům, a přitom uvědoměle využívá slovní zásobu a gramatické jevy (viz učivo k daným tématům). • vyslovuje a čte známou slovní zásobu bez hrubých fonetických chyb, novou je schopen si osvojit též pomocí odvozování • orientuje se v daném textu, chápe jeho smysl a dokáže jeho obsah krátce reprodukovat a tvořit otázky k textu • rozumí otázkám, které se týkají probíraných témat, dokáže na ně odpovědět • používá dvojjazyčný slovník • krátce a jednoduše promluví o známých probraných tématech a napíše jednoduché texty • umí se jednoduše vyjádřit k základním každodenním situacím v přítomném i minulém čase	**KONVERZAČNÍ OKRUHY** KOLIK JE HODIN? zeptat se na čas, říct kolik je hodin, popsat každodenní činnosti, hodiny, části dne ZA ZÁBAVOU! vyjádřit zájmy, volnočasové činnosti, záliby, sporty, sportovní instituce, vyjádřit souhlas a nesouhlas, mluvit o schopnostech, zeptat se na a vyjádřit frekvenci, dělat a přijímat návrhy, roční období, domácí činnosti NA CESTÁCH cestování, zeptat se na cestu dopravní prostředky, různé druhy ubytování, objednat si v restauraci, na nákupech, počasí	Vzájemné porovnávání některých gramatických jevů a slovní zásoby s ostatními cizími jazyky Vazba na českou gramatiku	správné fonetické opakování slyšeného textu řízená diskuse ze strany učitele písemné i ústní doplňování slov nebo gramatických jevů v textu jednoduchá překladová cvičení jednoduché rozhovory na dané téma adekvátní reakce na dotazy učitele členění gramatických jevů do logických celků a pochopení jejich vzájemných souvislostí

• rozumí pokynům učitele a adekvátně na ně reaguje • žák je schopen zapojit se do jednoduchého rozhovoru	**GRAMATIKA** časové příslovce a výrazy výrazy a příslovce frekvence zvratná slovesa časování nepravidelného slovesa *saber, ver, hacer, salir, preferir, querer* časování sloves s hláskovou změnou *(e-ie, e-i, o-ue, u-ue)* předpřítomný čas výrazy *sí, no, también, tampoco* zájmena nepřímého předmětu (jednotné i množné číslo)		popis obrázku zadávání domácích úkolů a jejich důsledná kontrola procvičování učiva formou her a písniček poslechová cvičení video výukové programy na PC

5.2 VO Matematika a její aplikace

5.2.1 Matematika

a) Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět matematika je součástí vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace. Na naší škole je jedním z hlavních vyučovacích předmětů. Snažíme se, aby žáci nejen získali základní matematickou gramotnost a osvojili si základní matematické pojmy, algoritmy a symboliku, ale také využili jejich pochopení v praktickém životě. Klademe důraz na porozumění postupům, pojmům a jejich vzájemným vztahům.

Obsah tohoto vzdělávacího oboru můžeme rozdělit do několika skupin:

a) Početní operace v N, Z, R

Zde kromě získání dovedností provádět různé početní operace jsou žáci vedeni k propojení těchto operací s reálnou situací.

b) Závislosti a vztahy

Žáci si uvědomují změny a závislosti známých jevů a jsou schopni jejich analýzy z tabulek, diagramů a grafů.

c) Geometrie v rovině a prostoru

Žáci jsou seznámeni s rovinnými útvary a geometrickými tělesy a řeší různé polohové a metrické úlohy. Zde jsou také vedeni ke zdokonalení svého grafického projevu.

Součástí je řešení nadstandardních aplikačních úloh a problémů, rozvíjení logického myšlení a propojení všech doposud získaných znalostí a dovedností k řešení komplexních úloh. K rozvíjení těchto dovedností jsou využívány především půlené hodiny, kde je možné ve větší míře k žákům přistupovat individuálně.

Výuka probíhá v klasických učebnách i v učebnách vybavených dataprojektorem, kde je možnost promítat určité modelové situace. K dispozici jsou modely prostorových těles, matematické tabulky, různé sbírky úloh a odborná literatura. Lze využít též počítačových učeben s možností připojení k internetu či nainstalovaných výukových programů.

b) Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

1. Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k porozumění matematickým symbolům
- umožňuje žákům získat základní vědomosti a matematické dovednosti, které jsou schopni aplikovat na složitější úlohy
- nabízí odvozování složitějších vztahů pro snadnější zapamatování, řešení modelových příkladů různými způsoby (analyticky, graficky…)
- vede žáky k odhadu výsledků, porovnání předpokladu s výsledkem, potvrzení správnosti
- motivuje žáky k využívání matematických postupů v různých vědních oborech, klade důraz na mezipředmětové vztahy

2. Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k řešení problémových úloh propojením různých matematických dovedností, nechává najít žáky vhodný způsob řešení, umožňuje vyhledání potřebných informací
- zprostředkovává účast žáků na matematických soutěžích
- vyzývá k ověřování a obhajobě správnosti výsledků a řešení na základě vysvětlení použitých postupů

3. Kompetence komunikativní

Učitel:

- organizuje výuku formou skupinové práce a tím vede žáky k porozumění jiným navrhovaným matematickým postupům a výběru těch správných a nejvýhodnějších
- vede k vysvětlování použitých postupů a jejich obhajobě, popisu grafů, geometrických obrazců a postupů geometrických konstrukcí
- vede žáky k autoevaluaci

4. Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zdůrazňuje vzájemnou toleranci a respekt při společné práci

5. Kompetence pracovní a občanské

Učitel:

- zohledňuje využitelnost znalostí a zkušeností při dalším vzdělávání a profesním zaměření

Na základní škole je žák veden k těmto cílům výuky matematiky:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech

- osvojování nezbytných matematických vzorců a algoritmů

- rozvíjení logického myšlení prostřednictvím řešení matematických problémů

- rozvíjení abstraktního myšlení

- provádění rozboru problému, plánování řešení a odhadování výsledků

- přesnému užívání matematického jazyka a jeho symboliky

- zdokonalování grafického projevu

- rozvíjení spolupráce při řešení problémových úloh a následném využití v praxi

- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k sebekontrole a rozvíjení systematičnosti a přesnosti

c) Výstupy z RVP ZV

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

Žák:

- ***provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu***
- ***zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor***
- ***modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel***
- ***užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)***
- ***řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů***
- ***řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)***
- ***matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním***
- ***formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav***
- ***analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel***

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Žák:

- ***vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data***
- ***porovnává soubory dat***
- ***určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti***
- ***vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem***
- ***matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů***

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Žák:

- ***zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku***
- ***charakterizuje a třídí základní rovinné útvary***
- ***určuje velikost úhlu měřením a výpočtem***
- ***odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů***

- ***využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh***
- ***načrtne a sestrojí rovinné útvary***
- ***užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků***
- ***načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar***
- ***určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti***
- ***odhaduje a vypočítá objem a povrch těles***
- ***načrtne a sestrojí sítě základních těles***
- ***načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině***
- ***analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu***

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Žák:

- ***užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací***
- ***řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí***

Název vyučovacího předmětu: Matematika			
Ročník: 6.	**Hodinová dotace: 5 hodin týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• provádí všechny základní matematické operace s přirozenými čísly • převádí jednotky délky, hmotnosti, obsahu, času znázorní čísla na číselné ose • vyjádří zadanou arabskou číslici římskou a naopak řeší jednoduché rovnice • porovnává, zaokrouhluje desetinná čísla • vyznačí desetinné číslo na číselné ose • provádí základní matematické operace s desetinnými čísly řeší praktické úlohy týkající se desetinných čísel • rozumí jednotlivým pojmům, odvodí základní znaky dělitelnosti, aplikuje znaky dělitelnosti na konkrétní příklady, určuje a užívá násobky, dělitele, společné násobky (nejmenší) a společné dělitele (největší) čísel, rozloží číslo na součin prvočísel • řeší slovní úlohy s využitím dělitelnosti, modeluje a řeší obdobné situace • rozliší základní geometrické útvary, narýsuje je, používá základní matematické zápisy a symboly • sestrojí osu a střed úsečky, určuje vzájemnou polohu přímek • sestrojí kolmici a rovnoběžku k přímce (daným bodem) změří vzdálenost bodu od přímky a sestrojí rovnoběžku v dané vzdálenosti • narýsuje, změří a pojmenuje úhel • provádí základní početní operace s velikostmi úhlů	přirozená čísla a jejich operace (násobení, dělení, sčítání, odčítání), jednotky římské číslice rovnice desetinná čísla dělitelnost přirozených čísel (násobek, dělitel, znaky dělitelnosti, prvočíslo, číslo složené, rozklad na součin prvočísel, společný násobek a dělitel), slovní úlohy bod, přímka, polopřímka, úsečka úhel a jeho velikost	Z-glóbus a mapa D-letopočty	

• narýsuje osu úhlu, úhly přenáší pozná vedlejší, vrcholové, souhlasné a střídavé úhly a aplikuje jejich vlastnosti při řešení úloh • pozná shodné útvary pomocí průsvitky a měření • načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osové a středové souměrnosti • pozná útvary osově a středově souměrné a určí jejich osu a střed souměrnosti	druhy úhlů osová a středová souměrnost		
• narýsuje trojúhelník ze tří stran, aplikuje pravidlo trojúhelníkové nerovnosti • určí obvod trojúhelníku • roztřídí trojúhelníky podle velikosti stran, úhlů, jejich vlastnosti využívá při řešení úloh • určí velikosti úhlů (výpočtem, měřením) • narýsuje těžnice v trojúhelníku, vyznačí těžiště, narýsuje výšky, průsečík výšek • sestrojí kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku • vypočítá objem a povrch kvádru a krychle, výsledek uvede v požadovaných jednotkách, případně zaokrouhlí, odhaduje, poznatky aplikuje při řešení praktických úloh • narýsuje kvádr a krychli v rovině sestrojí /vystřihne síť kvádru, krychle • rozvíjí svoji prostorovou představivost: přiřadí síť k příslušnému hranolu • podle svých schopností řeší nestandartní matem. úlohy	trojúhelník kvádr, krychle logické řady, úlohy na prostorovou představivost	F-skládání sil (práce s rýsovacími pomůckami)	

Název vyučovacího předmětu: Matematika			
Ročník: 7.	**Hodinová dotace: 4 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• provádí základní početní operace v oboru celých čísel, porovnává je, zakresluje na číselnou osu, upravuje jednoduché číselné výrazy • provádí základní matematické operace s racionálními čísly, porovnává je • řeší jednoduché výrazy s racionálními čísly • modeluje konkrétní situace s využitím oboru racionálních čísel • vyjádří vztah část – celek pomocí zlomku, aplikuje na praktických úlohách • řeší jednoduché slovní úlohy převede zlomek na číslo s deset. čárkou, převede desetinné číslo na zlomek • sestaví poměr dvou čísel, upraví ho, vyjádří vztah celek-část poměrem • řeší úlohy na dělení celku v daném poměru, změní hodnoty v daném poměru • pracuje s měřítky map, plánů • upravuje postupný poměr sestavuje postupný poměr, postupný poměr aplikuje při řešení slovních úloh • mezi závislostmi rozlišuje přímou a nepřímou úměrnost • vyjádří přímou a nepřímou úměrnost tabulkou, grafem, vzorcem	celá čísla a jejich operace (sčítání, odčítání, násobení, dělení), číselné výrazy racionální čísla poměr, postupný poměř, úměra závislosti, přímá a nepřímá úměrnost	F-teplota a její změny, elektrický náboj	

• v reálných situacích identifikuje a aplikuje přímo úměrné a nepřímo úměrné závislosti • v úlohách o úměrnostech k řešení používá i trojčlenku • používá pojem procento, řeší určité příklady s procenty pomocí zlomků • vypočítá počet procent, procentovou část, základ • řeší slovní úlohy s procenty • věty o shodnosti trojúhelníků aplikuje při řešení úloh • odvodí součet vnitřních úhlů čtyřúhelníku, sestrojí čtyřúhelník pomocí dvou trojúhelníků • třídí čtyřúhelníky podle jejich vlastností, řeší konstrukční úlohy • vypočítá obsahy a obvody trojúhelníku, rovnoběžníku, lichoběžníku • vypočítá obsah mnohoúhelníku pomocí čtvercové sítě vypočítá objem a povrch hranolu, výsledek uvede v požadovaných jednotkách, případně zaokrouhlí, odhaduje, poznatky aplikuje při řešení praktických úloh • podle svých schopností řeší nestandartní matematické úlohy	trojčlenka procenta shodnost trojúhelníků čtyřúhelníky obsahy, obvody objem a povrch hranolu logické řady, úlohy na prostorovou představivost	F-rovnoměrný přímočarý pohyb, gravitační síla a hmotnost	

Název vyučovacího předmětu: Matematika			
Ročník: 8.	**Hodinová dotace: 4 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• odhaduje druhou mocninu i odmocninu čísla, určí zpaměti druhou mocninu i odmocninu některých čísel, vypočítá druhou mocninu i odmocninu pomocí kalkulačky, zaokrouhluje • vypočítá druhou mocninu i odmocninu součinu, podílu • vypočítá třetí mocninu a odmocninu daného čísla pomocí kalkulačky • určí třetí mocninu součinu, podílu	mocniny a odmocniny		
• vysloví Pythagorovu větu, sestaví rovnici pro každou stranu libovolného pravoúhlého trojúhelníku, udělá náčrtek • Pythagorovu větu aplikuje při řešení úloh	Pythagorova věta		
• zjistí hodnotu výrazu s proměnnou i více proměnnými dosazením, rozlišuje jednočleny a některé mnohočleny • sčítá a odčítá mnohočleny, k danému mnohočlenu určí mnohočlen opačný • násobí mnohočlen jednočlenem, mnohočlen mnohočlenem • rozloží mnohočlen na součin • upravuje výrazy s mnohočleny a jednočleny	výrazy s proměnnými, sčítání a odčítání mnohočlenů, násobení mnohočlenů, rozklad mnohočlenu na součin		
• řeší rovnici s jednou neznámou, provádí ekvivalentní úpravy, své řešení prověřuje zkouškou • řeší rovnici, která má nekonečně mnoho řešení, popř. žádné řešení • při řešení slovních úloh matematizuje danou situaci a sestavuje rovnici s jednou neznámou	rovnice		

• vyjádří neznámou ze vzorce a upravený vzorec aplikuje při řešení úlohy • vysvětlí rozdíl mezi kruhem a kružnicí • klasifikuje vzájemnou polohu přímky a kružnice • sestrojí tečnu k dané kružnici • sestrojí Thaletovu kružnici a aplikuje její vlastnosti při řešení úloh • využívá vzorce pro výpočet délky kružnice a obsahu kruhu v praktických úlohách • načrtne síť válce • vypočítá povrch a objem válce • poznatky využívá při řešení praktických úloh • analyzuje úlohu, navrhuje postup řešení, provede konstrukci a stanoví počet řešení • řídí se základními pravidly přesného rýsování • vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data • porovnává soubory dat, vytvoří a popíše jednoduchý diagram • určí četnost, relativní četnost jevu, aritmetický průměr, modus a medián • podle svých schopností řeší nestandartní matematické úlohy	slovní úlohy kruh, kružnice válec konstrukční úlohy množiny bodů dané vlastnosti, základní konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků základy statistiky logické řady, úlohy na prostorovou představivost	Ch-výpočet hustoty, hmotnostní zlomek	

Název vyučovacího předmětu: Matematika			
Ročník: 9.	**Hodinová dotace: 4 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• upravuje číselné i algebraické výrazy a využívá pravidla pro umocňování součinu a podílu • identifikuje mnohočlen, provádí základní matematické operace s mnohočleny • umocňuje mnohočleny nižších stupňů, využívá algebraické vzorce • rozloží mnohočlen na součin • upravuje lomený výraz krácením a rozšiřováním • sčítá, odčítá, násobí a dělí jednoduché lomené výrazy • řeší soustavu rovnic a zvolí vhodnou metodu řešení, určí počet řešení používá soustavu rovnic při řešení slovních úloh • rozezná funkční vztah od jiných vztahů, vyjádří ho, stanoví definiční obor a obor hodnot funkce • určuje vztah přímé / nepřímé úměrnosti • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů • rozpozná podobné trojúhelníky na základě vět o podobnosti trojúhelníků • řeší praktické úlohy, aplikuje vzorce pro výpočet objemu a obsahu • jehlanu, kuželu a koule • provádí jednoduché a složené úrokování, řeší úlohy z praxe • podle svých schopností řeší nestandartní matematické úlohy	mocniny mnohočleny lomené výrazy soustavy 2 lineárních rovnic se 2 neznámými funkce lineární funkce. a její vlastnosti, graf přímé a nepřímé úměrnosti podobnost trojúhelníků jehlan, kužel, koule základy finanční matematiky logické řady, úlohy na prostorovou představivost		

5.3 VO Informační a komunikační technologie

5.3.1 Informatika a výpočetní technika

a) Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět je realizován v šestém, osmém a devátém ročníku základní školy s hodinovou dotací 1hodina týdně. Žáci jsou na všech hodinách děleni do skupin z důvodu individuálního přístupu a materiálního (počítačové učebny jsou po 15 PC).

Předmět Informatika a výpočetní technika je vyučován v rámci Informačních a komunikačních technologií.

Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti. Dále jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s grafikou, textem, práci s tabulkami, k tvorbě prezentací a v neposlední řadě k tvorbě vlastní internetové stránky. Všechny tyto nástroje se žáci učí používat pro zpracování informací, které se učí vyhledávat na internetu. Často vlastní práci vysvětlují a obhajují před ostatními žáky. Pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů se učí používat elektronickou poštu a jiné způsoby internetové komunikace a přenosy dat.

Informatika a výpočetní technika přebírá z matematiky učivo týkající se práce s daty, jejich zpracovávání a zobrazování pomocí grafů (typy grafů apod.)

Na Informatiku a výpočetní techniku navazuje v 9. ročníku volitelný předmět Využití digitálních technologií.

b) Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

1. Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k využívání informačních technologií a prostředků (především internetu, ale i jiných aplikací) k získání poznatků z různých oborů lidské činnosti.
- směřuje žáky k používání tabulkových a textových editorů a jejich využívání v jiných předmětech
- využívá praktických poznatků k motivaci žáka v daném předmětu

2. Kompetence k řešení problému

Učitel:

- zadává problémové úlohy, k jejichž řešení žáci využívají informačních technologií
- motivuje žáky k hledání originálních způsobů řešení
  vede žáky k samostatnému řešení

3. Kompetence komunikativní

Učitel:

- na základě využívání prezentací vede žáky k vyjadřovacím dovednostem
- zadává takové úlohy, které podněcují kooperativní učení

4. Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky k respektování názoru druhých

5. Kompetence občanské

Učitel:

- na základě pochopení pojmů spyware, adware, viry, počítačové pirátství vede žáky k respektování hodnoty jiných lidí a pochopení základních principů na nichž spočívají zákony a společenské normy

6. Kompetence pracovní

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel bezpečnosti při práci s přístroji pod elektrickým proudem a vede žáky k ochraně svého zdraví a zdraví svých spolužáků

c) Průřezová témata

Do výuky jsou zařazovaná průřezová témata Mediální výchova a Výchova demokratického občana.

d) Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák:

- ***ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací***
- ***uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem***
- ***pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví***
- ***používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji***
- ***zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě***
- ***ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost***

Očekávané výstupy převzaté z matematiky

Žák:

- ***vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data***
- ***porovnává soubory dat***
- ***vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem***

  matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů

Název vyučovacího předmětu: Informatika a výpočetní technika			
Ročník: 6.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• ovládá práci s textovými editory (převážně MS Word) • používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji • vytvoří vlastní prezentaci na libovolné téma • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě • obhájí prezentaci	**Textové editory** druhy textových editorů **MS Word** seznámení s programem ukládání souboru, druhy souboru (doc, rtf, txt) zásady při psaní v textovém editoru (kopírování, přesun, editace textu), formátování textu tvorba jednoduchých tabulek, vkládání obrázků **Internet** základy práce s internetem porovnávání informací z různých zdrojů **Prezentační programy** základy práce s Powerpointem		

Název vyučovacího předmětu: Informatika a výpočetní technika			
Ročník: 8.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• předvede jednotlivé části počítače a vysvětlí jejich základní princip a uvede příklad použití • zdůvodní jednotlivé vývojové trendy v oblasti výpočetní techniky • diskutuje a oponuje výhody a nevýhody open source produktů • pracuje a používá software a další informace v souladu se zákony o duševním vlastnictví, a zná rizika za jejich porušování • ovládá práci s tabulkovým editorem • zpracovává data a prezentuje je v podobě tabulek a grafů • ovládá základní práci s různými grafickými editory • využívá grafické editory jako doplněk k tvorbě prezentací	**Hardware – popis jednotlivých částí počítače** skříň počítače základní deska, paměť, procesor záznamová média (pevný disk, CD-ROM, DVD) vstupní zařízení (klávesnice, myš) výstupní zařízení (monitor, tiskárny) **Software** operační systémy (Windows XP a jiné) aplikace organizace dat v PC softwarové pirátství **Tabulkové editory** druhy tabulkových editorů **MS Excel** seznámení s programem pojem buňka, formát buňky vytváření tabulek	VDO4	

• vytvoří vlastní webovou stránku • ve spolupráci s jinými produkty (Excel,Word, grafické editory) • prezentuje informace • obhájí vlastní stránku před spolužáky a učitelem	tvorba grafů **Grafické editory** rastrové a vektorové editory základní pracovní nástroje práce s barvami **Prezentace informací (tvorba vlastní internetové stránky)** úvod do tvorby internetových stránek (html kód, php, aj.) hypertextové odkazy tvorba internetové stránky (volba frontpage – html kód) hledání informací v různých informačních zdrojích a porovnávání jejich věrohodnosti	MEV4	

Název vyučovacího předmětu: Informatika a výpočetní technika			
Ročník: 9.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
Tvoří se			

5.4 VO Člověk a společnost

5.4.1 Občanská výchova

a) Charakteristika předmětu

Občanská výchova je spolu s dějepisem zahrnuta do vzdělávací oblasti Člověk a společnost.

Předmět je vyučován v 6. - 8. ročníku s hodinovou dotací 1 hodina týdně. Pro vybraná témata se využívá PC a videotechniky. Výuka je obohacována exkurzemi, besedami a projekty, na něž se váže práce a sběr dat v terénu.

Předmět Občanská výchova vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro porozumění základním principům občanského života v demokratické společnosti, jakož i znalostmi a dovednostmi nezbytnými pro porozumění psychologickým, sociologickým, politickým a ekonomickým aspektům lidské existence.

Vzdělávání v tomto předmětu směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany.

Důležitou součástí vzdělávání v Občanské výchově je prevence rasistických, xenofobních a extremistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot.

Tento předmět seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů včetně činnosti armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Obecně lze říci, že vzdělávání v předmětu Občanská výchova směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že učitel vede žáka k:

- odhalování podstaty společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném čase a historickém čase
- utváření pozitivního hodnotového systému
- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů
- rozvíjení orientace v mnohosti sociokulturních, etických a politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech
- k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem lidí, skupin i celých společností, jakož i k úctě ke kultuře vlastní
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti

- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání, a i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

b) Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

1. Kompetence k učení a řešení problémů

Učitel vede žáky k:

- práci s odborným textem (žák srovnává různá tvrzení, resumuje, hledá hlavní myšlenku a interpretuje, logicky správně argumentuje)
- práci se zdroji informací, vyhledávání ve slovnících, encyklopediích, na internetu
- navozování problémových situací, jejichž řešení vyžaduje aplikaci nabytých poznatků s využíváním her a cvičení podporujících osobnostně-sociální rozvoj, práci ve skupinách

2. Kompetence komunikativní a kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky k:

- řízené diskusi, ve které se žáci učí naslouchat názorům druhých a obhajovat názory vlastní
- práci ve skupinách, kde se učí kooperovat
- využívání prostředků a metod dramatické výchovy

3. Kompetence občanské

Učitel vede žáky k:

- poznávání osobností kulturního, vědeckého a politického života
- seznamování s kulturním a historickým dědictvím a současnými sociálními a politickými problémy
- aktivnímu zapojení do života a organizace školy (studentská rada, školská rada apod.)
- uvědomění si nutnosti respektovat pravidla a plnit povinnosti, ale také znát svá práva a umět je nárokovat

4. Kompetence pracovní

Učitel vede žáky k:

uvědomění si svých dispozic a možné budoucí zařazení na trhu práce (na základě profi testů a exkurzí)

c) Očekávané výstupy z RVP ZV

Člověk ve společnosti

Žák:

- ***objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání***
- ***rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu***
- ***zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje***
- ***zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají***
- ***kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí***
- ***zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu***
- ***uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem***
- ***objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám***
- ***rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti***
- ***posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci***

Člověk jako jedinec

Žák:

- ***objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života***
- ***posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek***
- ***rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání***
- ***popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru***

Stát a hospodářství

Žák:

- ***rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního a způsoby jejich ochrany uvede jejich příklady***
- ***sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům hospodaření s penězi.***
- ***na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní karty, vysvětlí jejich omezení***
- ***vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede druhy pojištění a navrhne, kdy je využít***
- ***uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu***
- ***na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz***
- ***rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané***
- ***rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti***

Stát a právo

Žák:

- ***rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky***
- ***rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu***
- ***objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů***
- ***vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů***
- ***přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu***
- ***objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství***
- ***provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci***
- ***dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování***

- ***rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů***
- ***rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady***
- ***diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání***

Mezinárodní vztahy, globální svět

Žák:

- ***popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování***
- ***uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích***
- ***uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory***
- ***uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva***
- ***objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu***
- ***uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru.***

Výstupy z Sp integrované do Ov 8.roč.

- ***na konkrétních či modelových příkladech objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví (učivo – sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volby profesní orientace)***

d) Mezipředmětové vztahy

Učivo předmětu občanská výchova vychází z ostatních předmětů učebního plánu.
V některých probíraných tématech má blízko k výtvarné výchově, dějepisu, zeměpisu, českému jazyku a dalším. Využíváme spolupráci v mnoha z nich. Mezipředmětové vztahy s těmito předměty jsou uvedeny v plánech ostatních předmětů, pro svou rozsáhlost je neuvádíme v ročníkových plánech občanské výchovy kromě Sp, který je v 8. ročníku integrován do ostatních předmětů.

Ve všech ročnících jsou zařazována průřezová témata z Mediální výchovy (viz tabulka dále)

Témata mediální výchovy zařazovaná do výuky dle výstupů v jednotlivých ročnících.

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	TÉMA/UČIVO
• vysvětlí význam rozšíření knihtisku, přenosu sdělení rozhlasovým a později televizním signálem a význam nástupu síťových médií pro společnost, • rozlišuje jednotlivá mediální sdělení podle toho, jestli mají charakter „faktu“, nebo „fikce“, a identifikuje základní žánry a výrazové prostředky „fikce“ v jednotlivých médiích, • rozpozná a pojmenuje oblasti vlivu médií na člověka (vnímá média jako faktor ovlivňující názory, pocity, životní styl, hodnoty, morální přesvědčení) • zhodnotí přednosti a rizika získávání informací z internetových zdrojů (např. z Wikipedie) a umí takto získané informace ověřovat, zaujímá vlastní postoj a názor k příslušné problematice • u tištěných médií pojmenuje funkci užití grafických a dalších vizuálních prvků (písma, grafiky, fotografie), • rozpozná výrazové prostředky snažící se vyvolat emoce či ovlivnit jeho postoje a chování, identifikuje základní argumentační a manipulační postupy, • seznamuje se s internetovým zpravodajstvím, reklamními prvky, rozvíjí schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritický odstup od nich • aktivně sleduje zpravodajství a sestavuje vlastní • pracuje aktivně s denním tiskem • vybírá vhodné výrazové prostředky a sestavuje věcně správná a komunikačně (společensky i situačně) vhodná sdělení k dané běžné životní situaci • řeší zákonitosti výběru a užití písma, vnímá jeho sdělovací, výrazovou a estetickou funkci, popisuje účinek reklamy na člověka ve vztahu k osobnímu prožitku • rozeznává v mediálním sdělení stereotypy a na příkladech uvede jejich	Seznámení s médii – vývoj médií Druhy médií – např. masová média Vliv médií na život člověka Nebezpečí online prostředí – dezinformace (hoaxy, fake news) Rozbor médií – časopisy, noviny aj. Zpravodajství

zjednodušující a paušalizující vztah ke skutečnosti, • vybírá vhodné výrazové prostředky a sestavuje věcně správná a komunikačně (společensky i situačně) vhodná sdělení k dané běžné životní situaci • řeší zákonitosti výběru a užití písma, vnímá jeho sdělovací, výrazovou a estetickou funkci, • analyzuje bulvární / zábavné/ prvky ve sdělení a informativní / společensky významné / prvky ve sdělení • na konkrétních příkladech hodnotí přeměnu mediální produkce vlivem digitalizace a internetizace (občanská žurnalistika, blogosféry, on-line média) atd., • porovnává předvolební kampaně různých politických stran, vyhledává pravidelnosti předvolebních mediálních sdělení	Tvorba médií – tvorba zprávy do různých typů médií podle jejich zaměření Reklama – cíle, podoby reklamy, etika, stereotypy, aj. Tvorba médií – tvorba reklamy a reklamního sloganu Tvorba médií – tvorba třídního časopisu Média a zábava – infotainment a reality show Investigativní žurnalistika Média a politika, tj. předvolební kampaň (zařadit v době voleb), role médií v politickém životě

Název vyučovacího předmětu: Občanská výchova			
Ročník: 6.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• vyplní formulář s údaji o své rodině do školní matriky • vyplní cizojazyčný formulář s osobními údaji • sestrojí jednoduchý rodokmen a přeloží ho do cizího jazyka • sestrojí plánek svého bytu a jak by si ho představoval • zjistí (internet, literatura) co je „ekologický dům“ a vysvětlí • vysvětlí pojem – náhradní rodinná výchova nezletilých dětí, vysvětlí, jak je v ČR realizována • uvede podmínky, za kterých je možno uzavřít manželství • vysvětlí pojmy – civilní sňatek, církevní sňatek, plánované rodičovství, mono a polygamie • uvede postup, jak uzavřít sňatek • v denním tisku vyhledává konkrétní příklady problémů manželského soužití, pokusí se vysvětlit jejich příčiny, navrhne možnosti řešení • v tisku vyhledá příklady, kdy se nevyplatila důvěřivost k neznámým lidem • uvede výhody a nevýhody života ve městě a na vesnici • nakreslí mapku okolí svého bydliště • uvede, které organizace se zabývají ochranou životního prostředí • sestaví svůj hodnotový žebříček • vysvětlí rozdíl mezi přítelem, známým, přátelstvím a láskou • na modelových příkladech vysvětlí, kdy si jsou lidé rovni a kdy nejsou • uvede stručný obsah pěti českých pověstí • vybranou pověst zpracuje do formy komiksu	**<u>Domov a rodina</u>** manželství a rodičovství hospodaření domácnosti sousedé, hosté, cizí lidé domov a jeho přírodní okolí lidská setkání rovnost a nerovnost lidí pověsti o počátcích českého národa naši slavní předkové **<u>Obec, region, země</u>** moje obec	Celým ročníkem prolínají: OSV1 OSV3 OSV 4-10 VDO 1-4	

• sestaví žebříček 10 největších Čechů a uvede jeho význam – svůj • sestaví tabulku s našimi nejznámějšími ve světě vědci a vynálezci, výrobky, přírodní útvary, historické a současné stavby • uvede hlavní jazykové skupiny v Evropě, rozliší slovanské, germánské a románské jazyky, uvede příklady • rozliší spisovný a nespisovný jazyk (slang, místní nářečí, obecná čeština) • rozliší pojmy bydliště a rodiště • sestaví přehled odborů městského úřadu • ve skupině vytvoří propagační materiál na místo svého bydliště • napíše krátký referát o vybrané pražské památce • zpracuje prezentaci o vybraném místě ČR • uvede, které národnostní menšiny u nás žijí • rozliší pojmy vlastenectví a nacionalismus vysvětlí pojmy – rasismus, xenofobie, extremismus – vysvětlí jejich nebezpečnost pro společnost • v modelových příkladech prokáže ovládání základních společenských pravidel chování (pozdravy, představování, blahopřání slavnostní chvíle, stolování apod.) • vysvětlí rozdíl mezi národem a státem • objasní pojem: vlast • uvede nejvýznamnější události a osobnosti českých dějin a nejznámější národní zvyky a obyčeje • rozlišuje různé druhy majetku a různé formy vlastnictví, včetně duševního, uvede příklady ze svého okolí • rozlišuje hmotné a duševní vlastnictví, uvede příklady jejich právní ochrany • na konkrétních či modelových příkladech objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví	radnice a obecní zastupitelstvo památná místa a významné osobnosti bydliště Praha – matka měst významná místa naší země národnostní menšiny **<u>Národ, vlast</u>** základní pravidla společenského chování národ naše vlast státní symboly **<u>Majetek a bohatství</u>** majetek vlastnictví ochrana vlastnictví duševní vlastnictví		

• v tisku vyhledá příklady správného hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví • popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svěřeným majetkem, uvede, které konkrétní zásady hospodárnosti dodržuje • sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům hospodaření s penězi. • se spolužáky ve skupině zdokonaluje případy vandalského či nehospodárného zacházení s majetkem, v komentáři zdůvodní, proč je toto jednání nevhodné či nebezpečné, navrhne opatření, jak takovému jednání zamezit, sestaví desatero pravidel pro hospodárné zacházení s majetkem ve škole • vysvětlí pojem sociální politika státu, uvede příklady			

Název vyučovacího předmětu: Občanská výchova			
Ročník: 7.	**Hodinová dotace: 1hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• zdůvodní potřebu poznání a ochrany krajiny, ve které člověk žije • ze svého nejbližšího okolí uvede konkrétní příklady správného a nesprávného využívání krajiny a jejího bohatství • vyjmenuje nejdůležitější typy chráněných území, uvede příklady ze svého nejbližšího okolí • uvede nejvýznamnější ekologické problémy světa a možné cesty jak je řešit na globální i lokální úrovni • vyjmenuje nejzávažnější globální problémy současnosti; vyjádří na ně svůj osobní názor, -popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva • na konkrétních příkladech objasní souvislosti globálních i lokálních problémů a uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, region • vysvětlí různé významy pojmu: kultura • objasní pojem: umění (vyjmenuje alespoň tři jeho funkce) • vyjmenuje druhy umění a jednotlivé druhy výtvarného umění • ve skupině se spolužáky sestaví soupis nevkusných věcí a předmětu, které se nacházejí ve třídě (škole, místě bydliště) a soupis věcí, o kterých soudí, že jsou vkusné a umělecké • rozliší kulturní instituce od ostatních institucí; zhodnotí nabídky kulturních institucí v místě bydliště a doporučí tři nejvýznamnější akce (výběr akcí zdůvodní) • vyjmenuje základní světová monoteistická náboženství, uvede jejich charakteristiky	**<u>Přírodní bohatství a jeho ochrana</u>** poznej svou krajinu chraň svoji krajinu významné globální -ekologické problémy **<u>Život člověka na planetě Zemi</u>** globální problémy světa nové technologie odpovědnost člověka za osud Země **<u>Kultura a její rozvíjení</u>** kultura a umění kulturní instituce	Celým ročníkem prolínají: OSV 1-3 OSV 7 VDO 1-4	

• uvede základní projevy lidského života z hlediska psychologie • vysvětlí pojmy: afekt, citový cynismus; uvede příklady ze života • uvede několik příkladů tzv. vyšších citů • vyjmenuje alespoň tři důvody, pro které nemůže být v Česku uzavřeno manželství • uvede, jak jsou právně ošetřeny vztahy mezi manžely, rodiči a dětmi • uvede, jaký servis zabezpečuje poradna pro rodiny a kde se nejbližší taková poradna nachází • *vyhledá v Listině základních práv a svobod, jakými formami se mohou občané sdružovat* • *uvede názvy a zkratky všech našich „parlamentních" politických stran; uvede, které z nich tvoří vládní koalici a které opozici* • *popíše přibližně strukturu Ústavy České republiky* • *vysvětlí pojmy: azyl, politický azyl, státní občanství* • *uvede, jaká práva jsou v demokratické zemi zaručena spoluobčanům národnostních a etnických menšin* • rozliší nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky • vysvětlí pojem: právní norma • rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu • na konkrétních příkladech objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů (doloží zprávami z tisku) • vyloží smysl voleb do zastupitelstev a v modelové situaci předvede činnost voliče ve volební místnosti • posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, uvede příklady režimů, ve kterých jsou potlačovány • rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu	**Smysl společenství** mýtus a náboženství, citový život člověka rodina a péče státu o rodinu **Stát a právo** vznik státu a právních norem historické typy států volby výkonná moc (prezident a vláda) soudní moc obrana státu práva a povinnosti občanů práva spotřebitele		

• uvede, které právní úkony je způsobilý provádět a jaké jsou jejich právní důsledky; uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy (osobní přeprava, koupě věci) • vyjmenuje orgány právní ochrany občanů, příklady jejich činnosti a spolupráce • uvede příklady protiprávního jednání (přestupku, trestného činu) a možné důsledky tohoto jednání • diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání • objasní, jak může poznání a hodnocení vlastní osobnosti pozitivně ovlivnit jeho rozhodování a vztahy s druhými lidmi. • posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů. • rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i druhých, kriticky hodnotí a koriguje své chování a jednání. • popíše, jak usměrňovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet přednosti, pěstovat zdravou sebedůvěru.	právo a morálka **<u>Člověk hledající společenství</u>** hledání blízkého člověka komunikace partnerství a manželství		

Název vyučovacího předmětu: Občanská výchova			
Ročník: 8.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• objasní, jak může poznání a hodnocení vlastní osobnosti pozitivně ovlivnit jeho rozhodování a vztahy s druhými lidmi. • posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů. • rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i druhých, kriticky hodnotí a koriguje své chování a jednání. • popíše, jak usměrňovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet přednosti, pěstovat zdravou sebedůvěru. • uspořádá lidské potřeby Maslowovy hierarchie ve správném pořadí; doplní konkrétní příklady	**<u>Člověk jako jedinec</u>** podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání, osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter, vrozené předpoklady vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení, stereotypy v posuzování druhých osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji **<u>Člověk a předpoklady soužití</u>** člověk a řád lidská práva v zrcadle dějin	Celým ročníkem prolínají: OSV1,2,7 VDO1-4 MKV2,3,4,5 GV1,2,3 MEV3,5,6	Sp

• ve skupině se spolužáky sepíše různé důvody, proč člověk potřebuje společnost jiných lidí • uvede příklady formálních a neformálních skupin • na příkladech známých „velkých přátelství“ (z literatury, filmu apod.) se pokusí charakterizovat důležitá pravidla soužití mezi přáteli • vysvětlí pojem šikana; uvede příklady šikanování a vhodné způsoby, jak tomuto jevu čelit • uvede tři významy slova komunikace • uvede (předvede) různé způsoby a prostředky komunikace v různých modelových situacích • vysvětlí pojem asertivní jednání; uvede některé zásady a situace, kdy je vhodné takto jednat • uvede lidské vlastnosti důležité pro partnerský život • uvede, co je podstatou každého řádu • uvede základní rozdíl mezi společenským řádem demokratickým a totalitním • uvede základní lidská práva • objasní pojmy individualismus a kolektivismus ve společenském uspořádání, rasismus, antisemitismus, xenofobie, anarchie, terorismus • vyhledá v denním tisku příklady porušování lidských práv ve světě, články informující o projevech terorismu, rasismu, antisemitismu a xenofobie • svými slovy vyloží obsah alespoň pěti článků z Všeobecné deklarace lidských práv a zhodnotí, zda a jak jsou uskutečňovány v životě naší společnosti • vyhledá z dostupných pramenů (literatura, internet), co za organizaci je OSN, uvede proč vznikla, jaké funkce plní, kde sídlí a kdo je jejím členem • objasní pojmy egoismus, intolerance; uvede příklady • vysvětlí pojem právní subjekt	OSN Všeobecná deklarace lidských práv o právní ochraně člověka, egoismu, intoleranci Občanský zákoník		

• uvede, kdy člověk nabývá plně způsobilosti k právním úkonům • uvede, jaké druhy smluv může ve svém věku uzavřít • vyhledá příslušnou právní normu, podle které může posoudit protiprávní jednání, o kterém se dočetl v denním tisku • vysvětlí pojem: dělba práce; uvede, ve kterém historickém období vývoje člověka došlo k první společenské dělbě práce • rozliší a porovná úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinností • na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu • uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu • uvede, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své -výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané • na příkladech objasní funkci a podobu peněz; uvede důvody, proč byly kovové peníze nahrazeny papírovými • rozliší význam pojmů: ekonomie, ekonomika • vyjmenuje tři základní typy ekonomik • vyjmenuje hlavní sektory a hlavní odvětví národního hospodářství • na konkrétních příkladech uvede výhody ekonomické, politické a bezpečnostní spolupráce mezi státy (v historii i v současnosti) • vyjmenuje nejvýznamnější mezinárodní organizace, nadace a společenství, uvede jejich zkratky a stručnou charakteristiku • uvede rok začlenění Česka do NATO a do EU • uvede význam účasti ČR v mezinárodních misích a obraně ČR • vysvětlí význam slova: integrace • objasní podstatu, význam a výhody evropské integrace; uvede konkrétní příklady • vyjmenuje jednotící prvky evropské civilizace	**Občan v právních a ekonomických vztazích** dělba práce lidské potřeby a druhy statků tržní hospodářství,peníze a hodnota,podnikání, výroba odvětví a sektory národního hospodářství,zisk, investice, výrobní náklady,státní rozpočet a daně,národní hospodářství **Svět a Evropa** mezinárodní spolupráce - ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy významné mezinárodní organizace (OSN, NATO, UNESCO, UNICEF, WHO, EU, OBSE, OECD, MMF, RE) evropská integrace		

• uvede některé výhody a nevýhody členství ČR v EU • popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů • uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU a možné způsoby jejich uplatňování • na internetu vyhledá požadované informace k EU • objasní pojem: globalizace; uvede projevy, klady a zápory globalizace • v denním tisku vyhledá příklady mezinárodního terorismu; navrhne způsoby jeho potírání a zhodnotí jejich činnost, výhody a nevýhody • objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru	Evropská unie a Česko Globalizace mezinárodní terorismus ozbrojené složky ČR		
• vysvětli pojmy: životní úroveň, relativní mzda, inflace, sociální politika státu, sociální síť, životní minimum • uvede, na čem je závislá životní úroveň občanů konkrétního státu • vyjmenuje alespoň pět států s vysokou a nízkou životní úrovní • uvede, kterým sociálně potřebným občanům je určena sociální záchranná síť • uvede, ve kterých oblastech a pomocí jakých forem a dávek je uskutečňována sociální politika státu	**Sociální vztahy** sociální vztahy životní úroveň sociální péče a sociální politika státu druhy sociálních příspěvků		
• vyjmenuje nástroje, prostředky či instituce, které zabezpečují přítomnost skutečné demokracie ve státě • vysvětlí pojmy: politický pluralismus, totalitní režim, sociální dialog, diskriminace, masmédia, nezávislý tisk • v denním tisku vyhledá příklady trestných činů hrubě narušujících občanské soužití; v trestním zákoníku vyhledá, jak jsou tyto činy trestány • uvede konkrétní příklady nezákonného a manipulativního jednání médií, extremistických skupin, sekt apod.	**Výchova k demokracii** sedmá velmoc, péče o demokracii, nezávislý tisk veřejné mínění, trestné činy hrubě narušující občanské soužití,-manipulace s lidmi a jejich (skryté) zneužívání nebezpečné náboženské společnosti, hnutí a sekty		

5.4.2 Dějepis

a) Charakteristika vyučovacího předmětu

Cílem výuky dějepisu je:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře

- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase

- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku

- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost

- poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních

- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství

- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět je realizován v šestém až devátém ročníku základní školy, 2 hodiny týdně.

Výuka probíhá v obvyklých prostorách školy.

Při výuce je využívána také skupinová práce a žákovské projekty, práce s historickou mapou a textem, vytváření historických kvízů a her.

Při výuce dějepisu se využívají poznatky z ostatních předmětů související s probíranými oblastmi.

Materiálně technické podmínky výuky

Učitel ve výuce užívá historické mapy, velkoplošný dataprojektor, odborné historické publikace, audiovizuální techniku. Všechny tyto prostředky včetně žákovské knihovny jsou v případě potřeby a zájmu přístupné i žákům.

Geografická poloha školy umožňuje jedinečný kontakt s památkami v nejbližším okolí a návštěvy muzeí či galerií.

b) Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

1. Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k hledání souvislostí mezi současnými a historickými ději
- vede žáky k správnému užívání terminologie
- využívá historických souvislostí k motivaci žáků k zájmu o předmět

2. Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadává problémové úlohy, aby žák byl schopen orientovat se v určitém problému a aby byl schopen posoudit jeho příčiny, důsledky a význam v historickém kontextu
- nechává žáky formulovat vlastní názory a vede žáky k samostatnému myšlení
- utváří jejich osobní postoj k dění ve společnosti

3. Kompetence komunikativní

Učitel:

- podněcuje žáky k prezentaci získaných poznatků
- vede žáky, aby se vyjadřovali k dané problematice souvisle, kultivovaně a v logickém sledu
- vede žáky k tomu, aby byli schopni smysluplně doplnit či obhájit svůj odlišný názor

4. Kompetence sociální, personální a občanské

Učitel:

- vytváří takové prostředí ve výuce, které žáky podněcuje k naslouchání názoru druhého
- rozvíjí u žáků ohleduplné zacházení s pomůckami (mapy, ukázky historických dokumentů, obrazový materiál)
- vede žáky k vědomí tradic a kulturního dědictví, které v rámci své současné i budoucí činnosti chrání

5. Kompetence pracovní

Učitel:

- vyžaduje na žácích domácí přípravu a vede je k vědomí důležitosti osobní přípravy
- zohledňuje využitelnost získaných kompetencí při dalším vzdělávání a profesním zaměření

c) Očekávané výstupy z RVP ZV

Výstupy integrované do zeměpisu:

Žák:

- ***posoudí postavení rozvojových zemí***
- ***prokáže základní orientaci v problémech ostatního světa***

Výstupy z RVP ZV – šestý ročník

Žák:

- ***uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků***
- ***uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány***
- ***charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu***
- ***objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost***
- ***uvede příklady archeologických kultur na našem území***

- ***rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací***
- ***uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví***
- ***demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem***
- ***porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie***
- ***popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států***
- ***porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti***
- ***na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv***

Výstupy z RVP ZV – sedmý ročník

Žák:

- ***orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu***
- ***uvede příklady archeologických kultur na našem území***
- ***uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví***
- ***porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti***
- ***objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech***
- ***vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám***
- ***ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury***
- ***vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky***
- ***vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život***
- ***popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky***
- ***rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek***
- ***vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti***
- ***na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv***

Výstupy z RVP ZV – osmý ročník

Žák:

- ***uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví***
- ***vymezí úlohu křesťanství a víry v životě novověkého člověka***
- ***objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie***
- ***objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky***
- ***na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus***
- ***rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek***
- ***vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti***
- ***objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé***
- ***porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů***
- ***charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích***
- ***na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy***
- ***vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií***
- ***na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv***
- ***orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu***

Výstupy z RVP ZV – devátý ročník

Žák:

- ***orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu***
- ***uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví***
- ***na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus***
- ***rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti***
- ***na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky***

- ***rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů***
- ***charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu***
- ***na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv***
- ***zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků***
- ***vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce***

Název vyučovacího předmětu: Dějepis			
Ročník: 6.	**Hodinová dotace: 2 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• zná příklady historických pramenů • uvede příklady institucí shromažďující historické prameny, chápe historické prameny jako doklady předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, vytvoří časovou přímku • orientuje se v historické mapě • pozná základní podmínky života • orientuje se v časové posloupnosti pravěku • rozlišuje vývojová stádia člověka • chápe vznik řeči jako dorozumívacího prostředku • objasňuje způsoby obživy a soužití lidí • pochopí podmínky vzniku zemědělství a pastevectví • uvědomí si význam vzniku řemesel • objasní důležitost zpracování kovů pro vývoj společnosti • uvede příklady archeologických kultur na našem území • je si vědom nerovnoměrného vývoje jednotlivých zeměpisných oblastí • chápe vztah mezi zemědělstvím a vznikem prvních států • seznámí se společenským uspořádáním starověkých států a jejich náboženství • uvede nejvýznamnější památky	<u>Úvod do vyučování dějepisu</u> historické prameny <u>Pravěk</u> lovci, rybáři a sběrači: způsob života první zemědělci, rodová společnost užití kovů, rozvoj obchodu naše země v období pravěku <u>Starověk</u> orientální státy přírodní podmínky oblasti prvních států	OSV8 EV2 ČJ – nauka o jazyce VDO4	historický výklad, práce s mapou a orientace na mapě, referáty, projekty, skupinová práce, exkurze v historickém objektu, videoprojekce, práce s odborným textem

• rozumí základním pojmům spjatým s antickou demokracií • uvědomuje si prolínání kulturních vlivů • z četby zná liter. útvar báje • chápe důležitost antické kultury pro evropskou civilizaci • pozná principy otrokářské demokracie • seznámí se s počátky křesťanství • uvede nejvýznamnější památky • reprodukuje základ řecké mytologie • porovná barbarské civilizace se světem antiky • pozná multikulturalitu jako prostředek vzájemného obohacování kultur • vnímá rozdílný vývoj v různých částech Evropy • poznává různé způsoby života	společnost náboženství a kultura antika přírodní podmínky oblasti vývoje národy společenské uspořádání náboženství a kultura naše území v době římské	MKV3 GV3 ČJL – mýty VV-mýty MKV3	

Název vyučovacího předmětu: Dějepis			
Ročník: 7.	**Hodinová dotace: 2 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• popíše osídlení Evropy po rozpadu západořímské říše • seznámí se s klíčovými mezníky evropské historie ve středověku • charakterizuje způsob života v barbarských státech • vysvětlí zvláštnosti vývoje Franské a Byzantské říše • vysvětlí postavení jednotlivých vrstev feudální společnosti • posoudí význam křesťanství pro vznik středověkých států • z četby zná literární útvar legenda • orientuje se na historické mapě v souvislosti s arabskými výboji • zná základní pojmy islámu • pojmenuje a lokalizuje slovanské kmeny • posoudí význam SŘŘ pro střední Evropu • charakterizuje první státní útvary na našem území • postihne souvislost mezi vývojem státních útvarů na našem území s vývojem okolních oblastí • pozná nejvýznamnější románské památky na našem území • vysvětlí význam středověkých měst • popíše význam univerzit • pozná znaky gotického slohu a vyjmenuje nejvýznamnější památky • čte ukázky z českých kronik • ukáže na mapě směry křížových výprav • vysvětlí příčiny a důsledky křížových výprav • posoudí význam českého království za posledních Přemyslovců	<u>Raný středověk</u> zrod nové Evropy raně středověké státy křesťanství Arabové a jejich výboje Slované s jejich státy vznik Svaté říše římské Velká Morava počátky českého státu královské Čechy románský sloh <u>Vrcholný a pozdní středověk</u> změny v hospodářství středověká vzdělanost, gotika křížové výpravy poslední Přemyslovci	ČJL-legendy GV3 ČJL-kroniky	historický výklad, práce s mapou a orientace na mapě, referáty, projekty, skupinová práce, exkurze v historickém objektu, videoprojekce, práce s odborným textem

• porovná vládu Jana Lucemburského a Karla IV. • vysvětlí příčiny a důsledky husitství • pozná nejvýznamnější postavy husitského hnutí • vysvětlí příčiny konfliktu mezi Francií a Anglií • pozná nejdůležitější postavy konfliktu • popíše stavovský stát z hlediska hospodářství a politického vývoje • ukáže na mapě směry tatarských a tureckých výbojů • popíše hospodářské změny v 15./16.století • ukáže na mapě směry objevných cest a dosažená místa • posoudí význam objevných cest pro Evropu • pozná mimoevropské civilizace • uvědomí si rovnocennost všech kultur a zaujme stanovisko k rasové nesnášenlivosti • popíše znaky renesančního slohu • pozná příklady renesančních památek a jejich tvůrců • vysvětlí a časově zařadí pojem reformace • vysvětlí význam nizozemského boje za svobodu • na příkladu SŘŘ, Francie a Osmanské říše ukáže důsledky náboženské netolerance • porovná náboženské poměry v Čechách s okolními státy • zhodnotí nástup Habsburků na český trůn • ocení význam stavovského povstání pro další vývoj českého státu • na příkladu Anglie a Francie ukáže odlišnosti vývoje v Evropě • pozná znaky barokního slohu • uvede příklady barokních památek a jejich tvůrců • posoudí význam vzniku pruského království pro okolní země • charakterizuje postavení českých zemí v rámci Habsburské monarchie	Lucemburkové na českém trůně husitství stoletá válka český stát za Jagellonců Tataři a Turci <u>Raný novověk</u> hospodářské změny v Evropě objevné cesty renesance a humanismus reformace vývoj ve vybraných státech Evropy turecké výboje doba předbělohorská třicetiletá válka absolutismus a parlamentarismus barokní kultura Rusko a Prusko Habsburská monarchie a české země po třicetileté válce	VV – gotická Praha MKV3 VV – život přírodních národů	

Název vyučovacího předmětu: Dějepis			
Ročník: 8.	**Hodinová dotace: 2 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• vysvětlí pojem osvícenství • zhodnotí na konkrétních příkladech vztah mezi osvícenstvím a absolutismem • pozná znaky slohu • vysvětlí pojem kolonie • zdůvodní vznik Spojených států • vysvětlí význam vlády Marie Terezie a Josefa II. • vysvětlí vliv francouzské revoluce na evropský vývoj • na mapě ukáže hlavní směry napoleonských tažení zhodnotí význam osobnosti NB • popíše uspořádání Evropy po Vídeňském kongresu • zhodnotí období restaurace • vysvětlí význam nových technických vynálezů a objevů • objasní sociální důsledky průmyslové revoluce • vysvětlí pojem metternichovského absolutismu • vysvětlí význam českého národního obrození • porovná průběh a výsledky revolucí 1848/49 • z četby beletrie zná hlavní mezníky revoluce 1848 •	<u>Osvícenský absolutismus</u> duchovní pozadí osvícené doby klasicismus počátky britského impéria vznik USA Svatá říše římská národa německého a její vztah k okolním státům <u>Velká francouzská revoluce</u> vzestup a pád Napoleona <u>Ponapoleonská Evropa</u> Vídeňský kongres a období restaurace průmyslová revoluce – zrod kapitalistické společnosti doba předbřeznová <u>Revoluce 1848/9</u>		historický výklad, referát, skupinová práce, exkurze v historickém objektu, projekty, videoprojekce s následným rozborem, interpretace učebnicového textu, práce s mapou a orientace na mapě

• objasní mocenské postavení viktoriánské Anglie a Francie za 2.císařství • porovná průběh a důsledky sjednocení Itálie a Německa • vysvětlí pojem Bachův absolutismus • zhodnotí vývoj českých zemí v 2.polovině 19.století • • objasní postavení nových společenských vrstev • objasní základní principy demokratického systému • • pracuje s novými pojmy z hospodářské a sociální terminologie • vysvětlí pojem imperialismus a kolonialismus • posoudí důsledky soupeření mezi velmocemi • popíše nejvýznamnější umělecké směry • objasní význam vojensko-politických bloků • pozná různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa v různých kulturách vedoucí k projevům rasové nesnášenlivosti • s pomocí mapy lokalizuje ohniska napětí • objasní příčiny a důsledky války • porovná obě ruské revoluce • zhodnotí význam vzniku Československa	revoluce ve Francii pokusy o sjednocování Itálie a Německa revoluce v Habsburské monarchii <u>Porevoluční Evropa</u> <u>Imperiální doba</u> kolonialismus vzestup USA Japonsko – nová velmoc <u>Společnost a kultura přelomu století</u> kapitalistická společnost nové umělecké směry <u>První světová válka</u> ohniska napětí vývoj v Rusku vznik ČSR	ČJL VDO2 MKV3 ČJL	

Název vyučovacího předmětu: Dějepis			
Ročník: 9.	**Hodinová dotace: 2 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• charakterizuje hlavní poválečné změny • postihne odlišnosti mezi totalitními a demokratickými státy • na konkrétních příkladech ukáže důležitost odpovědnosti člověka za své činy, vyvodí politické důsledky z nepříznivých dopadů hospodářské krize • posoudí vznik Československé republiky • charakterizuje demokratický systém ČSR • doloží konkrétními příklady krizi versailleského systému • popíše způsoby obrany československé demokracie • doloží konkrétními příklady hospodářskou a kulturní vyspělost (mj. četba beletrie) meziválečného Československa • popíše s pomocí mapy nejdůležitější vojenské operace • zaujme stanovisko k problému holocaustu • vysvětlí důležitost vzniku protiněmecké koalice • na základě četby beletrie pozná konkrétní osudy lidí za války • porovná postavení Protektorátu a Slovenského štátu a vyvodí z odlišností politické důsledky, ozřejmí význam odbojové činnosti • charakterizuje výsledky boje Spojenců a SSSR • zhodnotí 2.světovou válku jako klíčový mezník novodobé historie	<u>Období mezi dvěma válkami</u> poválečné uspořádání světa Československá republika komunismus a fašismus hospodářský vývoj nástup totalitních režimů rozpad versailleského systému obrana demokracie v Československé republice kultura a věda v první republice <u>Druhá světová válka</u> příčiny, průběh války vývoj od Mnichova k Protektorátu domácí a zahraniční odboj důsledky rasistické ideologie charakteristické rysy 2.světové války	VDO2 ČJL Z – národy, národnost, rasismus	historický výklad, skupinová práce, exkurze v historickém objektu, projekty, videoprojekce s následným rozborem, interpretace odborného textu, práce s mapou a orientace na mapě

• popíše poválečnou hospodářskou, společenskou a politickou situaci • posoudí poválečný odsun Němců • posoudí studenou válku jako způsob rozdělení Evropy • charakterizuje vývoj v Československu v kontextu s evropským a světovým vývojem v letech 1945-48 • doloží kulturní vývoj ČSR • vysvětlí příčiny vzniku studené války • najde souvislost mezi náboženstvím a vojenskými konflikty na Předním východě • posoudí význam evropských integračních procesů • doloží tvrzení o krizových jevech ve východním bloku • najde shody a odlišnosti československého vývoje v 50. a v 60. letech • objasní význam Pražského jara • na konkrétních příkladech vysvětlí proces normalizace • vybranými příklady doloží mezinárodní vývoj v 70.a 80.letech • postihne souvislost perestrojky a zhroucení komunistického systému • popíše průběh a význam sametové revoluce	<u>Evropa a svět po roce 1945</u> důsledky války, poválečné politické změny řešení německé otázky počátky studené války, poválečné Československo únorový převrat, kulturní vývoj v ČSR v letech 1945/8 <u>Rozdělené světy</u> vznik mocenských bloků evropská integrace vývoj sovětského bloku ohniska konfliktů na Blízkém východě protikomunistický odboj, 50.a 60.léta v Československu Pražské jaro, normalizace mezinárodní vývoj v 70.a 80.letech východoevropské revoluce	ČJL MKV3 GV3 GV3 MKV3 Z – náboženské konflikty	

5.5 VO Člověk a příroda

5.5.1 Fyzika

a) Charakteristika předmětu

Vzdělávací obor Fyzika umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů i jednotlivých jevů a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě.

Při studiu fyziky specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti, zejména pak objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, věcně kritizovat či nacházet nepřesnosti v hypotézách jiných, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny a důsledky přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí fyzikálních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Fyzika je samostatný předmět. Vyučuje se tři roky v 7., 8. a 9. ročníku druhého stupně, v rozsahu 2 hodin týdně. Výuka probíhá ve dvou specializovaných učebnách. Jedna učebna je vybavená katedrou s rozvodem elektřiny a lavicemi, které jsou na katedru propojené, interaktivní tabulí, dataprojektorem, notebookem a promítacím plátnem. Druhá učebna je vybavená promítacím plátnem. Při výuce se používá všech výše uvedených možností, databáze internetu, tabulek, kalkulaček, učebnic a sbírek úloh a mnoha experimentálních pomůcek.

b) Výchovné a vzdělávací strategie předmětu pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

1. Kompetence k učení

Učitel:

- na základě poznatků z běžného života vede žáky k pochopení smyslu fyziky
- vede žáky k exaktnosti
- vede žáky k zapamatovávání či odvozování na základě logiky

2. Kompetence k řešení problému

Učitel:

- zadává úlohy, které jsou řešitelné na základě úvahy
- nechává žáky objevovat souvislosti mezi reálným světem a fyzikou – tzv. Heuristická metoda
- nabádá ke kritickému nahlížení na problém
- učí řešit problémy synteticko-analytickými metodami
- podává žákům informace o relevanci jejich výsledků

3. Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede k správné interpretaci dosažených výsledků
- předkládá vícero způsobů zpracování daných problematik
- ukazuje žákům to, že fyzika je univerzální komunikativní prostředek a platí kdekoliv

4. Kompetence pracovní

Učitel:

- zakládá správné pracovní návyky při práci s různými přístroji a pomůckami
- učí zpracovat výsledky jejich činnosti přehlednou formou

c) Očekávané výstupy z RVP ZV

<u>Výstupy z fyziky integrované do jiných předmětů</u>

Dovednosti v přírodních vědách

Žák:

- ***změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa (částečně)***
- ***využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles (řeší prakticky)***
- ***sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu***
- ***rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí***
- ***využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů***

Chemie

Témata – Hustota látky a Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie.

<u>Výstupy z ostatních předmětů integrované do fyziky</u>

Chemie

Téma – Pohyb částic je integrováno do učiva Látky a tělesa.

Očekávané výstupy z RVP ZV – sedmý ročník

LÁTKY A TĚLESA

Žák:

- ***změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa***
- ***uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí***
- ***využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů***

POHYB TĚLES, SÍLY

Žák:

- ***rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu***
- ***využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles***
- ***změří velikost působící síly***
- ***určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici***

- ***využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích***
- ***aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů***

Očekávané výstupy z RVP ZV – osmý ročník

MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN

Žák:

- ***využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů***
- ***předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní***

ENERGIE

Žák:

- ***určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa***
- ***využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem***
- ***využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh***
- ***určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem***
- ***zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí***

ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE

Žák:

- ***sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu***
- ***rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí***
- ***využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů***

Očekávané výstupy z RVP ZV – devátý ročník

ZVUKOVÉ DĚJE

Žák:

- ***rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku***
- ***posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí***

ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE

Žák:

- ***rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností***
- ***využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní***
- ***zapojí správně polovodičovou diodu***

- ***využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh***
- ***rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami***

VESMÍR

Žák:

- ***objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet***
- ***odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností***

Název vyučovacího předmětu: Fyzika			
Ročník: 7.	**Hodinová dotace: 2 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• najde společné a rozdílné znaky látek a těles • předvede měření různými fyzikálními měřidly • u každé známé fyzikální veličiny navrhne více způsoby její měření a obhájí svůj názor • vybere konkrétní příklad jevů dokazujících neustálý pohyb a vzájemné působení částic látek • řeší problémy a úlohy vedoucí k porozumění rovnoměrného pohybu těles • předvede měření velikosti působící síly • v konkrétní situaci určí výslednici sil působících na těleso, její velikost a směr • zdůvodní vliv velikosti třecí síly na výsledný pohyb těles • využívá Newtonovy zákony při řešení problémů a předpovídá výsledný pohyb těles	LÁTKY A TĚLESA Délka, objem, hmotnost, teplota a její změna Čas Souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou, difúze POHYB TĚLES, SÍLY Pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný, pohyb přímočarý a křivočarý Přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa Vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí, smykové tření Ovlivňování velikosti třecí síly v praxi Výslednice dvou sil stejných a opačných směrů	OSV1, OSV2 CH-práce se zkumavkou M-celá čísla EV3 M-přímá úměrnost,	Digitální zpracování a zaznamenání domácích pokusů práce s rýsovacími pomůckami Práce ve skupinách při řešení praktických problémů z mechaniky

• popíše souvislosti mezi vývojem lidské populace a využitím pohybových zákonů • nakreslí schéma rovnováhy na páce a zdůvodní využití v praxi • nachází projevy elektricky nabitých těles a jejich vlivu na okolí • uvede příklad elektricky nabitých těles a demonstruje vznik takového tělesa • předvede sestavení jednoduchého elektrického obvodu • zdůvodní využití magnetického pole a vznik tohoto pole	První, druhý (kvalitativně), třetí – Newtonovy zákony Rovnováha na páce a pevné kladce ZÁKLADY ELEKTŘINY A MAGNETICKÉ POLE Elektrický náboj, elektrické pole Elektrický proud Feromagnetické látky Magnetické pole	OSV1 EV2 M-celá čísla	frontální laboratorní práce

Název vyučovacího předmětu: Fyzika			
Ročník: 8.	**Hodinová dotace: 2 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• aplikuje poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách k vysvětlení konkrétních problémů • provede rozbor chování tělesa v klidné tekutině na základě analýzy sil na něho působících • posoudí u řek, moří a atmosféry následky využití člověkem • posoudí změnu mechanické energie tělesa v jednoduchých případech, kdy na těleso byla vykonána práce vnější silou, využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem • zdůvodní vzájemné přeměny různých forem energie a tepla a předpovídá výsledky při řešení konkrétních úloh • vyjádří vlastními slovy zásadní principy výroby elektrické energie s ohledem vlivu zdrojů energie na životní prostředí	**MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN** Hydraulická zařízení, závislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny Souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře, vztlaková síla Potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách **ENERGIE, PRÁCE** Pohybová a polohová energie, vnitřní energie a teplo Elektrická energie a výkon, výroba a přenos elektrické energie Jaderná energie, štěpná reakce Jaderný reaktor, jaderná elektrárna	OSV1, OSV2 EV1 M-obsah kruhu, přímá a nepřímá úměrnost Z-podnebí ČR OSV4 EV1, EV2, EV3, EV4 MEV5 D-vědecký pokrok interaktivní tabule	demonstrační pokusy

• posoudí možnosti ochrany při manipulaci s radioaktivním materiálem v různých odvětvích lidské činnosti, zdůvodní změny skupenství a jejich vliv na ekosystémy • posoudí jednotlivé zdroje energie s ohledem na ekologicko-ekonomické hledisko • ohodnotí mediální zprávy o jaderných elektrárnách	Ochrana lidí před radioaktivním zářením Tání a tuhnutí Skupenské teplo tání; vypařování a kapalnění Hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie **ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE**		
• předvede sestavení jednoduchého a rozvětveného elektrického obvodu a používá Ohmův zákon při řešení praktických i teoretických úloh	Zdroj napětí, spotřebič, spínač Elektrický obvod Ohmův zákon		

Název vyučovacího předmětu: Fyzika			
Ročník: 9.	**Hodinová dotace: 2 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• zdůvodní šíření zvuku v různých typech látkového prostředí • zdůvodní rozdílnou rychlost šíření zvuku v pevné, kapalné a plynné látce • uvede příklad ozvěny a ostatních jevů souvisejících s odrazem zvuku na překážce • navrhne optimální zvukový izolant a posoudí jeho fyzikální a ekonomické aspekty • využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní • nakreslí schéma rozvodné sítě využívající transformační stanice, zdůvodní využití vysokého napětí na přenos elektrické energie • dodržuje základní bezpečnostní předpisy při práci s elektrickými spotřebiči	**ZVUKOVÉ DĚJE** Látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích Odraz zvuku na překážce, ozvěna Pohlcování zvuku, výška zvukového tónu **ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE** Elektrická a magnetická síla, elektrický náboj Tepelné účinky elektrického proudu, elektrický odpor, stejnosměrný elektromotor Transformátor, bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními	OSV1, OSV4 EV2, EV3 M – konstrukce trojúhelníků, graf lineární funkce, lomené výrazy Z – energetický průmysl,	interaktivní tabule

• uvede příklady lomu ke kolmici a od kolmice a vysvětlí souvislost tohoto jevu s optickým prostředím • předvede různé druhy stínu a nakreslí schéma zatmění Slunce a Měsíce • nachází principy zobrazení zrcadly a čočkami • roztřídí do skupin vesmírná tělesa a nachází společné znaky těchto skupin • předpoví vývoj hvězdy podle základních parametrů • předpoví vývoj vesmíru podle různých parametrů a naznačí růst lidských aktivit v tomto směru • spojí souvislosti, tykající se vývoje Vesmíru, se vznikem života na Zemi • použije nejnovější zveřejněné zprávy o Vesmíru k vysvětlení vlastních myšlenek	Zdroje světla, rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích, stín, zatmění Slunce a Měsíce Zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně) Zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně) Rozklad bílého světla hranolem **VESMÍR** Hlavní složky sluneční soustavy Měsíční fáze Složení sluneční soustavy	vliv energetiky na ŽP, železniční doprava, strojírenský průmysl EV2, EV3, MEV1 D – vývoj představy lidstva o Zemi CH – tabulka chemických prvků	interaktivní tabule frontální laboratorní práce interaktivní tabule využití PC k přípravě domácích úkolů

5.5.2 Chemie

a) Charakteristika předmětu

Chemie je zahrnuta do vzdělávací oblasti **Člověk a příroda.** Chemie je vyučována v 8. a 9. ročníku s hodinovou dotací 2 hodiny týdně.

Převážná část výuky je realizována formou teoreticko – praktických činností v budově školy.

Každý učitel má k dispozici zpětný projektor, video přehrávač, případně velkoplošnou projekci. K dispozici je laboratoř chemie a počítačové učebny s nainstalovanými výukovými programy.

Žáci se zúčastňují krátkodobých projektů a provádějí modelové pokusy v návaznosti na probíraný jev.

Žáci jsou vedeni ke zkoumání přírodních faktů, jejich souvislostí s využitím různých metod poznávání i různých metod racionálního uvažování, k posuzování spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat. Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že učitel vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejích obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

b) Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

1. Kompetence k učení

Učitel vede žáky k:

- pozorování a experimentování
- aplikaci mezipředmětových vztahů
- provádění demonstračních pokusů
- vyhledávání údajů v jednoduchých příručkách

2. Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- zadává úkoly z praktického života
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- umožňuje žákům pracovat s materiály a zdroji, v nichž si mohou ověřit správnost svého řešení

3. Komunikativní kompetence

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují ve skupinách
- umožňuje žákům přípravu samostatných jednoduchých pokusů
- umožňuje prezentaci výsledků práce žáků
- umožňuje žákům spoluvytvářet kritéria hodnocení
- vybízí žáky, aby kladli otázky (k věci)

4. Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky k vzájemné spolupráci a respektování názorů druhých

5. Kompetence občanské

Učitel:

- respektuje pravidla bezpečné manipulace s chemickými látkami
- vede žáky k dodržování pravidel uvedených v laboratorním řádu
- vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích
- rozvíjí u žáků ekologické myšlení

6. Kompetence pracovní

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel o ochraně zdraví a zdraví svých spolužáků
- vede žáky k bezpečné manipulaci s chemikáliemi a přístroji

Průřezová témata

Předmětem prolínají především průřezová témata Vztah člověka k prostředí a důsledky lidských činností na prostředí (EV) a Základní podmínky života (EV).

c) Očekávané výstupy z RVP ZV

Výstupy z chemie integrované do předmětu Dovednosti v přírodních vědách

Přírodní látky
Žák:

- ***uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů***

Očekávané výstupy z RVP ZV – osmý ročník

Žák:

- ***určí společné a rozdílné vlastnosti látek***
- ***pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí***
- ***rozlišuje směsi a chemické látky***
- ***vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení***
- ***navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi***
- ***rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití***
- ***používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech***
- ***orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti***
- ***rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí***
- ***aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu***
- ***porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí***

Očekávané výstupy z RVP ZV – devátý ročník

Žák:

- ***porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí***
- ***orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi***
- ***rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití***
- ***zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy***
- ***rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití***
- ***zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi***
- ***aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe***

- ***orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka***
- ***rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí***
- ***aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu***

Název vyučovacího předmětu: Chemie			
Ročník: 8.	**Hodinová dotace: 2 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• vymezí, čím se zabývá chemie a na příkladech rozliší, kdy se jedná o děje chemické • rozlišuje pojmy fyzikální těleso a látka • uvede příklady chemické výroby ve svém okolí a zhodnotí význam a případná rizika pro společnost a pro obyvatele v okolí chemických závodů • zná zásady bezpečné práce v chemické laboratoři, poskytne a přivolá první pomoc při úrazu či požáru • nakreslí často používané laboratorní sklo a pomůcky • uvede příklady fyzikálních a chemických vlastností látek • popíše společné a rozdílné vlastnosti vybraných látek • vyhledá hodnoty vybraných fyzikálních veličin v tabulkách	**1.A: CHEMIE JAKO DISCIPLÍNA** vymezení chemie chemické děje látky a tělesa **1.B: ZPŮSOB PRÁCE PŘI EXPERIMENTÁLNÍ ČINNOSTI:** zásady bezpečné práce v chemické laboratoři první pomoc při úrazu v laboratoři laboratorní sklo a pomůcky **2: VLASTNOSTI LÁTEK** poznávací postupy vedoucí k určení vlastností látek (pozorování, experiment, měření, modelování) vlastnosti látek – barva, zápach, skupenství, rozpustnost ve vodě, kujnost, tažnost, tepelná a elektrická vodivost	Př- člověk,ochrana a podpora zdraví VKZ – projevuje odpovědné chování M – rovnice o jedné neznámé	

• rozliší čisté látky a směsi • třídí směsi na stejnorodé a různorodé • používá správně pojmy koncentrovanější a zředěnější • vypočítá hmotnostní zlomek • sestaví destilační a filtrační aparaturu a prakticky provede filtraci a destilaci • rozhodne, které techniky se používají k oddělení složek směsí v praktickém životě • zhodnotí význam vody pro život na Zemi • uvede základní vlastnosti vody a její praktické využití • vysvětlí rozdíly mezi různými typy vod • používá pojem atom a molekula ve správných souvislostech • popíše stavbu atomu • vysvětlí, co udává protonové číslo • vyhledá v tabulkách názvy prvků ke známým protonovým číslům a zapíše je správně ke značce prvku	vlastnosti látek zjištěné měřením (hustota) **3.A: SMĚSI** různorodé a stejnorodé směsi hmotnostní zlomek **3.B: ODDĚLENÍ LÁTEK ZE SMĚSI** usazování filtrace destilace krystalizace **4: VODA A VZDUCH** charakteristika a význam vody pro život druhy vod složení vzduchu čistota ovzduší ozonová vrstva **5: ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK** atom a molekula stavba atomu	M – rovnice o jedné neznámé EV2, EV4 Z – chráněná území ČR VKZ-dodržování pravidel bezpečnosti a ochrana zdraví	

• používá značky a názvy chemických prvků hlavních skupina a vybraných prvků vedlejších skupin • rozlišuje periody a skupiny v PSP • rozliší kovy, nekovy a uvede příklady vlastností a praktického využití vybraných kovů, slitin a nekovů • rozliší výchozí látky a produkty chemické reakce • zapíše jednoduchými chemickými rovnicemi vybrané chemické reakce • navrhne faktory, které by urychlily chemickou reakci • určí oxidační číslo prvků ve vzorcích oxidů • sestaví vzorec oxidu z jeho názvu a naopak • popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů	**6: CHEMICKÉ PRVKY A CHEMICKÉ SLOUČENINY, IONTY** chemické prvky – jejich názvy a značky chemické sloučeniny ionty (rozdělení, vznik) **7: PERIODICKÁ SOUSTAVA PRVKŮ (PSP)** uspořádání PSP pojmy perioda a skupina rozdělení prvků charakteristiky nekovů, kovů a jejich význam slitiny kovů a jejich využití **8: CHEMICKÉ REAKCE A ZPŮSOB JEJICH ZÁPISU** látková koncentrace výchozí látky a produkty chemický děj zákon zachování hmotnosti zápis chemické reakce faktory ovlivňující rychlost chemické reakce **9: OXIDY** základní principy anorganického názvosloví oxidační číslo, názvosloví oxidů	EV3, EV4 M – rovnice o jedné neznámé EV3	

• určí oxidační číslo prvků ve vzorcích sulfidů a halogenidů • sestaví vzorec halogenidu a sulfidu • popíše vlastnosti a použití vybraných halogenidů a sulfidů	vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů **10: HALOGENIDY A SULFIDY** názvosloví halogenidů a sulfidů vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů a sulfidů	Z – těžba v ČR	

Název vyučovacího předmětu: Chemie			
Ročník: 9.	**Hodinová dotace: 2 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• popíše společné a rozdílné vlastnosti kyselin a hydroxidů • uvede příklady kyselin a hydroxidů používaných v domácnosti • rozliší kyselé, zásadité a neutrální roztoky pomocí jejich hodnoty pH, rozlišuje kyslíkaté a bezkyslíkaté soli • uvede příklady uplatnění solí v praxi a jejich vlastnosti • uvede příklady praktického uplatnění neutralizačních reakcí • popíše vlastnosti a použití nejznámějších stavebních pojiv • posoudí vliv přírodních a umělých hnojiv na životní prostředí • vysvětlí pojmy oxidace a redukce • uvede příklady redoxních dějů z praktického života • popíše princip výroby železa a oceli a zhodnotí jejich význam	**1: KYSELINY A HYDROXIDY, pH** charakteristika a vlastnosti kyselin, použití prakticky významných kyselin a hydroxidů, pH **2: NEUTRALIZACE, SOLI KYSLÍKATÝCH KYSELIN** charakteristika a vlastnosti solí kyslíkatých kyselin neutralizace použití vybraných solí **3: HOSPODÁŘSKY VÝZNAMNÉ LÁTKY** průmyslová hnojiva stavební hmoty suroviny pro výrobu keramiky a porcelánu **4: REDOXNÍ REAKCE** oxidace a redukce využití redoxních dějů při výrobě železa a oceli	Z – ŽP v ČR a dopady na ŽP VKZ – dodržování pravidel bezpečnosti a ochrana zdraví EV3, EV4 Z – hospodářství ČR	

• praktické využití elektrolýzy • na vzorcích uhlovodíků odvodí čtyřvaznost uhlíkových atomů a osvojí si způsoby strukturních vzorců organických látek • zapíše vzorce základních uhlovodíků • z názvu odvodí vzorec uhlovodíku • uvede použití významných uhlovodíků • podle přítomné funkční skupiny zařadí daný derivát do skupiny • rozliší základní skupiny derivátů • uvede charakteristické vlastnosti derivátů a odvodí z nich jejich praktické použití • uvede příklady jejich názvů, vlastností a použití plastů • posoudí vliv používání plastů na životní prostředí • používá bezpečně mycí a čisticí prostředky mající uplatnění v domácnosti • uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog a popíše příklady následků, kterým se vystavuje konzument • zhodnotí vliv používání pesticidů na životní prostředí	elektrolýza, koroze **5: ÚVOD DO ORGANICKÉ CHEMIE** anorganická chemie versus organická chemie organické sloučeniny – složení, výskyt, rozdělení, vlastnosti **6: UHLOVODÍKY** alkany, alkeny alkyny, areny **7: DERIVÁTY UHLOVODÍKŮ** halogenderiváty dusíkaté deriváty kyslíkaté deriváty **8: PLASTY A SYNTETICKÁ VLÁKNA** **9: CHEMIE A SPOLEČNOST** pesticidy léčiva detergenty potraviny drogy	EV2, EV3, EV4 Př – usazené horniny Z – hospodářství světa Z – hospodářství světa VKZ- dodržování pravidel bezpečnosti a ochrana zdraví Př – usazené horniny EV3 Z – hospodářství světa EV3, EV4 VKZ - drogy a zákon	

5.5.3 Přírodopis

a) Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět **Přírodopis** je zahrnut do vzdělávací oblasti „Člověk a příroda“ RVP ZV.

Přírodopis jako vyučovací předmět poskytuje ucelený pohled na přírodu jako celek, na přírodu živou i neživou, na podmínky vzniku a projevů života, jeho vývoje a významu, včetně vzniku a vývoje lidského organismu a jeho vztahů k přírodě. Opírá se o vybrané poznatky různých přírodovědných oborů a svým pojetím směřuje k získání takových žádoucích vědomostí, dovedností, schopností a postojů, které žákům umožní dále aktivně poznávat přírodu, člověka a jím vytvořený svět, ve kterém člověk pracuje a žije. Vede žáky k ohleduplnému vztahu k přírodě a k hledání vlastních možností aktivní ochrany životního prostředí.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět přírodopis se vyučuje jako povinný předmět v šestém a sedmém ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně, v osmém a devátém ročníku po 1 hodině týdně. V šestém ročníku jsou zařazena témata z obecné biologie, ekologie, mikrobiologie, cytologie, botaniky (nižší rostliny) a zoologie (bezobratlí), v sedmém ročníku je zařazena zoologie (strunatci), ekologie a ochrana přírody, zoogeografie a etologie. V osmém ročníku je zařazena biologie člověka, v devátém ročníku jsou zařazena témata z mineralogie, petrologie, paleontologie, botaniky (vyšší rostliny) a ekologie.

Materiálně-technické podmínky

Ve škole jsou dvě odborné pracovny přírodopisu, z nichž jedna byla přestavěna na biologickou laboratoř se skříňkami na mikroskopy, umístěnými přímo u žákovských pracovišť, vybavena počítačem spojeným s dataprojektorem, ozvučovací technikou a mikroskopem s kamerou. Odborné pracovny jsou vybaveny videopřehrávačem, DVD přehrávačem, dataprojektorem s vizualizérem, diaprojektorem, zpětným projektorem. V kabinetu přírodopisu a obou učebnách jsou umístěny názorné pomůcky, přírodniny a literatura používané pro výuku přírodopisu.

Formy realizace předmětu:

- frontální výuka s názornými demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím přírodnin, pracovních listů, odborné literatury)
- přírodovědné vycházky s pozorováním
- exkurze (ZOO Praha, Národní muzeum)

b) Výchovné a vzdělávací strategie předmětu pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

1. Kompetence k učení

Učitel vede žáky:

- k pozorování a experimentování v laboratorních pracích
- k provádění demonstračních pokusů
- k prezentaci vybraného tématu, k práci s internetem
- k účasti na školních projektech
- ke správným způsobům užití materiálů, nástrojů, techniky a vybavení
- k vyhledávání údajů v jednoduchých příručkách (používání určovacích klíčů, atlasů, učebnic…)

2. Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadává problémové úlohy z praktického života
- vede žáka k modelování přírodních jevů
- vede žáka k účasti na soutěžích
- zadává úkoly, při kterých žáci kombinují informace z různých zdrojů
- vede žáka k potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- vede žáka ke způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby

3. Kompetence komunikativní

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují ve skupinách
- umožňuje žákům přípravu samostatných jednoduchých pokusů a ukazuje žákům, jak mají formulovat hypotézy a jak mají ověřovat jejich pravdivost pokusem či pozorováním
- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu
- umožňuje žákům prezentovat výsledky jejich práce
- žáky vybízí, aby kladli otázky (k věci)
- umožňuje žákům hodnotit úspěšnost dosažení cíle
- sleduje úspěšnost jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok
- stanoví pravidla hodnocení (klasifikace) a nutí tak žáky srovnání – sebehodnocení, říct o sobě, čeho dosáhl

4. Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vytváří příležitosti pro vzájemnou spolupráci a respekt
- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují ve skupinách
- zprostředkovává besedy s významnými osobnostmi
- jde žákům příkladem
- vede žáky k prozkoumávání pohledů a názorů, lišících se od jejich vlastních
- umožňuje diferencované výkony podle individuálních schopností žáků

5. Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k třídění odpadu
- seznamuje žáky s alternativními zdroji energie
- vysvětluje zásady slušného chování
- reflektuje ve výuce společenské i přírodní dění
- vede žáky k dodržování zásad trvale udržitelného života
- vede žáky k zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí

6. Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky ke zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- zajišťuje a organizuje praktické exkurze
- poskytuje informace o středních školách k volbě povolání
- vede žáky k používání ochranných pomůcek (laboratorní práce)
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- umožňuje diferencované výkony podle individuálních schopností žáků
- umožňuje žákům pracovat s materiály a zdroji, v nichž si mohou ověřit správnost celého řešení
- umožňuje žákům prezentovat výsledky jejich práce
- vyžaduje dokončování práce v dohodnuté kvalitě a termínech
- důsledně vyžaduje dodržování pravidel

c) Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Žák

- rozvíjí schopnosti poznávání
- cvičí smyslové vnímání, pozornost a soustředění
- cvičí dovednost zapamatování
- získává dovednosti pro učení a studium
- rozvíjí individuální dovednosti pro spolupráci
- je schopen přijmout odlišný názor
- zvládá učební problémy vázané na látku přírodopisu
- ovládá své jednání
- zamýšlí se nad svým chováním
- pomáhá spolužákům

Environmentální výchova

- ekosystémy, základní podmínky života

Mediální výchova

- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

d) Očekávané výstupy z RVP ZV

<u>Výstupy z přírodopisu integrované do jiných předmětů</u>

Zeměpis

Žák:

- ***uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi***
- ***rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně oběhu vody***
- ***porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě***

Výchova ke zdraví

Žák:

- ***aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla***
- ***rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby***
- ***objasní význam zdravého způsobu života***

Dovednosti v přírodních vědách (rozvíjeny výstupy)

Žák:

- ***rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek***
- ***porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých rostlinných orgánů***
- ***třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších systematických jednotek***
- ***dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody***
- ***rozlišuje základní systematické skupiny vyšších rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů***

Výstupy z ostatních předmětů integrované do přírodopisu

Chemie

Žák:

- ***se orientuje ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy***
- ***určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu***

Výstupy z RVP ZV – šestý ročník

Žák:

- ***objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života***
- ***vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů (fotosyntéza, dýchání), orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy, určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu***
- ***uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému***
- ***uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi***
- ***rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – ekosystémů a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému***
- ***vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam***
- ***rozlišuje základní projevy a podmínky života, orientuje se v nejjednodušším přehledu vývoje organismů***
- ***popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel***
- ***odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům***
- ***třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší***
- ***při poznávání přírody používá mikroskop***
- ***dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody***
- ***vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti (na buněčné úrovni)***
- ***uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka***
- ***rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků***
- ***vysvětlí způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích***
- ***objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků***
- ***uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi***
- ***rozlišuje základní systematické skupiny nižších rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů***

- ***porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných bezobratlých a vysvětlí funkci vybraných orgánů***
- ***rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny bezobratlých, určuje s pomocí klíčů a atlasů vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin***
- ***zhodnotí význam bezobratlých živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy***
- ***na příkladech objasní způsob života bezobratlých živočichů a jejich přizpůsobení danému prostředí***

Očekávané výstupy z RVP ZV – sedmý ročník

Žák:

- ***rozpozná, porovná a objasní funkci vybraných základních orgánů (orgánových soustav) strunatců***
- ***třídí strunatce a zařadí vybrané zástupce strunatců do říší a nižších taxonomických jednotek***
- ***porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných strunatců a vysvětlí funkci jednotlivých vybraných orgánů***
- ***rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny strunatců, určuje s pomocí literatury vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin***
- ***odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí***
- ***zhodnotí význam strunatců v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy***
- ***uvede příklady výskytu živočichů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi***
- ***rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a rozliší živé a neživé složky ekosystémů***
- ***vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam***
- ***dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody***

Očekávané výstupy z RVP ZV – osmý ročník

Žák:

- ***určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy***
- ***orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka***
- ***objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří***

Očekávané výstupy z RVP ZV – devátý ročník

Žák:

- ***objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života***
- ***rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek***
- ***objasní horninotvorný cyklus***
- ***rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků***
- ***odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům***
- ***porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých rostlinných orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí***
- ***třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších systematických jednotek***
- ***dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody***
- ***vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování vyšších rostlin a jeho význam z hlediska dědičnosti***
- ***rozlišuje základní systematické skupiny vyšších rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů***
- ***odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin k podmínkám prostředí***

Název vyučovacího předmětu: Přírodopis			
Ročník: 6.	**Hodinová dotace: 2 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• objasní vliv atmosféry a hydrosféry Země na vznik a trvání života • uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému • vysvětlí princip fotosyntézy a dýchání • vlastními slovy vyjádří a objasní základní názory na vznik života • vysvětlí pojem ekosystém, rozlišuje a uvede příklady ekosystémů (suchozemské, vodní, přirozené, umělé) • rozliší živé a neživé složky ekosystémů • přiřadí organismy do ekosystémů • uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi • vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam • třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší • vysvětlí, co zkoumají jednotlivé biologické vědy • porovná stavbu buňky prokaryotické a eukaryotické • porovná rozdíly ve stavbě buňky bakterií, rostlin a živočichů a objasní funkci základních organel • vysvětlí rozdíl mezi organismem jednobuněčným, koloniálním a mnohobuněčným a uvede jejich příklady • vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti • popíše části mikroskopu	Vznik a vývoj atmosféry, fotosyntéza, dýchání Ozonosféra, skleníkový jev Hydrosféra Zásady trvale udržitelného života Názory na vznik života Ekosystém Potravní řetězec, potravní pyramida, producent, konzument, rozkladač Biologické vědy - mikrobiologie, botanika, mykologie, zoologie, biologie člověka Stavba, výživa a rozmnožování buňky	OSV1, OSV9, OSV10, OSV11 MEV1, MEV2 Z – atmosféra, hydrosféra D – vývoj představ o vzniku světa a člověka EV1, EV2 – ekosystémy, biodiverzita	rozhovor, vyprávění, diskuse, debata procvičování, opakování pozorování a pokus, porovnávání a posuzování, popis **formy práce:** skupinová práce, školní projekty, exkurze, frontální výuka, přírodovědné vycházky s pozorováním

• připraví jednoduchý mikroskopický preparát • uvede na příkladech z běžného života a zhodnotí význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka • vysvětlí rozdíl mezi houbami jednobuněčnými a mnohobuněčnými • zhodnotí význam mikroskopických hub a kvasinek pro člověka • rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků • vysvětlí způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích • objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků, uvede příklady symbiózy • vysvětlí význam lišejníků jako průkopníků života a bioindikátorů • zařadí řasy mezi nižší rostliny • roztřídí zástupce řas podle fotosyntetických barviv • rozliší dva základní způsoby výživy – organismy autotrofní a heterotrofní • vysvětlí funkci zvláštních organel prvoků na příkladu trepky velké a pohybových organel prvoků • zhodnotí význam prvoků v přírodě a pro člověka • rozliší hlavní skupiny – kmeny – bezobratlých živočichů a uvede příklady druhů • rozliší základní orgánové soustavy – vysvětlí stavbu na daném příkladu (s. dýchací, trávicí, cévní, vylučovací, nervová soustava, smyslové orgány) • vysvětlí pojmy regenerace, parazit, obojetník • vysvětlí pojem oddělené pohlaví • porovná stavbu těla tasemnice a ploštěnky • rozlišuje vnitřní a vnější parazity • podle charakteristických znaků rozlišuje plže, mlže, hlavonožce • pochopí vývojové zdokonalení stavby těla hlavonožců • vysvětlí pojem stejnocenné článkování	Mikroskop Viry, bakterie a sinice (onemocnění, půdní bakterie) Houby jednobuněčné mnohobuněčné Lišejníky Řasy – zelené, červené, hnědé Prvoci – bičíkovci, kořenonožci, nálevníci potravní řetězec, onemocnění Mnohobuněční živočichové Žahavci Ploštěnci Hlísti Měkkýši Kroužkovci	M – osová souměrnost Vv – organismy a jejich proměny	

• zhodnotí význam žížaly v přírodě • vysvětlí pojmy nestejnocenné článkování, vnější opora těla • rozlišuje jednotlivé podkmeny nebo třídy členovců podle charakteristických znaků (členění těla, dýchací soustava) • rozlišuje hmyz s proměnou dokonalou a nedokonalou • zhodnotí význam bezobratlých (hmyz, roztoči) v přírodě a pro člověka, jaké jsou vzájemné vztahy mezi nimi, způsoby ochrany • pochopí význam ostnokožců z vývojového hlediska	Členovci – pavoukovci, korýši, vzdušnicovci Ostnokožci		

Název vyučovacího předmětu: Přírodopis			
Ročník: 7.	**Hodinová dotace: 2 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• rozpozná, porovná a objasní funkci vybraných základních orgánů (orgánových soustav) strunatců • třídí strunatce a zařadí vybrané zástupce strunatců do říší a nižších taxonomických jednotek • porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných strunatců a vysvětlí funkci jednotlivých vybraných orgánů • rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny strunatců, určuje s pomocí literatury vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin • rozpozná, porovná a objasní funkci vybraných základních orgánů (orgánových soustav – dýchací, cévní a kožní) obratlovců • třídí obratlovce a zařadí vybrané zástupce obratlovců do tříd • porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných obratlovců a vysvětlí funkci jednotlivých vybraných orgánů (srdce, plíce, tělní pokryv) • rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny obratlovců, určuje s pomocí literatury vybrané živočichy, zařazuje je do tříd • s pomocí literatury určí vybrané zástupce ryb • rozlišuje nejznámější mořské a sladkovodní ryby • rozumí postavení ryb v potravním řetězci, chápe význam ryb v potravě člověka • s pomocí literatury určí vybrané zástupce obojživelníků • zdůvodní závislost obojživelníků na vodním prostředí	**Strunatci** Pláštěnci Bezlebeční **Obratlovci:** Kruhoústí Paryby Ryby **Obojživelníci**	OSV1, OSV9, OSV10, OSV11 MEV1, MEV2 M – osová souměrnost EV1, EV2 – ekosystémy, biodiverzita Z – přírodní krajiny, rozšíření zvířat	rozhovor, vyprávění, diskuse, debata procvičování, opakování pozorování a pokus, porovnávání a posuzování, popis **formy práce:** skupinová práce, školní projekty, exkurze, frontální výuka, přírodovědné vycházky s pozorováním

• s pomocí literatury určí vybrané zástupce plazů • zdůvodní, proč plazi nejsou závislí na vodním prostředí • srovná závislost obojživelníků a plazů na vodním prostředí • s pomocí literatury určí vybrané zástupce ptáků • vysvětlí vývojové zdokonalení stavby těla ptáků, jejich přizpůsobení k letu • zařadí vybrané zástupce ptáků do řádů • s pomocí literatury určí vybrané zástupce savců • zařadí vybrané zástupce savců do řádů • vysvětlí přizpůsobení savců prostředí a způsobu života (kytovci, netopýři, krtek) • uvede příklady výskytu živočichů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi • rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a rozliší živé a neživé složky ekosystémů • vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	**Plazi** **Ptáci** **Savci** Rozšíření zvířat Domestikace, Etologie Ekologie – ekosystém, společenstvo, populace, biomy Ochrana přírody – mezinárodní organizace, naše národní parky	Vv – rozmanitost přírody EV1, EV2 – ekosystémy, biodiverzita Z – přírodní krajiny, rozšíření zvířat Vv – rozmanitost přírody	

Název vyučovacího předmětu: Přírodopis			
Ročník: 8.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• zařadí člověka do systému živočišné říše • porovná charakteristické znaky člověka • orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka • vysvětlí hiearchické uspořádání lidského těla • porovná stavbu a funkci tkání lidského těla • určí polohu a objasní stavbu a funkci soustavy opěrné a svalové a jejich orgánů • pojmenuje základní kosti a skupiny svalů • určí polohu a objasní stavbu a funkci soustavy trávicí a jejích orgánů • určí polohu a objasní stavbu a funkci soustavy dýchací a jejích orgánů • určí polohu a objasní stavbu a funkci soustavy oběhové a imunitní a jejich orgánů • vysvětlí složení a funkci krve, popíše velký a malý krevní oběh • vysvětlí rozdíl mezi tepnou a žílou • určí polohu a objasní stavbu a funkci soustavy vylučovací a kožní a jejich orgánů • určí polohu a objasní stavbu a funkci soustavy řídící a jejích orgánů • vysvětlí funkci částí mozku • určí polohu a objasní stavbu a funkci smyslových orgánů • určí polohu a objasní stavbu a funkci soustavy rozmnožovací a jejích orgánů	Vývoj člověka Buňky, tkáně, orgány Soustava opěrná a svalová Soustava trávicí Dýchací soustava Oběhová a imunitní soustava Soustava vylučovací a kožní Nervová soustava Smyslové orgány Soustava žláz s vnitřní sekrecí Soustava rozmnožovací	OSV1, OSV9, OSV10, OSV11 MEV1, MEV2 VKZ	rozhovor, vyprávění, diskuse, debata procvičování, opakování pozorování a pokus, porovnávání a posuzování, popis **formy práce:** skupinová práce, školní projekty, exkurze, frontální výuka, přírodovědné vycházky s pozorováním

Název vyučovacího předmětu: Přírodopis			
Ročník: 9.	**Hodinová dotace: 2 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života • rozliší prvky souměrnosti krystalu • orientuje se ve stupnici tvrdosti nerostů • rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty s použitím určovacích pomůcek • rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané horniny s použitím určovacích pomůcek • objasní horninotvorný cyklus • rozlišuje jednotlivé geologické éry podle charakteristických znaků a typických organismů • odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům • porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých rostlinných orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí • vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování vyšších rostlin a jeho význam z hlediska dědičnosti • rozlišuje základní systematické skupiny (oddělení) vyšších rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	Geologické vědy, Stavba Země Mineralogie – nerosty – vnitřní stavba nerostů, vnější tvar krystalů, fyzikální vlastnosti nerostů Petrologie - horniny vyvřelé horniny usazené horniny přeměněné Paleontologie – prahory, starohory, prvohory, druhohory, třetihory, čtvrtohory Vyšší rostliny stavba rostlinného těla – pletiva, orgány: kořen, stonek, list, květ, květenství, opylení, oplození, semeno, plod Rozmnožování rostlin Mechorosty Kapradiny, přesličky, plavuně Nahosemenné rostliny Lesní ekosystémy	OSV1, OSV9, OSV10, OSV11 MEV1, MEV2 Z – využití nerostných surovin EV1 – les Z – vliv těžby na krajinu Ch – znečištění vod, ovzduší, půd Z – hlavní pěstované plodiny	**metody:** rozhovor, vyprávění, diskuse, debata procvičování, opakování pozorování a pokus, porovnávání a posuzování, popis **formy práce:** skupinová práce, školní projekty, exkurze, frontální výuka, přírodovědné vycházky s pozorováním

• odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin k podmínkám prostředí • rozliší podle charakteristických znaků rostliny jednoděložné a dvouděložné	Krytosemenné rostliny jednoděložné rostliny, dvouděložné rostliny		

5.5.4 Zeměpis

a) Charakteristika vyučovacího předmětu

V zájmu zachování celistvosti je zeměpis zařazen do oblasti Člověk a příroda, ale je to vyučovací předmět, který má přírodovědný i společenskovědní charakter. Žáci si v něm osvojují základní vědomosti o Zemi jako o vesmírném tělese, o znázornění povrchu Země, získávají důležité poznatky o světadílech a oceánech, o současných globálních problémech lidstva a vzájemné interakci člověka a přírody. Studují vztahy mezi přírodními a společenskými složkami krajinné sféry. Získávají a prohlubují dovednosti potřebné pro práci s mapami, různými informačními zdroji, výsledky své práce prezentují, obhajují, učí se spolupracovat při řešení problémů s ostatními lidmi.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Zeměpis je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 6. až 9. ročníku a disponuje časovou dotací 2 hodiny týdně v 6. – 8. ročníku, 1 hodinou týdně v 9. ročníku. Vyučování probíhá v odborných učebnách vybavených odpovídající technikou.

Část učiva zaměřená na praktické dovednosti v zeměpise je integrována v 9.ročníku do samostatného předmětu „dovednosti v přírodních vědách“.

b) Výchovné a vzdělávací strategie předmětu pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

1. Kompetence k učení

Učitel:

- klade vhodné otázky, týkající se příčin a důsledků různých jevů
- vede žáky k tomu, aby získané poznatky propojovali se znalostmi dalších vzdělávacích oblastí
- vede žáky k samostatnému zpracování zadaných úkolů na základě:
  - vlastního vyhledávání informací z rozličných zdrojů (knihovny, internetu, tisku, institucí atd.)
  - jejich třídění a logického uspořádání
  - hledání souvislostí mezi nimi

2. Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- na základě konkrétních problémových situací (živelné pohromy, globální problémy lidstva, problémy regionů, ekologická problematika atd.) vede žáky k:
  - rozpoznávání příčin a důsledků jednotlivých jevů
  - hledání různých variant řešení
  - nalézání vlastních přístupů a příspěvků k řešení

3. Kompetence komunikativní

Učitel:

- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu (aktuální téma, místní region) formou diskuse, besedy, metodou konfrontace, ankety, řízeného rozhovoru
- vede žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty, podporuje kritiku a sebekritiku

4. Kompetence sociální a personální

Učitel:

- podporuje skupinovou práci, průběžně mění složení a role jednotlivých členů ve skupině
- vytváří situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- důsledně vyžaduje dodržování společně dohodnutých pravidel chování

5. Kompetence občanské

Učitel vede žáky k:

- respektování přesvědčení druhých lidí, k odmítání útlaku a násilí
- zodpovědnému rozhodování v krizové situaci
- k ochraně našich tradic, přírodních, kulturních i historických památek
- pochopení environmentálních problémů

6. Kompetence pracovní

Učitel:

- hodnotí kladně svědomitou a systematickou práci žáků
- vyžaduje dokončování práce v dohodnuté kvalitě a termínech
- vede žáky ke správnému používání pomůcek a různé techniky

c) Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Žák:

- spoluvytváří a rozvíjí dovednosti týkající se spolupráce a komunikace v týmu a v různých pracovních situacích
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí a podporuje komunikační schopnosti a dovednosti (pobyt ve volné přírodě, cestování, turistika)

Výchova demokratického občana

Žák:

- podporuje aktivity vedoucí k respektování zásad slušnosti, tolerance, odpovědnosti, dodržování principu demokracie v občanském životě
- respektuje kulturní, etnické a jiné odlišnosti (lidé na Zemi – rasy, náboženství, jazyky)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Žák:

- přispívá k poznávání života v ostatních státech Evropy a světa, k prezentaci vlastních zážitků z cestování po Evropě (světě).

Multikulturní výchova

Žák:

- se seznamuje s různými kulturami, jejich tradicemi i hodnotami
- spoluvytváří předpoklady k uvědomování si vlastních kulturních zvyků, tradic a hodnot
- podporuje utváření pozitivních mezilidských vztahů (spolupráce, tolerance)

Environmentální výchova

Žák:

- podporuje realizaci konkrétních pracovních aktivit ve prospěch životního prostředí
- vede k uvědomování podmínek života a možností jeho ohrožení (živelní pohromy, lidská činnost)
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahů k prostředí v různých oblastech světa

Mediální výchova

Žák:

- spoluvytváří předpoklady ke kritickému vnímání mediálních sdělení, k přiměřené analýze mediálních prostředků jako zdrojů geografických dat a informací
- vede ke sledování zpravodajských relací, k zájmu o odbornou literaturu a časopisy
- rozvíjí dovednosti při práci s internetem

d) Očekávané výstupy z RVP ZV

Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie

Žák:

- ***organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů***
- ***používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii***
- ***přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině***
- ***vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu***

Přírodní obraz Země

Žák:

- ***zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy***
- ***prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů***
- ***rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu***
- ***porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost***

Regiony světa

Žák:

- ***rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa***
- ***lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny***
- ***porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států***
- ***zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich***

Společenské a hospodářské prostředí

Žák:

- ***posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa***
- ***posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel***
- ***zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje***
- ***porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit***
- ***porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků***
- ***lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech***

Životní prostředí

Žák:

- ***porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin***
- ***uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)***
- ***uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí***

Česká republika

Žák:

- ***vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy***
- ***hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům***
- ***hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu***
- ***lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit***
- ***uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států***

Výstupy ze zeměpisu integrované do jiných předmětů

Dovednosti v přírodních vědách

Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie

Žák:

- ***používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii***

Terénní geografická výuka, praxe a aplikace

Žák:

- ***ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu***
- ***aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny***
- ***uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových***
- ***situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech***

Výstupy z ostatních předmětů integrované do zeměpisu

Dějepis

Žák:

- ***posoudí postavení rozvojových zemí***
- ***prokáže základní orientaci v problémech ostatního světa***

Přírodopis

Žák:

- ***rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů***
- ***porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší zemi***
- ***uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi***
- ***uvede a chápe význam vody a teploty prostředí pro život, ochrany a využití přírodních zdrojů, jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivů znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka***
- ***hodnotí příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodních světových katastrof, nejčastějších mimořádných přírodních událostí v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a posuzuje, jaké jsou možnosti ochrany před nimi***

Svět práce

Žák:

- ***na základě uvedených příkladů popíše konkrétní profese a pracoviště, zaměstnanecké sektory***

Název vyučovacího předmětu: Zeměpis			
Ročník: 6.	**Hodinová dotace: 2 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• charakterizuje na elementární úrovni vesmír, sluneční soustavu, její jednotlivé části a vývoj poznání o vesmíru • s pomocí atlasu porovná vlastnosti jednotlivých planet a dalších vesmírných těles • vymezí postavení Země ve vesmíru, popíše rozměry a tvar Země • hodnotí důsledky pohybů Země pro život na Zemí (střídání dne a noci, chod ročních období, časová pásma, kalendář) • vysvětlí pojmy mapa a glóbus • rozumí znázornění výškopisu a polohopisu na mapách • rozezná různé druhy map a plánů, podle měřítka a obsahu, chápe jejich význam • na elementární úrovni vypočítá vzdálenost na mapě a ve skutečnosti podle měřítka • určuje zeměpisnou polohu • vysvětlí a načrtne stavbu Země, popíše a nakreslí dno oceánu a pojmenuje jeho základní prvky, v atlase vyhledá konkrétní příklady • klasifikuje vnitřní a vnější činitele Země (vysvětlí příčiny jejich vzniku, porovná a správně přiřadí jejich důsledky) • posoudí význam jednotlivých složek atmosféry pro život na Zemi • na základě sledování předpovědi počasí v médiích vyjmenuje sledované meteorologické prvky, vypočítá průměrnou denní teplotu • vysvětlí rozdíl mezi počasím a podnebím • vymezí a v mapě vyhledá různé podnebné pásy a porovná je	planeta Země jako vesmírné těleso globus a mapa obecný zeměpis litosféra atmosféra	Ov-rok v jeho proměnách M-přirozená čísla Př-atmosféra, ozonosféra, skleníkový jev, hydrosféra	

• na elementární úrovní pracuje s pojmy pasáty, monzuny, tlak vzduchu • seznámí se s rozložením vody na Zemi a načrtne malý a velký koloběh vody • porozumí základním hydrologickým pojmům (např. oceán, vnitřní moře, poloostrov, průplav), na mapě vyhledá konkrétní příklady • na základě praktických zkušeností odvodí vlastnosti a pohyby mořské vody (slanost, vlnění, dmutí...) a chápe příčiny a důsledky těchto jevů • klasifikuje vodstvo na pevnině, vysvětlí příčiny vzniku hydrolog. prvků, ohodnotí jejich význam a využití • obhájí důležitost půdního krytu • popíše složení půdy, rozdělí půdu na jednotlivé půdní typy a druhy • vymezí činitelé ovlivňující půdu a zhodnotí jejich dopady • lokalizuje a s porozuměním charakterizuje jednotlivé krajiny na Zemi v závislosti na podnebí, zeměpisné šířce a nadmořské výšce • zhodnotí a porovná je z hlediska rozšíření rostlinných a živočišných druhů a jejich hospodářského využití	hydrosféra pedosféra biosféra	celým ročníkem prolínají OSV 1,3,7,8,9,10 GV 1,2 MKV 1,3 EV 1,2,3,4	

Název vyučovacího předmětu: Zeměpis			
Ročník: 7.	**Hodinová dotace: 2 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• vyhledá na globu a v mapách kontinent, určí jeho geografickou polohu • porovná rozlohu světadílu s rozlohou ostatních kontinentů • pojmenuje a vyhledá v mapách oblasti významné prvky horizontální i vertikální členitosti • třídí a pojmenuje činitele, které formovaly jednotlivé světadíly • porovná podnebí v jednotlivých oblastech podle teploty a množství srážek, podle vlivu oceánských proudů a tvaru zemského povrchu, určí podnebná pásma • v mapě vyhledá úmoří kontinentu, určí bezodtokové oblasti a pojmenuje hlavní hydrologické prvky • vyhledá a charakterizuje v mapách šířková pásma, jednotlivé přírodní krajiny kontinentu, jejich využití, poškození a možnosti nápravy, popř. zlepšení • charakterizuje a lokalizuje rozmístění původních i současných kultur • posoudí příčiny nerovnoměrnosti v rozmístění obyvatelstva • porovná obyvatelstvo regionu podle rasy, etnických a jazykových skupin, kultury, způsobu života a náboženství • vyhledá na politické mapě světadílu vybraná velká města • vyhledá v mapách vybrané významné státy a další zeměpisné regiony kontinentu • s pomocí mapy a dalších informačních zdrojů určí základní charakteristiky daného regionu s důrazem, na místní přírodní i sociální specifika	**Kontinenty – Afrika Austrálie, Oceánie a polární oblasti, Amerika, Asie** Poloha kontinentu Povrch světadílu Podnebí kontinentu Vodstvo světadílu a jeho rostlinstvo, živočišstvo, šířková pásma a výškové stupně Obyvatelstvo a sídla kontinentu Oblasti (regiony) a státy kontinentu	Bi-biomy D-objevné plavby Čj-cestopisy (mimočítanková četba) Vv-život přírodních národů	

• v regionu vyhledá hlavní sídelní a hospodářské oblasti • označí nejvýznamnější státy regionu • vybraní žáci vyhledají (pomocí různých zdrojů informací) a zpracují výstupy na zadaná témata a následně je prezentují (formou referátu nebo prezentace power-point) • diskutují na základě předložených faktů o aktuálních problémech daného regionu	Jednotlivé makroregiony a nejvýznamnější státy uvedených kontinentů	celým ročníkem prolínají OSV-1,7,8,9,10 GV-1,2 MKV-1,3 EV- 1,2,3, 4	

Název vyučovacího předmětu: Zeměpis			
Ročník: 8.	**Hodinová dotace: 2 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• vyhledá na globu a v mapách kontinent, určí jeho geografickou polohu • porovná rozlohu světadílu s rozlohou ostatních kontinentů • pojmenuje a vyhledá v mapách oblasti významné prvky horizontální i vertikální členitosti • třídí a pojmenuje činitele, které formovaly jednotlivé světadíly • porovná podnebí v jednotlivých oblastech podle teploty a množství srážek, podle vlivu oceánských proudů a tvaru zemského povrchu, určí podnebná pásma • v mapě vyhledá úmoří kontinentu, určí bezodtokové oblasti a pojmenuje hlavní hydrologické prvky vyhledá a charakterizuje v mapách šířková pásma, jednotlivé přírodní krajiny kontinentu, jejich využití, poškození a možnosti nápravy, popř. zlepšení • charakterizuje a lokalizuje rozmístění původních i současných kultur • posoudí příčiny nerovnoměrnosti v rozmístění obyvatelstva • porovná obyvatelstvo regionu podle rasy, etnických a jazykových skupin, kultury, způsobu života a náboženství • vyhledá na politické mapě světadílu vybraná velká města • vyhledá v mapách vybrané významné státy a další zeměpisné regiony kontinentu • s pomocí mapy a dalších informačních zdrojů určí základní charakteristiky daného regionu s důrazem, na místní přírodní i sociální specifika	**Kontinenty – Evropa** Poloha kontinentu Povrch světadílu Podnebí kontinentu Vodstvo světadílu a jeho rostlinstvo, živočišstvo, šířková pásma a výškové stupně Obyvatelstvo a sídla kontinentu Oblasti (regiony) a státy kontinentu	F-atmosféra Ch-kyselé deště Vv-Země-planeta života (živly a katastrofy) Čj-výklad na látku Z-ČR	

• v regionu vyhledá hlavní sídelní a hospodářské oblasti • označí nejvýznamnější státy regionu • vybraní žáci vyhledají (pomocí různých zdrojů informací) a zpracují výstupy na zadaná témata a následně je prezentují (formou referátu nebo prezentace power-point) diskutují na základě předložených faktů o aktuálních problémech daného regionu	Jednotlivé makroregiony a nejvýznamnější státy uvedených kontinentů	Ch-oxidy, sulfidy a halogenidy	
• určí geografickou polohu Česka z různých hledisek • rozliší typy a průběh státní hranice se sousedními státy • porovná rozlohu a počet obyvatel Česka s ostatními evropskými státy, vyhledá státy s obdobnou rozlohou a počtem obyvatel • na elementární úrovni popíše oblasti Česka z hlediska geologického vývoje • na fyzické mapě Česka určuje jednotlivé geomorfologické celky • pojmenuje hlavní činitele ovlivňující podnebí Česka; vysvětlí rozdíly mezi vlivy oceánskými a kontinentálními a jejich důsledky • rozlišuje pojmy podnebí a počasí, uvádí příklady přírodních a antropogenních vlivů na podnebí a počasí • zařadí území Česka k úmořím evropských moří a vyvodí důsledky z polohy na hlavním evropském rozvodí • pojmenuje a v mapách vyhledá hlavní toky, jezera, umělé vodní nádrže a hlavní minerální prameny • uvede rozdíly mezi umělými a přírodními vodními nádržemi, objasní původ jezer v Česku, zdůvodní hospodářský význam českého rybníkářství, vodních nádrží a jejich vliv na krajinu • rozlišuje mezi půdními druhy a typy (uvede jejich rozmístění a využití) • vysvětlí funkci a rozmístění lesů v ČR (popřípadě dalších ekosystémů)	**Česko** Poloha a rozloha Geomorfologický vývoj a členění povrchu Podnebí a počasí Vodstvo Půdy Lesy	celým ročníkem prolínají OSV-1,3,7,8,9 MEV- 1 MKV -1,3 EV -1,2,3,4	

• uvádí příklady kulturních (kultivovaných, degradovaných, devastovaných) krajin v Česku a místním regionu, rozlišuje velkoplošná a maloplošná chráněná krajinná území v Česku a uvede příklady navrhne postup při řešení mimořádné situace (živelní pohromy, ekologické katastrofy) • popíše lokalizační faktory rozmístění obyvatelstva • posoudí sídelní strukturu a uvede příklady sídel podle jejich funkce člení hospodářství do jednotlivých sektorů, nalézá mezi nimi souvislosti – na základě uvedených příkladů popíše konkrétní profese a pracoviště • rozlišuje základní správní kategorie v územním členění Česka – instituce správní správy a územní samosprávy • s pomocí mapy a dalších informačních zdrojů určuje základní charakteristiky jednotlivých krajů s důrazem, na místní přírodní, hospodářské i sociální specifika a třídí kraje podle těchto hledisek (vytváří mentální mapy) • zhodnotí polohu Prahy z různých hledisek • vymezí v plánu města jeho jednotlivé zóny podle jejich funkčního využití od jádra po rekreační zónu • charakterizuje význam Prahy jako hlavního města, jeho historický vývoj, hospodářské aktivity a perspektivy dalšího rozvoje • vymezí a lokalizuje místní oblast podle bydliště nebo školy • výsledky vlastního pozorování a znalostí regionu uplatňuje při řešení úkolů týkajících se místní problematiky	Ochrana životního prostředí Obyvatelstvo a sídla Hospodářství Kraje Česka Praha –hlavní město Praha – místní region	Sp	

Název vyučovacího předmětu: Zeměpis			
Ročník: 9.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• uvádí základní charakteristiky obyvatelstva a uvádí jejich regionální rozdíly • zhodnotí vývoj počtu obyvatelstva na Zemi • objasní základní demografické pojmy • vysvětlí územní rozdíly v hustotě zalidnění na Zemi, zkoumá příčiny těchto rozdílů • popíše příčiny přelidnění v určitých částech světa, jeho dopady na sociální a životní prostředí • rozlišuje typy migrací podle různých kritérií: podle směru, příčin, délky trvání a vzdálenosti a označí hlavní migrační proudy v minulosti i současnosti • rozliší rozdíly ve fyzických znacích mezi lidmi v závislosti na přírodních podmínkách • rozlišuje pojmy národ a národnost, argumentuje proti rasistickým názorům a teoriím • zařazuje hlavní světové jazyky do jazykových skupin • charakterizuje a lokalizuje základní světová náboženství • nalézá a lokalizuje na mapách oblasti s trvalými náboženskými konflikty • uvádí a charakterizuje obyvatelstvo podle socioekonomických znaků v různých oblastech světa (např. poproduktivní věk ve státech vyspělých a rozvojových) • načrtne schematicky jednotlivé typy věkové pyramidy a objasní zářezy na věkové pyramidě (v ČR)	Obyvatelstvo a jeho základní charakteristiky Rozmístění obyvatelstva na Zemi Územní pohyb obyvatelstva Rozmístění lidských ras, národů a jazyků Územní aspekty náboženství ve světě Struktura obyvatelstva	Vv-lidské skupiny a společenství D-politický a hospodářský vývoj ve 20.st. D-2.sv.válka D-vznik Izraele, poválečné uspořádání	

• rozlišuje sídla podle velikosti a uvádí konkrétní příklady z místního regionu, oblasti (ČR) • posuzuje vzájemnou závislost a propojenost sídel městského typu, vysvětlí pojmy aglomerace, konurbace a uvede příklady • vysvětlí znaky urbanizace a (suburbanizace) v jednotlivých částech světa • zdůvodní obecné výhody a nevýhody života ve městech • vymezí v plánu města jeho jednotlivé zóny podle jejich funkčního využití od jádra po rekreační zónu či zázemí • vymezí podstatné rozdíly mezi tržním hospodářstvím vyspělých států a ekonomikou málo vyspělých států • uvádí a hodnotí kritéria pro porovnání hospodářské a společenské vyspělosti zemí (př. HDP, podíl služeb na struktuře zaměstnanosti, gramotnost) • objasní obecný význam pojmů jádrová a periferní oblast a uvede konkrétní příklady v různých měřítkách • posoudí význam zemědělství pro výživu lidstva a jeho propojení s ostatními složkami státního hospodářství • vymezí s pomocí map hlavní zemědělské oblasti světa, určí a zdůvodní jejich specializaci jak v rostlinné, tak v živočišné výrobě • vymezuje a lokalizuje oblasti rybolovu a uvádí faktory, které omezují a ohrožují rybolov • lokalizuje dva hlavní pásy vhodné pro lesní hospodářství: tajgy a jádra tropických deštných lesů • rozliší tradiční průmyslová odvětví a moderní technologie, posoudí jejich důležitost v jednotlivých částech světa • rozlišuje nerostné suroviny podle charakteru a využití • zvažuje lokalizační faktory ovlivňující územní rozmístění hlavních průmyslových odvětví • srovnává surovinovou podmíněnost a závislost zpracovatelských odvětví průmyslu	Sídla a proces urbanizace a suburbanizace Hospodářství Jádrové a periferní oblasti světa Světové zemědělství Rybolov a lesní hospodářství Průmysl a těžba	Bi-hospodářsky významné rostliny Bi-použití nerostů Ch-energie a chemická reakce, úvod do organ. chemie, uhlovodíky F-jaderné elektrárny F-elektrospotřebiče	

• rozlišuje druhy a funkce dopravy • hodnotí úroveň dopravy v různých oblastech světa podle vybraných hledisek • porovná výhody a nevýhody jednotlivých druhů dopravy • zhodnotí změny v postavení druhů dopravy od minulosti do přítomnosti • lokalizuje hlavní dopravní uzly ve světě a v Česku • popíše vývojové tendence ve vývoji a šíření spojů • rozlišuje mezi výrobními a nevýrobními službami, dále rozlišuje služby zajišťované státem a soukromým sektorem • hodnotí zaměstnanost obyvatelstva ve službách ve světě, rozumí souvislosti s vyspělostí státu • hodnotí význam cestovního ruchu pro hospodářství států • rozlišuje základní typy cestovního ruchu • vymezí a lokalizuje hlavní světové oblasti cestovního ruchu • připraví samostatně jednoduchý cestovní plán pro modelový zájezd • vymezí a lokalizuje v mapách oblasti světa s převládajícím vývozem a dovozem surovin a průmyslových výrobků • jmenuje nejvýznamnější světové hospodářské organizace a integrace, uvádí příklady jejich zaměření a členů • pojmenuje základní rozdíly mezi nezávislým státem, autonomním a závislým územím a uvede příklady • určí příčiny kolonizace, popíše její problémy a výhody • vzájemně srovnává státy podle polohy, fyzickogeografických, společenských a hospodářských kritérií • pojmenuje a vyhledá na mapách největší a nejlidnatější státy světa • objasní pojem státní hranice a rozlišuje její pevninský, mořský a vzdušný prostor, uvede a lokalizuje hlavní hraniční konflikty ve světě • uvádí rozdíly mezi jednotlivými formami státního zřízení • porovná roli prezidenta ČR s jinými státy	Doprava Služby Cestovní ruch Mezinárodní obchod Politická mapa současného světa **Státy na Zemi** Poloha, rozloha, lidnatost Průběh a tvar státních hranic Státní zřízení, způsob vlády Správní členění	F-střídavý a stejnosměrný proud celým ročníkem prolínají OSV-1,3,7,8,9 MEV-1 EV-1,2,3,4 VDO-2	

• uvádí příklady totalitních režimů ve světě, srovnává s demokratickým režimem • rozliší federativní a unitární stát • uvádí příklady členění státu na menší územní správní celky (ČR a další státy) • pojmenuje kritéria pro posouzení vyspělosti států světa (nejvyspělejší, středně rozvinuté a rozvojové státy) • objasní pojmy: NIZ a asijští draci • objasní obecné příčiny ozbrojených konfliktů, konkretizuje příčiny jejich vzniku vysvětlí pojmy genocida a terorismus a vyjádří k nim osobní postoj hodnotí příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodních světových katastrof a posuzuje, jaké jsou možnosti ochrany před nimi sleduje politické dění ve světě	Stupeň rozvoje států světa Ohniska neklidu v současném světě Aktuální problémy		

5.5.5 Dovednosti v přírodních vědách

a) Charakteristika předmětu

Tento integrovaný předmět umožní žákům rozvíjet klíčové kompetence v přírodních vědách prostřednictvím námětů pro praktickou činnost. Témata jsou volena tak, aby byla pro žáka zajímavá a informačně odrážela skutečnosti, které je možno uplatnit v běžném životě. Během jednotlivých hodin získá žák především dovednosti, které souvisí s kooperativní činností ve skupině, s rozvržením pracovní činnosti, s nalezením vhodných postupů vedoucích k zdárnému vyřešení problému a jeho praktické provedení, k interpretaci svých výsledků zjištěných metodami zkoumání, které se uplatňují v přírodovědném vzdělávání. Úloha je formulována tak, aby žáka stavěla do role badatele. Mezipředmětové vztahy, uvedené metody a formy práce uvedené v tabulce se prolínají obsahem celého předmětu.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Tento předmět je zařazen do devátého ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. Sdružuje v sobě předměty ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Z této tematické části sem byla přeřazena praktická témata včetně ročníkových výstupů. Třída je půlena do dvou skupin. Každá skupina absolvuje během jednoho měsíce jednu tematickou část ze zeměpisu, chemie, přírodopisu a fyziky.

Průřezová témata provázející obsah daného předmětu:

OSV1 - rozvoj schopností poznání (v souvislosti s experimentováním)

OSV5 - kreativita (v souvislosti s řešením problémových úloh)

OSV6, OSV7, OSV8, OSV9 - poznávání lidí, péče o dobré vztahy, komunikace, kooperace a kompetice (v souvislosti při práci ve skupinách, při řešení problémových úloh)

OSV10 - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - dovednosti v řešení problémů (zadávání problémových úloh)

OSV11 – analýza vlastních a cizích postojů (diskuse, kritický přístup k mediálnímu vystoupení)

MEV1 - pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě (práce s textem), hledání rozdílů mezi informativním, zábavným a reklamním sdělením (práce s internetem)

MEV2 – vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti

MEV7 – práce v realizačním týmu – (práce na projektu)

Přesunuté tematické celky včetně ročníkových výstupů do předmětu dovednosti v přírodních vědách

z chemie:
přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v lidském těle

- ***uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů***

ze zeměpisu:

geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie

- ***organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů***
- ***používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii***
- ***přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině***
- ***vytváří a využívá osobní myšlenková schémata a myšlenkové mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu***

terénní geografická výuka, praxe a její aplikace:

- ***ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu***
- ***aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny***
- ***uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech***

z fyziky:

- ***změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa (částečně)***
- ***využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles (řeší prakticky)***
- ***sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu***
- ***rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí***
- ***využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů***

z přírodopisu:

- ***aplikuje praktické metody poznávání přírody***
- ***dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody***

výstupy, které nejsou integrovány, ale dále rozvíjeny:

- ***rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek***
- ***porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých rostlinných orgánů***
- ***třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších systematických jednotek***
- ***rozlišuje základní systematické skupiny vyšších rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů***

Název vyučovacího předmětu: Dovednosti v přírodních vědách			
Ročník: 9.	**Hodinová dotace: 2 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• aplikuje zásady bezpečné práce v chemické laboratoři, poskytne a přivolá první pomoc při úrazu či požáru • vysvětlí princip hašení • znázorní symboly pro nebezpečné látky a uvede jejich příklady • vysvětlí význam bezpečnostních vět • nakreslí často používané laboratorní sklo a pomůcky • zaznamená výsledek chemického experimentu • připraví roztok o požadovaném složení • sestaví destilační a filtrační aparaturu a prakticky provede filtraci a destilaci • uvede principy jednotlivých dělících metod • rozhodne, které techniky se používají k oddělení složek směsí v praktickém životě • změří hodnotu pH roztoků • ověří reakce roztoků připravených z látek používaných v domácnosti pomocí indikátoru • provede neutralizaci velmi zředěných roztoků známých kyselin a hydroxidů • změří pH roztoků známých solí	**<u>Způsob práce při experimentální činnosti</u>:** zásady bezpečné práce v chemické laboratoři, první pomoc při úrazu v laboratoři, klasifikace a značení nebezpečných látek, laboratorní sklo a pomůcky, základní laboratorní dovednosti **<u>Oddělování látek ze směsi</u>:** usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace **<u>Chemické reakce</u>:** vlastnosti kyselin a zásad, indikátory, reakce kyselin a hydroxidů, podstata neutralizace, měření pH, praktické provedení redoxních dějů	OSV 1, 5,6, 8, 9, 10, 11 MV 1, 6, 7 VZ životní styl výživa a zdraví CH vlastnosti látek, zásady bezpečné práce chemické sloučeniny chemické reakce faktory ovlivňující chemické reakce částicové složení látek prvky chemické sloučeniny	metody: rozhovor, diskuse, debata procvičování, opakování pozorování a pokus, porovnávání a posuzování, popis formy práce: skupinová práce, exkurze, přírodovědné vycházky

• připraví jednoduchým způsobem sůl • provede jednoduché redoxní reakce • provede jednoduchou elektrolýzu • na základě pozorování a chemických experimentů popíše fyzikální a chemické vlastnosti vybraných prvků a sloučenin • uvede příklady zdrojů tuků pro člověka a posoudí jejich vliv z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy • vysvětlí, jakou funkci mají tuky v organismech • objasní chemické složení tuků • prakticky ověří vybrané vlastnosti tuků • prakticky dokáže přítomnost tuků ve vybraných potravinách • prakticky provede pokusy objasňující chemické vlastnosti mýdel • uvede příklady zdrojů sacharidů pro člověka a posoudí jejich vliv z hlediska uznávaných zásad zdravé výživy • vysvětlí, jakou funkci mají sacharidy v organismech • prakticky dokáže přítomnost sacharidů ve vybraných potravinách • uvede příklady zdrojů bílkovin pro člověka a posoudí jejich vliv z hlediska uznávaných zásad zdravé výživy • vysvětlí, jakou funkci mají bílkoviny v organismech • prakticky ověří některé vlastnosti bílkovin • prakticky dokáže bílkoviny ve vybraných potravinách • vysvětlí, jakou funkci mají vitamíny v organismech • zhodnotí význam vitamínů pro organismus • uvede příklady zdrojů vitamínů • prakticky ověří přítomnost vitamínů ve vybraných potravinách	**<u>Kovy, nekovy a jejich sloučeniny</u>**: fyzikální a chemické vlastnosti a reakce prvků a jejich sloučenin **<u>Přírodní látky</u>:** zdroje, vlastnosti a příklady funkcí **tuků** a jejich důkaz, mýdla **<u>Přírodní látky</u>:** zdroje, vlastnosti a příklady funkcí **sacharidů** a jejich důkaz **<u>Přírodní látky</u>:** zdroje, vlastnosti a příklady funkcí **bílkovin** a jejich důkaz **<u>Přírodní látky</u>:** zdroje, vlastnosti a příklady funkcí **vitamínů** a jejich důkaz	IVT základní způsob komunikace metody a nástroje vyhledávání informací základní funkce textového a grafického editoru prezentace informací PP krystalové soustavy typy hornin stavba rostlinných orgánů M závislosti a data grafy, tabulky, aritmetický průměr funkce poměr	

• rozliší prvky souměrnosti krystalu - rozliší krystalové soustavy podle počtu rovin souměrnosti • rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty s použitím určovacích pomůcek • rozpozná podle charakteristických vlastností základní typy hornin a vybrané horniny s použitím určovacích pomůcek • porovná stavbu rostlinných orgánů (kořen, stonek, list, květ) u rostlin jednoděložných a dvouděložných • rozliší podle charakteristických znaků rostliny jednoděložné a dvouděložné • rozliší podle charakteristických znaků základní druhy našich jehličnanů • podle charakteristických znaků zařadí vybrané zástupce krytosemenných rostlin do čeledí • určuje světové strany na mapě a v terénu • orientuje se podle význačných objektů v krajině	**<u>Mineralogie</u>:** nerosty vnější tvar krystalů, krystalové soustavy fyzikální vlastnosti nerostů **Petrologie:** horniny vyvřelé, horniny usazené horniny přeměněné **Vyšší rostliny**: stavba rostlinného těla – orgány: kořen, stonek, list, květ **Nahosemenné rostliny**: jehličnany **Krytosemenné rostliny**: jednoděložné rostliny, dvouděložné rostliny **<u>Komunikační geografický a kartografický jazyk</u>:** vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy <u>základní topografické útvary</u> - důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace	F převody jednotek	

• odhaduje vzdálenosti v terénu na základě určitých zásad, postupů, kritérií • orientuje se v terénu podle mapy, čte s porozuměním pochodové a turistické značky a vysvětlivky v mapě • určuje podle mapy v terénu orientační objekty a své vlastní stanoviště • pracuje aktivně na mapách velkého měřítka s pochodovým úhlem - azimutem, směruje podle něho pohyb v terénu • používá prakticky zeměpisnou síť a zeměpisné souřadnice k určování zeměpisné polohy určitých lokalit zemského povrchu na mapách • posoudí orientačně zkreslení na konkrétní mapě • pořizuje jednoduché panoramatické náčrty krajiny, situační plánky, schématické mapky	**Hlavní kartografické produkty**: plán, mapa, jazyk mapy - symboly, smluvené značky, vysvětlivky statistická data a jejich grafické vyjádření tabulky **Základní informační geografická média a zdroje dat** **geografická kartografie a topografie**: glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti **Měřítko a obsah plánů a map:** orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám, praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje, stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu, jednoduché		

• pracuje s porozuměním s jízdními a letovými řády v tištěné i elektronické podobě, orientuje se s jejich pomocí při vyhledávání optimálních dopravních tras a spojů • pořizuje s pomocí vybraných dat a podkladů jednoduché itineráře výletů a cest • aplikuje při cvičeních v terénu a při zeměpisných exkurzích v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v terénu • zjistí přesnost, s kterou je naměřena fyzikální veličina • navrhne postup měření času nebo dráhy v nestandardních případech • sestrojí jednoduchý elektrický obvod • správně zapojí do elektrického obvodu ampérmetr a voltmetr • prakticky ověří Ohmův zákon pro část elektrického obvodu • stanoví výkon elektrického spotřebiče • zapíše správně výsledky měření fyzikálních veličin • rozvíjí schopnosti poznávání • cvičí smyslové vnímání, pozornost a soustředění • získává dovednosti pro učení a studium • rozvíjí individuální dovednosti pro spolupráci • je schopen přijmout odlišný názor • ovládá své jednání, zamýšlí se nad svým chováním • pomáhá spolužákům, přispívá k řešení problému • rozvíjí dovednosti při řešení problému	panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schématické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů **Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života**: živelné pohromy; opatření, chování a jednání při nebezpečí živelných pohrom v modelových situacích **Měření času a dráhy při rovnoměrném a nerovnoměrném pohybu těles** **Elektrický obvod, sériové a paralelní zapojení rezistorů** **Bezpečnost práce s elektrickými spotřebiči**		

5.6 VO Umění a kultura

5.6.1 Hudební výchova

a) Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět hudební výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura a je realizován v šesté až deváté třídě základní školy vždy jednou hodinou týdně v každém ročníku.

Výuka probíhá v obvyklých prostorách školy, učitel má k dispozici archív CD, DVD a VHS, velkoplošný dataprojektor, odborné publikace, audiovizuální techniku.

Při výuce je hojně využívána skupinová práce a projekty, kreativní činnosti (improvizace, dramatická akce, výtvarná práce na základě inspirativního poslechu, ad.), práce s odbornými texty, soustředěné slyšení hudby, exkurze a návštěvy muzeí a expozic, příležitostné návštěvy koncertů (výchovné, recitály).

Geografická poloha školy umožňuje jedinečným způsobem prezentovat vztah místa a jeho historie po hudební stránce.

Při výuce hudební výchovy se maximálním způsobem využívají poznatky z ostatních předmětů koherentní k probírané oblasti.

b) Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

1. Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k identifikaci základních elementů hudební struktury a k hledání souvislostí mezi nimi
- vede žáky k správnému užívání terminologie
- využívá osobního zájmu žáků o určitou hudební oblast a vede je hlubšímu pohledu, na jehož základě si žáci tříbí osobní vkus a estetické cítění
- motivuje žáky svým osobním příkladem v aktivním přístupu k hudbě k zájmu o předmět

2. Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadává problémové úlohy tak, aby žák byl schopen analytického pohledu na daný fenomén, dokázal najít konkrétní elementy struktury a dát je do širší souvislosti
- podněcuje žáky k zájmu o konkrétní hudební oblast i přes počáteční neznalost či nepochopení a z ní vyplývající nezájem, popřípadě odmítání
- vede žáky k využívání poznatků v předmětu a následně k vybudování si osobního postoje k dané hudební oblasti
- nechává žáky formulovat vlastní názory a vede žáky k samostatnému myšlení
- utváří jejich osobní vkus a napomáhá jej postupně tříbit
- vytváří takové úkoly, které žáky vedou ke kreativitě

3. Kompetence komunikativní

Učitel:

- podněcuje žáky k prezentaci získaných poznatků
- vede žáky, aby se vyjadřovali k dané problematice souvisle, kultivovaně a v logickém sledu
- vede žáky k tomu, aby byli schopni smysluplně doplnit či obhájit svůj odlišný názor
- vede žáky k formulování vlastních estetických soudů na úrovni jejich vývoje a vzdělání
- vytváří ve výuce takové prostředí, které dává dostatečný prostor k vyjádření různých názorů a vede žáky k respektu k druhým

4. Kompetence sociální, personální a občanské

Učitel:

- vytváří takové prostředí ve výuce, které žáky podněcuje k naslouchání názoru druhého
- rozvíjí u žáků ohleduplné zacházení s pomůckami (odborné publikace, audiovizuální nosiče, obrazový materiál)
- podněcuje žáky k střízlivému národnímu a evropskému cítění na základě poznatků v předmětu
- vede žáky k vědomí tradic a kulturního dědictví, které v rámci své současné i budoucí činnosti chrání
- podněcuje žáky, aby si osvojili základní modely správného chování v kulturních institucích

5. Kompetence pracovní

Učitel:

- vyžaduje na žácích domácí přípravu ve smyslu sledování dění v kulturní oblasti
- podporuje vlastní uměleckou činnost žáků v rámci jejich studia na ZUŠ a umožňuje žákům využít jejich schopnosti při výuce a při školních projektech

<u>Cílem výuky hudební výchovy je:</u>

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Název vyučovacího předmětu: Hudební výchova			
Ročník: 6.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách • Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů • vyjmenuje základní elementy hudební struktury • najde v notovém zápise označení tempa, dynamiky, rytmu • Upevňuje správné návyky při zpěvu i mluvním projevu v běžném životě • aktivně se účastní zpěvu písní • postihne rozdíl mezi hlukem a tónem • v rámci svých schopností intonuje tóny v rozsahu kvinty • určí sluchem vyšší nebo nižší ze dvou tónů • zná a používá základní návyky hlasové hygieny • správně užije odborné názvy pro označení dynamických stupňů a vybraných temp • Rozpozná některé z tanců různých stylových období • vytleská jednoduché rytmické vzorce • naznačí taktování dvou-, tří – a čtyř čtvrťového taktu • aplikuje rozklad not větší délky do menších v příslušném taktu	Z čeho se skládá hudba Tempo, rytmus, dynamika, harmonie Noty a notová osnova Kdo by Carl Orff a co schoval v kufru? Intonace, svět tónů Noty jako hudební písmo Píseň Kde všude se zpívá? Bel canto Zpěv a technika zpěvu Polka, valčík, lidové tance		Hra se sílou zvuku a tónovými rozsahy Rozvoj hudebního sluchu – reprodukce tónů Práce s Orffovým instrumentářem Převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy Správné dýchání Pěvecká výslovnost Navození hlavového tónu Rozpoznání hlasu – mužský, ženský, dětský, Hlasový obor-odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby využívání

• Orientuje se v proudu znějící hudby • pracuje v daném taktu se základními délkami not • v notovém záznamu vyhledá pauzy a určí jejich hodnotu • správně zachází s nástroji Orffova instrumentáře • zapíše do notové osnovy noty základní škály • Jednoduše se vyjádří o svých pocitech ze slyšené hudby • Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách. • Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě. • Zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase. • vlastními slovy definuje rozdíl mezi písní lidovou a umělou • vysvětlí rozdíly mezi vybranými druhy písní • dá do souvislosti prostředí a příslušný písňový druh	Pohyb melodie Předvětí / závětí Hudební myšlenka (motiv, téma) Co je to vkus Hudební melodika Hra nástroje Orffova instrumentáře a další hudební nástroje Diatonika Diatonické postupy v durových a mollových tóninách Hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)		rytmických zákonitostí při vokálním projevu Vytleskávání různých rytmů Hra na dirigenty Základní taneční kroky Vlastní pohybové ztvárnění Pantomima Hra na malé skladatele Notační programy a další způsoby grafického záznamu hudby Malování na hudbu Soustředěný poslech Práce s notovým zápisem Práce se zápisem písně

Název vyučovacího předmětu: Hudební výchova			
Ročník: 7.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb. • orientuje se v zápisu písně • na základě sluchu určí charakter znějící hudby • na základě sluchu určí, která složka hudebního proudu je dominantní • Definuje rozdíl mezi instrumentální a vokální hudbou. • Zvolí vhodný typ hudebně-pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu. • je si vědom vztahu hudby a pohybu • je si vědom velké působnosti hudby na psychiku jedince • je schopen malého pantomimického projevu ve vztahu k charakteru znějící hudby • Orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku. • orientuje se v systému intervalů • na základě sluchu určí charakter znějící hudby • správně používá termíny označující vybrané hudební druhy • Orientuje se v systému symfonického orchestru.	Zpěv písní Nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat jednoduchých skladeb) Instrumentální a vokální hudba Staré tance Taneční svita Balet Scénická hudba Intervaly Hudebně-výrazové prostředky Symfonie, smyčcový kvartet, píseň a její druhy, koncert Symfonický orchestr		Základy vokální intonace Zásady správné deklamace Vyrovnávání vokálů Cvičení rytmu a intonace Kultivace hlasového projevu Hra na hudební nástroje Aktivní poslech Pohyb podle hudby Hra na tělo Pohybové vyjádření vlastností tónů, tempa a emocionálního zážitku z hudby Pantomima Aktivní poslech

• Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období. • rozpozná na základě charakteristických znaků hudbu určité epochy • porovná různé hudební druhy a definuje rozdíly • Selektuje znějící hudbu do charakterových skupin.	Dějiny hudby jako dějiny hudebních druhů Styl, žánr, hudební druh Účel hudby Hudební kritika	D-příslušné dějinné epochy	Analýza vybraných skladeb Intervaly a souvztažnosti ke známým písním Práce s notovým zápisem Poznávání nástrojů symf. orchestru Analýza skladeb Referáty na základě osobních preferencí diskuze nad znějící hudbou srovnávání různých druhů hudby z hlediska její účelovosti

Název vyučovacího předmětu: Hudební výchova			
Ročník: 8.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• Porovná v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku. • vlastními slovy definuje rozdíl mezi písní lidovou a umělou • vysvětlí rozdíly mezi vybranými druhy písní • je si vědom jiných hudebních kultur mimo Evropu • vypráví o svém zážitku z hudební produkce, která jej oslovila • je schopen obhájit osobní oblíbenost či neoblíbenost určitého hudebního druhu, stylu nebo žánru • Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách.	Umělecká a neumělecká hudba Píseň umělá a lidová Etnomuzikologie a hudba jiných kultur Hudební psychologie Poučená interpretace Hudební estetika Kritéria kvality hudebního díla Nástrojová hra Chromatika	D-příslušné dějinné epochy Z – svět mimo Evropu AJ, NJ, FJ, LAT	Analýza skladeb Referáty na základě osobních preferencí diskuze nad znějící hudbou srovnávání různých druhů hudby z hlediska její účelovosti Pohybová tvorba na mimoevrop. hudbu Relaxační cvičení Zpěv lidových i umělých písní zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu Zpěv písní v cizích jazycích

• Zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně ve vícehlase. • je schopen zazpívat jednoduchou píseň v cizím jazyce v závislosti na svých dispozicích	Zpěv písní se zapojením rytmické složky (využití Orffova instrumentáře) Písně v cizích jazycích Interpretace různých stylů, žánrů a hudby starších období		Zpěv starých písní kánon od heterofonie ke kultivovanému vícehlasu procvičování intervalů

5.6.2 Výtvarná výchova

a) Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení vyučovacího procesu

Výtvarná výchova přesahuje svým obsahem přes hranice svého předmětu do všech oblastí lidského života a také z nich mnoho získává. Má význam pro rozvoj tvořivých schopností, pro utváření společenských vztahů a pro určení místa žáka v systému těchto vztahů, pro poznávání sebe sama, pro komunikativní vztahy. Rozvíjeno je tedy do značné míry průřezové téma *Osobnostní a sociální výchovy a Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech.* Utváří estetické, a tím i lidské vztahy ke skutečnosti, neboť je žák získává nejen za aktivní účasti rozumu, ale i smyslovým vnímáním a citovým prožíváním v *praktických aktivních činnostech.* Umělecké dílo chápe jako specifický proces poznávání a komunikace, navozuje také nové vztahy mezi učitelem žákem na základě respektování osobnosti žáka (utváření partnerského vztahu).

Ve výtvarné výchově pracujeme nejen s vizuálně obraznými systémy, ale do obsahu se dostávají i výtvarné činnosti založené na vnímání skutečnosti i jinými smysly než zrakem (především baltické a sluchové vnímání).

V průběhu vyučovacího procesu dochází k interiorizaci estetických i mimoestetických informací a k jejich následnému užití v praktických tvůrčích činnostech. Tento proces je záležitostí **dlouhodobou** a tvoří součást utváření a kultivace osobnosti žáka.

Vzhledem k tomu **nelze stanovit konkrétní výstupy v každém ročníku.**

Ale ani po delší době nepřihlížíme při posuzování žáků k izolovaným vědomostem a dovednostem, ale ke strukturním.

Výtvarná výchova využívá celou škálu výrazových prostředků v různých technikách a materiálech (klasických i netradičních), pracuje i s moderními médii a komunikační technologií.

Pro výtvarnou výchovu na naší škole je charakteristická **kooperace týmové práce** vyučujících všech předmětů při řešení dlouhodobějších úkolů. **Prakticky se tato spolupráce projevuje v práci na vybraných projektech, přičemž iniciativa při koordinaci projektů vychází od učitelů výtvarné výchovy.**

Organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá v odborných učebnách výtvarné výchovy, v ateliérech, v zahradách a parcích kolem školy, v galeriích, muzeích, a výstavách (animace, komentované prohlídky pod vedením vyučujících a pracovníků galerií), v učebnách výpočetní techniky, v keramické dílně, na exkurzích a školách v přírodě

Náš předmět má úzkou spolupráci s PeF UK, katedrou výtvarné výchovy – na naší škole probíhá praxe studentů.

Každý vyučující si na základě tematických celků učiva tvoří svůj individuální program z hlediska svého výtvarného zaměření. Rovněž výběr metod, postupů, technik a materiálů je individuální.

Kromě učiva uvedeného v konkrétních tematických plánech se zaměřujeme i na aktuální nabídku soutěží od nejrůznějších organizací.

Formy a metody práce

Jsou promýšleny a uplatňovány s ohledem na daný tematický okruh, námět, učivo a cíl vzdělávání.

Jako podstatné formy práce jsou ve výtvarné výchově uplatňovány **dlouhodobé (celoškolní) a krátkodobé (třídní nebo skupinové) projekty.**

Ze slovních metod jsou ve výtvarné výchově zařazovány rozhovory, besedy, někdy i krátký výklad a vyprávění. Obvykle jsou v těchto metodách obsaženy estetické, technické i organizační informace.

Slovní metody jsou nejčastěji spojovány **s metodami názornými:** pozorování objektů, demonstrací uměleckého díla, předvedením technik, výběrem materiálů, prací s internetem, promítáním a komunikačními médii.

Těžištěm práce v hodinách jsou pak **aktivní tvořivé činnosti (**individuální a týmové):

Jde nejen o klasické výtvarné techniky – kresbu, malbu, modelování, ale i o kombinované a netradiční techniky, související se současnou výtvarnou tvorbou ale i o experimentování s výrazovými prostředky (nejen s výtvarnými) např. ve spojení s hudbou, pohybem, divadlem, performancí, happeningem apod.

Nedílnou součástí práce ve výtvarné výchově jsou vycházky – práce v exteriéru, poznávání architektury, přírody apod., dále výlety, zájezdy, škola v přírodě.

Rovněž návštěvy výstav, galerií a muzeí jsou obsaženy ve všech tematických plánech – komentované prohlídky spojené s úkoly pro žáky, animace s pracovníky galerií.

Uvedené metody a formy práce jsou podle konkrétní situace uplatňovány jak v úvodní části hodiny (zadávání úkolů, motivace), tak v průběhu vlastních praktických činností i v závěru hodin – při hodnocení, vzájemné konfrontaci názorů mezi žáky i mezi žáky a učitelem.

Metody a formy práce jsou konkretizovány **v tematických plánech** jednotlivých učitelů. Pro přehlednost jsou uvedeny ještě v následující tabulce.

• rozhovory • besedy • vyprávění • poslech hudby a různých zvukových nahrávek • pozorování objektů • demonstrace uměleckého díla • předvedení technik • aktivní výběr materiálů • promítání a práce s komunikačními médii	• aktivní tvořivé činnosti – **individuální a týmové** • kombinované a netradiční techniky, související se současnou výtvarnou tvorbou experimentování s výrazovými prostředky (nejen s výtvarnými) např. ve spojení s hudbou, pohybem, divadlem, performancí, happeningem apod.	• klasické výtvarné techniky – kresba, malba, modelování • simulační hry a hry spojené s arteterapií • vycházky – práce v exteriéru, poznávání architektury, přírody apod. • návštěvy galerií, výstav a muzeí spojené s úkoly pro žáky, hrami a animacemi

b) Výchovné a vzdělávací strategie předmětu pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

1. Kompetence k učení

Učitel vede žáky k:

- pozorování, porovnávání a zařazování základních stavebních prvků architektury do historických souvislostí
- práci se světlem a barvou v konkrétním prostředí a prostoru, zkoumání charakteru a psychických účinků barev, jejich symbolických významů
- seznamování s různými typy zobrazení a jejich vnímání v historických souvislostech.

2. Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky k:

- zacházení s dostupnými zobrazovacími prostředky – video, foto, PC, skener atd.
- osvojování si různých možností vystižení přírodních tvarů, povrchů, struktur vhodnými výtvarnými technikami
- hledání zákonitostí výtvarných projevů v přírodě, technických výtvorech i výtvarných dílech

3. Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky k:

- schopnosti zhodnotit, obhájit, zdůvodnit vlastní výtvarnou výpověď, vést o ní dialog, vyjadřovat se k tvorbě druhých a tolerovat ji.

4. Kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky k:

- zkoumání vztahů vlastního těla a prostoru, těla a pohybu v umění
- seznamování se s oblastmi moderního výtvarného umění a s jeho hlavními trendy – např. instalace, performance, akční umění, videoart atd.

5. Kompetence občanské

Učitel vede žáky k:

- podílení se na kultivaci školního prostředí a na výtvarném řešení jednotlivých prostor školy
- uplatňování svých dovedností a vědomostí v praktickém životě

6. Kompetence pracovní

Učitel vede žáky k:

- volbě výtvarných prostředků, přírodních a umělých materiálů, přístupů pro vlastní výtvarné vyjádření, ke kombinaci a experimentování s nimi
- poznání a zvládnutí vybraných výtvarných technik, experimentování s různými výtvarnými materiály
- praktickému ověřování a postupnému využívání kompozičních principů v experimentálních činnostech a vlastí tvorbě

c) Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák:

- ***vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků***
- ***užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie***
- ***užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace***
- ***vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření***
- ***rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu***
- ***interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků***
- ***porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů***
- ***ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci***

Název vyučovacího předmětu: Výtvarná výchova			
Ročník: 6.	**Hodinová dotace: 2 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření • interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků • porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	**VE SVĚTĚ LIDÍ A BYTOSTÍ** Báje, pohádky, mýty Náš dům a město Pocity, emoce, přání sny **VE SVĚTĚ PŘÍRODY** Organismy a jejich proměny Přírodní děje **VE SVĚTĚ UMĚNÍ, VĚDY A TECHNIKY** Technické výtvory a jejich proměny v čase Člověk a umění Rytmus a dekor Inspirace hudebními skladbami Člověk v krajině Památky, zahrady, okolí školy, Česká republika Zásahy člověka do krajiny	D – Ant. mytol. Ov – Domov a rodina OSV5, OSV11 OSV7, OSV8 EV3, EV4, OSV1, OSV2, OSV5, OSV8, OSV10, OSV11, MKV1 B – Bezobratlí EV1, EV2, GV1,OSV5, OSV9 OSV1, GV3 M – souměrnosti MKV1, MKV3 Hv – Poslechy OSV8, GV1 MEV7, OSV5, OSV8, OSV10 EV3, EV4, GV3 MKV2, OSV5, OSV8, OSV9 GV2, EV3, EV4	

Název vyučovacího předmětu: Výtvarná výchova			
Ročník: 7.	**Hodinová dotace: 2 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření • interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků • porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	**VE SVĚTĚ LIDÍ A BYTOSTÍ** Dávné, budoucí a vymyšlené civilizace Život přírodních národů Média a komunikace mezi lidmi **VE SVĚTE PŘÍRODY** Rozmanitost přírody Země a vesmír **VE SVĚTE UMĚNÍ, VĚDY A TECHNIKY** Dopravní prostředky, komunikační média – vize budoucích podob Člověk a umění Inspirace literaturou Rytmus, vzor a členění v architektuře Člověk v krajině Památky, zahrady Praha a ČR Utváření krajiny	Čj –Sci-fi lit. OSV2, OSV5, MKV1 D – Středov. města a kultura, objev. plavby Svět islámu Čj – Jazyk. projev Ov – Přír. boh. a jeho ochrana B – Biodiverzita OSV6, OSV7, OSV8, OSV9, OSV10, OSV11 OSV7, OSV8, OSV9, MKV2, MKV3, MKV4 MEV5, MEV7 OSV5, EV2, EV4 GV2, GV3, OSV5, OSV8, OSV9, GV1, GV2, GV3, MKV4, EV3, EV4 MEV7	

Název vyučovacího předmětu: Výtvarná výchova			
Ročník: 8.	**Hodinová dotace: hodin týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření • interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	**LIDÉ V PROSTORU A ČASU** Lidské bytosti Bytosti z mýtů minulých i budoucích Vztahy mezi lidmi, v rodině a ve společnosti Lidské skupiny a společenství **ZEMĚ – PLANETA ŽIVOTA** Země dnes, včera a pozítří Vznik planet Živly a katastrofy Organismy – Vznik, metamorfózy, vztahy a zánik Vesmír Hvězdy, planety, galaxie, supernovy, hmota, energie Rychlost a světlo, komunikace **VĚDA A TECHNIKA, DESIGN, ARCHITEKTURA, VÝTVARNÉ UMĚNÍ** Svět předmětů	OSV2, OSV3 OSV5, OSV6 OSV9, OSV10 VDO2 MKV2 Ov – Člověk a dospívání Hledání nového naplnění života D – Barokní kultura Klasicismus a životní styl jednotlivých společenských vrstev Z – ČR – podnebí a vodstvo EV1, EV2 EV3, EV4 MEV5, MEV6 OSV5, OSV6 OSV10, OSV11 GV1, GV2 GV3	

• porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	Užité umění – materiál, tvar a funkce: oděv, nábytek, bytové doplňky, reklama Móda, styl a sloh Technika, stroje, energie Konstrukce, vývoj, fungování Věda, technika, příroda – biotika Svět umění – obraz, socha, grafika Zahrada Domovní znamení Logo, reklama a umění	F – Energie, práce jednoduché stroje MKV1 MKV3 MKV4 EV3 EV4 D – Barokní zahrady	

Název vyučovacího předmětu: Výtvarná výchova			
Ročník: 9.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření • interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	**LIDÉ V PROSTORU A ČASU** Komunikace, pohyby, gesta Média, znaky, symboly, zvuk, tón, rytmus Komunikace v umění Lidské skupiny a společenství Obec – region – vztahy, situace, události, rituály **ZEMĚ – PLANETA ŽIVOTA** Geologické změny Proměny krajiny Země – planeta lidí Organismy – tajemství mikrosvěta Tvary, barvy, detaily Informace Komunikace **VĚDA A TECHNIKA** **DESIGN, ARCHITEKTURA, VÝTVARNÉ UMĚNÍ** Byt, stavba, město	OSV5, OSV7 OSV8 Ov – Občanská společnost, sdružování občanů, obec, stát MKV4, MEV2 MEV3, MEV5 Z – Obyvatelstvo a sídla Ov – Život člověka na planetě Zemi B – Vyšší rostliny tvary listů OSV8, EV1 EV2, EV3 EV4 MEV5 D – Průmyslová revoluce OSV5, OSV8 OSV10	

• porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	Obydlí a jeho historické proměny Dům, chrám, palác Architektura – duchovní prostor pro člověka Vizuální komunikace Orientace ve městě Město – prostor pro lidi a pro umění	VDO1, VDO2 MKV1, MKV2 MKV3, MKV4	

5.6.3 Dramatická výchova

a) Charakteristika předmětu

Dramatická výchova vede žáky k porozumění dramatickému umění ve všech jeho tradičních i současných formách (divadlo, rozhlas, film, televize, počítačová tvorba) a k uvědomělému ovládání všech výrazových prostředků dramatického umění, zejména hlasu a těla jako základních prostředků komunikace a dramatického výrazu. Důležitou součástí dramatické výchovy je rozvoj psychosomatických, herních a sociálně komunikačních dovedností.

Dramatická výchova se zaměřuje na oblast inscenační tvorby ve všech jejích složkách a seznamuje žáky s tvůrčím procesem od volby tématu a námětu přes vytváření dramaturgicko režijní koncepce včetně scénografického pojetí a scénické hudby až k výstavbě jednotlivých situací a tvorbě postav.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Dramatická výchova je vyučován pod tímto názvem v šestém ročníku. Podle učebního plánu je jeho časová dotace 1 hodina týdně. Základním předpokladem dramatického jednání je rozvíjení **psychosomatických dovedností** (práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace), **herních dovedností (**vstup do role, jevištní postava; strukturace herní a jevištní situace) a **sociálně komunikačních dovedností (**komunikace v běžných životních situacích, v herních situacích a v situacích skupinové inscenační tvorby, prezentace, reflexe a hodnocení, spolupráce, organizace tvůrčí skupinové práce). Další složkou je proces dramatické a inscenační tvorby (od volby námětu, práce na postavách, příběhu k inscenační tvorbě a prezentaci před diváky). Nedílnou součástí předmětu je recepce a reflexe dramatického umění (základní stavební prvky dramatu, základní dramatické žánry, základní divadelní druhy, současná dramatická umění a média).

b) Výchovné a vzdělávací strategie předmětu pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

1. Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáka k užívání základních výrazových prostředků dramatického umění
- vede žáka k aktivnímu podílení se na procesu společné inscenační tvorby (dramaturgie, tvorba textu, režie, scénografie, scénická hudba, herecká tvorba)

2. Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáka k vyhledávání a třídění informací
- učí zkoumat dané téma z různých úhlů pohledu
- vede žáka k chápání dramatického umění jako zobrazování konfliktů a jejich řešení v současnosti i minulosti
- vede žáky k uvědomování si důsledků lidského jednání v nejrůznějších situacích
- vede žáky k uvědomování si důsledků různých řešení konfliktů

3. Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáka k uvědomování si a rozvíjení vlastních schopností a jejich uplatňování v týmové práci
- vede k vyjadřování jevů, vztahů, prožitků, emocí, představ, myšlenek, názorů a postojů a k rozvíjení, zdokonalování a kultivování vlastních hlasových a pohybových dovedností a k jejich adekvátnímu užívání v situacích dramatické tvorby a v běžných životních situacích

4. Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zdůrazňuje vzájemnou toleranci a respekt při společné práci
- vede k naslouchání názorů druhých lidí a reagování na ně (v bezpečí fikce)
- vede žáky k tomu, aby rozvíjeli svou empatii,

5. Kompetence pracovní a občanské

Učitel:

- rozvíjí schopnost žáků hodnotit výsledky svého učení a plánovat si, jakým způsobem by mohli své učení zdokonalit
- učí žáky dodržovat vymezená pravidla
- zohledňuje využitelnost znalostí a zkušeností při dalším vzdělávání a profesním zaměření
- žáky seznamuje s principy a postupy divadelního umění
- rozvíjí tvořivost a vztah ke kulturnímu dědictví a tradici, k rozlišování skutečných hodnot od kýče

c) Průřezová témata

Do předmětu Dramatická výchova jsou zařazeny téměř všechny okruhy z průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova

d) Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák:

- ***uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev, dodržuje základy hlasové hygieny a správného držení těla***
- ***propojuje somatické dovednosti při verbálním a neverbálním vyjádření, na příkladech doloží souvislosti mezi prožitkem a jednáním u sebe i druhých***
- ***rozvíjí, variuje a opakuje herní situace (samostatně, s partnerem, ve skupině), přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí***
- ***prozkoumává témata z více úhlů pohledu a pojmenovává hlavní téma a konflikt; uvědomuje si analogie mezi fiktivní situací a realitou***
- ***přistupuje k dramatické a inscenační tvorbě jako ke společnému tvůrčímu procesu, ve kterém přijímá a plní své úkoly, přijímá zodpovědnost za společnou tvorbu a prezentaci jejího výsledku***
- ***rozpozná ve vlastní dramatické práci i v dramatickém díle základní prvky dramatu; pozná základní divadelní druhy a dramatické žánry a jejich hlavní znaky; kriticky hodnotí dramatická díla i současnou mediální tvorbu***

Název vyučovacího předmětu: Dramatická výchova			
Ročník: 6.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• seznámí se s ostatními ve skupině, respektuje jejich odlišnost, spolupracuje na zadaných úkolech, hledá své místo v tvůrčí skupinové práci • prezentuje své názory, reflektuje a hodnotí vlastní výkony i výkony ostatních • pracuje s dechem, správně tvoří hlas, dodržuje zásady hlasové hygieny • uplatňuje kultivovaný pohybový projev, dodržuje zásady správného držení těla • dle svých schopností si osvojí psychofyzické uvolnění • rozvíjí svou schopnost soustředění, smyslového vnímání, prostorového cítění, paměť • uvědomuje si důležitost neverbální komunikace, analyzuje ji u sebe i jiných • propojuje somatické dovednosti při verbálním a neverbálním vyjádření, na příkladech doloží souvislost mezi prožitkem a jednáním u sebe i druhých • rozvíjí a variuje herní situace, přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí • navštíví divadelní představení, debatuje o něm	Sociálně komunikační dovednosti Reflexe a sebereflexe Rozvoj psychosomatických dovedností Neverbální komunikace Herní dovednosti Návštěva divadelního představení	Návštěva divadelního představení – Čj celým ročníkem prolínají: OSV2-8 OSV10	

5.7 VO Člověk a zdraví

5.7.1 Tělesná výchova

a) Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Tělesná výchova je v naší škole nejdůležitější formou pohybového učení žáků. Je jedním z hlavních zdrojů získávání pohybových dovedností, organizačních návyků, sebepoznání a sebehodnocení. Významné je propojování pohybových aktivit s dalšími oblastmi vzdělávání, jako jsou hudební výchova, estetika, dopravní výchova, výchova ke zdraví, etická výchova a zejména environmentální výchova.

Hlavní cíle tělesné výchovy:

a) utváření aktivního životního stylu, který je založen na zdravotně prospěšných nebo alespoň zdravotně neškodlivých aktivitách (podle hesla „Ve sportu je život, v drogách smrt“)
b) aktivizace studentů v jejich přístupu ke škole, vzdělávání a životu vůbec
c) seznámení studentů s širokou škálou pohybových aktivit
d) zvládnutí základních organizačních, hygienických a bezpečnostních zásad pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti.
e) naučení se základním motorickým stereotypům

Vzhledem k trvale nevyhovujícímu prostorovému vybavení školy, jehož náprava není reálná ani v dlouhodobém horizontu, je část výuky tělesné výchovy přesunována mimo školu.

Prostorové podmínky:

- tělocvična 7 x14 m
- posilovna 5 x 6 m
- venkovní hřiště na školním dvoře
- lezecká stěna a boulderová stěna na školním dvoře

Kurzy a pobytové akce

V šestém ročníku se žáci pravidelně účastní školy v přírodě, kde se zaměřují zejména na turistiku; v sedmém ročníku je pořádán lyžařský výcvikový kurz, v osmém ročníku dvoudenní atletický kurz.

Další akce – lanové centrum, bruslení, návštěva fitcenter a ostatní pohybové aktivity mimo školu jsou realizovány dle zájmu, nabídky a finančních možností žáků.

b) Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

1. Kompetence k učení

Učitel:

- předkládá žákům vhodné metodické postupy pro nácvik základních pohybových dovedností
- umožňuje žákům aplikovat zvládnuté metodické postupy na jiné druhy pohybových dovedností
- učí žáky na základě praktické zkušenosti v průběhu aktivní činnosti základní pravidla sportovních her, posuzovat jednoduché herní situace, hodnotit je a rozhodovat o následující činnosti své i spoluhráčů, řídit utkání

2. Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- umožňuje žákům organizovat školní sportovní akci menšího rozsahu; navrhovat řešení problémových situací, konzultovat postupy se spolužáky
- vede žáky k tomu, aby na základě prostorových a materiálních podmínek analyzovali možnosti pohybových aktivit a v případě potřeby dokázali navrhovat přizpůsobení či změnu pravidel
- vysvětluje žákům základní zásady první pomoci a učí je jejich aplikaci v případě potřeby
- vysvětlí žákům pravidla bezpečného chování a prevence proti úrazu při sportovních akcích mimo školu, vede je k respektování pokynů pedagogického dozoru a zodpovědných osob (pořadatelů, rozhodčích, pracovníků horské služby apod.)

3. Kompetence komunikativní

Učitel:

- učí žáky jasně a srozumitelně formulovat a vysvětlit postup při pohybové činnosti, vydávat potřebné pokyny; používat tělocvičné a sportovního názvosloví
- učí žáky posuzovat klady a zápory sportovního výkonu a objektivně jej komentovat

4. Kompetence sociální, personální a občanské

Učitel:

- respektuje různou pohybovou úroveň žáků a různý stupeň nadání pro sportovní činnost
- vede žáky k poskytování záchrany či dopomoci spolužákovi při sportovním výkonu
- vede žáky k tomu, aby přijímali svoji roli v kolektivu při sportovní činnosti a dodržovali určená pravidla
- objasňuje žákům možná rizika, vyplývající z určité pohybové činnosti a učí je podle toho upravit své chování
- na základě uskutečňovaných sportovních činností vytváří u žáků pozitivní postoje ke sportu a k aktivnímu životnímu stylu

5. Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k pravidelné přípravě nářadí a pomůcek pro Tv, k provádění jednoduché manipulace s nářadím

c) Průřezová témata

V průběhu výuky TV na 2.stupni ZŠ se žák téměř v každé vyučovací jednotce nenásilnou formou učí sebepoznání, seberegulaci, mezilidským vztahům, komunikaci, kooperaci, řešení problémů a hodnotovým postojům (OSV1-3; OSV7-8, OSV10-11).

Na mimoškolních akcích se v praxi seznamuje s vlivem lidské aktivity na životní prostředí; poznává a uvědomuje si vztah člověka k přírodě a nutnost její ochrany. Důraz je kladen na vyváženost uskutečňování rekreačních a sportovních aktivit a jejich dopadu na životní prostředí, tak aby bylo v souladu s koncepcí trvale udržitelného rozvoje.

d) Očekávané výstupy z RVP ZV

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností a činnosti podporující pohybové učení se prolínají celým procesem výuky TV od 6. do 9. ročníku ZŠ. Realizují se dle individuálních předpokladů v každé vyučovací hodině.

Na konci základního vzdělávání žák:

- ***zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech***
- ***posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny***
- ***užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu***
- ***naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu***
- ***se dohodne na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji***
- ***rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora***
- ***sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí***
- ***zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže***
- ***zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci***
- ***samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím***
- ***aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem***
- ***usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program***
- ***se samostatně připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností zatěžovanými svaly***
- ***odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší***
- ***uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost***

Název vyučovacího předmětu: Tělesná výchova			
Ročník: 6. – chlapci, dívky	**Hodinová dotace: 2 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• osvojuje si pohybové dovednosti dle svých možností a uplatňuje je ve hře • dohodne se na spolupráci a jednoduché taktice • přijímá a uplatňuje stanovenou roli ve hře, respektuje stanovená pravidla • zorganizuje jednoduchou hru • posoudí herní situaci a vyvodí z ní závěry pro další průběh hry • v souladu s individuálními předpoklady zvládá osvojované pohybové dovednosti • uplatňuje záchranu a dopomoc u jednoduchých pohybových činností	<u>POHYBOVÉ HRY:</u> drobné pohybové hry se zaměřením na procvičování koordinace, obratnosti a cvičení rovnováhy průpravné hry s míčem – nácvik házení a chytání <u>SPORTOVNÍ HRY</u> Vybíjená základní herní činnosti pravidla hry, taktické záměry Přehazovaná průpravná cvičení (házení, chytání) Malá kopaná, floorball (H) základní herní činnosti – přihrávky, střelba Stolní tenis – základní technické prvky Košíková – dribling <u>GYMNASTIKA:</u> šplh na tyči (D, H), šplh na laně (H) přeskok – roznožka přes kozu	OSV2,3 OSV 7-10 Vzhledem k prostorovému omezení nutná úprava některých pravidel	Vysvětlení příklad, ukázka procvičování dovedností metodická řada uplatnění dovedností ve hře, vyhodnocení herních situací Vysvětlení příklad, ukázka procvičování cvičení ve dvojicích, trojicích

• posoudí provedení pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky • v souladu s individuálními předpoklady zvládá osvojované pohybové dovednosti • při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli, překonat nepříjemné pocity • užívá osvojované názvosloví • v souladu s individuálními předpoklady zvládá osvojované pohybové dovednosti a uplatňuje je jak ve školní TV, tak mimo školu v rekreačních aktivitách • dodržuje zásady bezpečného pohybu v prostorách tělocvičny, dodržuje zásady hygieny • je si vědom škodlivosti kouření a užívání návykových látek • orientuje se v přehledném terénu, chápe význam turistického značení • vyhledá či vybuduje nouzový přístřešek • snaží se zajistit teplo, vodu, potravu	hrazda – výmyk, zákmih kruhy – vis, hup, shyb kladina – chůze, poskoky, rovnovážné postoje (dívky) prostná – kotoul vpřed, kotoul vzad, váha, poskoky; sestava u všech činností nácvik záchrany a dopomoci ATLETIKA: běžecká abeceda (SBC), průpravná běžecká cvičení nízký start, vysoký start vytrvalostní běh v terénu OSTATNÍ POHYBOVÉ DOVEDNOSTI A PRŮPRAVNÁ CVIČENÍ: rozcvičení – cviky pro zahřátí, protahovací cvičení relaxační a nápravná cvičení cvičení s hudbou – jednoduché cviky, zaměření na soulad s hudbou cvičení se švihadlem, s činkami, se stuhou pořadová cvičení – nástup kondiční cvičení úpoly – přetahy a přetlaky TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ chůze v mírně náročném terénu ochrana přírody, přežití v přírodě	OSV 2,3 OSV 9,10 HV Bi – vztah člověka k prostředí Z – tvar krajiny, práce s turistickou mapou	cvičení ve skupinách vysvětlení, ukázka procvičování Vytrvalost dle počasí v okolí školy vysvětlení, ukázka procvičování tvorba sestav, choreografií příprava trasy výletu, vyhledání informací, balení zavazadel

• připraví jednoduchou turistickou trasu • sleduje, posuzuje a přiměřeně svému věku hodnotí dosažené sportovní výkony reprezentace ČR a sportovců ostatních zemí • chápe základní princip olympijského hnutí	turistický výlet respektování pravidel silničního provozu, role chodce <u>TEORIE SPORTU:</u> sleduje aktuální dění ve vybraném sportovním odvětví diskuse s pedagogem a spolužáky o aktuálním sportovním dění	EV 2-4	

Název vyučovacího předmětu: Tělesná výchova			
Ročník: 7. – chlapci, dívky	**Hodinová dotace: 2 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• osvojuje si pohybové dovednosti dle svých možností a uplatňuje je ve hře • dohodne se na spolupráci a jednoduché taktice • přijímá a uplatňuje stanovenou roli ve hře, respektuje stanovená pravidla • zorganizuje jednoduchou hru • posoudí herní situaci a vyvodí z ní závěry pro další průběh hry • zná zdroje informací o TV a sportu • v souladu s individuálními předpoklady zvládá osvojované pohybové dovednosti	<u>POHYBOVÉ HRY:</u> drobné pohybové hry se zaměřením na procvičování koordinace, obratnosti a cvičení rovnováhy průpravné hry s míčem – nácvik házení a chytání <u>SPORTOVNÍ HRY</u> Přehazovaná – průpravná cvičení (házení, chytání), herní systémy Košíková – herní činnosti jednotlivce, dribling, dvojtakt, pravidla Odbíjená – základní dovednosti držení míče, odbití obouruč vrchem Badminton – základní herní dovednosti Malá kopaná, floorball (H) - základní herní činnosti – přihrávky, střelba Stolní tenis – základní technické prvky a herní činnosti	OSV2,3 OSV 7-10 **pozn.** Vzhledem k prostorovému omezení nutná úprava některých pravidel OSV 2,3	Vysvětlení, příklad, ukázka, procvičování dovedností, metodická řada, uplatnění dovedností ve hře, vyhodnocení herních situací Vysvětlení příklad, ukázka procvičování

• uplatňuje záchranu a dopomoc u jednoduchých pohybových činností • posoudí provedení pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky • zná a používá základní tělocvičné názvosloví • v souladu s individuálními předpoklady zvládá osvojované pohybové dovednosti • při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli, překonat nepříjemné pocity • užívá osvojované názvosloví • v souladu s individuálními předpoklady zvládá osvojované pohybové dovednosti a uplatňuje je jak ve školní TV, tak mimo školu v rekreačních aktivitách • zná a dodržuje zásady bezpečného pohybu v prostorách tělocvičny • zná a dodržuje zásady hygieny • je si vědom škodlivosti kouření a užívání návykových látek	<u>GYMNASTIKA:</u> šplh na laně přeskok – roznožka přes kozu, skrčka hrazda – výmyk, zákmih, nácvik toče vzad kruhy – vis, hup, shyb kladina – chůze, poskoky, rovnovážné postoje (dívky) prostná – kotoul vpřed, kotoul vzad, váha, poskoky; sestava (dívky) u všech činností nácvik záchrany a dopomoci <u>ATLETIKA:</u> běžecká abeceda (SBC), průpravná běžecká cvičení,nízký start, vysoký start, vytrvalostní běh v terénu skok vysoký –nácvik flopu <u>OSTATNÍ POHYBOVÉ DOVEDNOSTI A PRŮPRAVNÁ CVIČENÍ:</u> rozcvičení – cviky pro zahřátí, protahovací cvičení relaxační a nápravná cvičení	OSV 9,10 Hv	cvičení ve dvojicích, trojicích cvičení ve skupinách Vysvětlení, ukázka procvičování Vytrvalost dle počasí v okolí školy vysvětlení, ukázka procvičování

• orientuje se v přehledném terénu • zná a chápe význam turistického značení • vyhledá či vybuduje nouzový přístřešek • snaží se zajistit teplo, vodu, potravu • připraví jednoduchou turistickou trasu • zvládá základní lyžařské dovednosti • na základě získaných dovedností je schopen bezpečně a technicky správně absolvovat jízdu na svahu v přiměřeně náročném terénu • sleduje, posuzuje a přiměřeně svému věku hodnotí dosažené sportovní výkony reprezentace ČR a sportovců ostatních zemí • chápe základní princip olympijského hnutí	cvičení s hudbou – jednoduché cviky, zaměření na soulad s hudbou cvičení se švihadlem, s činkami, se stuhou pořadová cvičení – nástup kondiční cvičení úpoly – přetahy a přetlaky průpravná cvičení zaměřená na přípravu na LVVZ <u>TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ</u> chůze v mírně náročném terénu ochrana přírody, turistický výlet respektování pravidel silničního provozu, role chodce <u>LYŽOVÁNÍ</u> obouvání bot a lyží, lyžařský postoj, přenášení váhy, výstupy, obraty, základní oblouk, carvingový oblouk, rozvoj jízdních dovedností <u>TEORIE SPORTU:</u> sleduje aktuální dění ve vybraném sportovním odvětví diskuse s pedagogem a spolužáky o aktuálním sportovním dění	Bi – vztah člověka k prostředí Z – tvar krajiny, práce s turistickou mapou EV 2-4	tvorba sestav, choreografií Příprava trasy výletu, vyhledávání informací, balení zavazadel LVVZ

Název vyučovacího předmětu: Tělesná výchova			
Ročník: 8. – chlapci, dívky	**Hodinová dotace: 2 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• zvládá osvojované pohybové dovednosti dle svých možností a uplatňuje je ve hře • dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • přijímá a uplatňuje stanovenou roli ve hře, respektuje stanovená pravidla • zorganizuje jednoduchou hru • posoudí herní situaci a vyvodí z ní závěry pro další průběh hry • zná zdroje informací o TV a sportu • v souladu s individuálními předpoklady zvládá osvojované pohybové dovednosti	<u>POHYBOVÉ HRY:</u> drobné pohybové hry se zaměřením na rozvoj koordinace, obratnosti a cvičení rovnováhy průpravné hry s míčem – nácvik složitějších pohybových vzorců <u>SPORTOVNÍ HRY</u> **Košíková – herní** činnosti jednotlivce, dribling, střelba z místa i z pohybu, útočné a obranné kombinace, rychlý protiútok **Odbíjená – základní** dovednosti-, odbití obouruč vrchem, odbití obouruč spodem, podání, smeč, hra se zjednodušenými pravidly **Badminton-**základní herní dovednosti **Malá kopaná, floorball (H)-** základní herní činnosti – přihrávky, střelba, útočné a	OSV2,3 OSV 7-10 **pozn.** Vzhledem k prostorovému omezení nutná úprava některých pravidel OSV 2,3 OSV 9,10	Vysvětlení, příklad, ukázka, procvičování dovedností, metodická řada, uplatnění dovedností ve hře, vyhodnocení herních situací

• uplatňuje záchranu a dopomoc u jednoduchých pohybových činností • posoudí provedení pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny • zná a používá základní tělocvičné názvosloví • v souladu s individuálními předpoklady zvládá osvojované pohybové dovednosti • při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli, překonat nepříjemné pocity • užívá osvojované názvosloví • v souladu s individuálními předpoklady zvládá osvojované pohybové dovednosti a uplatňuje je jak ve školní TV, tak mimo školu v rekreačních aktivitách • zná a dodržuje zásady bezpečného pohybu v prostorách tělocvičny • je schopen dát vlastní pohybovou činnost do souladu s hudbou, vytváří jednoduché choreografie	obranné kombinace, rychlý protiútok **Stolní tenis** – základní technické prvky a herní činnosti <u>GYMNASTIKA:</u> **šplh na laně**, **přeskok** – roznožka, skrčka **hrazda** – výmyk, zákmih, nácvik toče vzad, podmet, komíhání, **kruhy** – vis, hup, shyb, svis střemhlav **kladina (D)** – chůze, poskoky, skoky rovnovážné postoje, sestavy**, prostná** – kotoul vpřed, kotoul vzad, váha, stoj na rukou; skoky (D), sestava (D) u všech činností nácvik záchrany a dopomoci <u>ATLETIKA:</u> běžecká abeceda (SBC), průpravná běžecká cvičení nízký start, vysoký start, vytrvalostní běh v terénu skok vysoký –technika flopu, hod medicinbalem	**pozn.** Vytrvalost dle počasí v okolí školy	Vysvětlení příklad, ukázka, procvičování, cvičení ve dvojicích, trojicích, cvičení ve skupinách Vysvětlení, ukázka procvičování vysvětlení, ukázka, procvičování, tvorba sestav, choreografií

• sleduje, posuzuje a přiměřeně svému věku hodnotí dosažené sportovní výkony reprezentace ČR a sportovců ostatních zemí • chápe základní princip olympijského hnutí • je si vědom škodlivosti kouření a užívání návykových látek • zná a dodržuje zásady hygieny	<u>OSTATNÍ POHYBOVÉ DOVEDNOSTI A PRŮPRAVNÁ CVIČENÍ:</u> rozcvičení – cviky pro zahřátí, protahovací cvičení relaxační a nápravná cvičení, cvičení s hudbou – jednoduché vazby, zaměření na soulad s hudbou, rytmus cvičení se švihadlem, se stuhou pořadová cvičení, kondiční cvičení úpoly – přetahy a přetlaky <u>TEORIE SPORTU:</u> sleduje aktuální dění ve vybraném sportovním odvětví diskutuje s pedagogem a spolužáky o aktuálním sportovním dění, o příčinách a důsledcích užívání návykových látek	Hv	

Název vyučovacího předmětu: Tělesná výchova			
Ročník: 9. – chlapci, dívky	**Hodinová dotace: 2 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• zvládá osvojované pohybové dovednosti dle svých možností a uplatňuje je ve hře • dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • přijímá a uplatňuje stanovenou roli ve hře, respektuje stanovená pravidla • zorganizuje jednoduchou hru • posoudí herní situaci a vyvodí z ní závěry pro další průběh hry • zná zdroje informací o TV a sportu • rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka a organizátora	<u>POHYBOVÉ HRY:</u> drobné pohybové hry se zaměřením na procvičování koordinace, obratnosti a cvičení rovnováhy průpravné hry s míčem <u>SPORTOVNÍ HRY</u> **Košíková** – útočné a obranné kombinace, rychlý protiútok, obranné a útočné systémy **Odbíjená** – základní herní kombinace a systémy, souhra týmu **Badminton** – taktika a technika hry a pohybu po hřišti **Malá kopaná, floorball (H)**- základní herní činnosti – procvičování útočné a obranné kombinace, rychlý protiútok, obranné a útočné systémy **Stolní tenis** – základní technické prvky a herní činnosti, taktika hry	OSV2,3 OSV 7-10 **pozn.** Vzhledem k prostorovému omezení nutná úprava některých pravidel OSV 2,3 OSV 9,10	Vysvětlení příklad, ukázka procvičování dovedností metodická řada uplatnění dovedností ve hře, vyhodnocení herních situací

• v souladu s individuálními předpoklady zvládá osvojované pohybové dovednosti • uplatňuje záchranu a dopomoc u jednoduchých pohybových činností • posoudí provedení pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny • zná a používá základní tělocvičné názvosloví • v souladu s individuálními předpoklady zvládá osvojované pohybové dovednosti • při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli, překonat nepříjemné pocity • užívá osvojované názvosloví • v souladu s individuálními předpoklady zvládá osvojované pohybové dovednosti a uplatňuje je jak ve školní TV, tak mimo školu v rekreačních aktivitách • zná a dodržuje zásady bezpečného pohybu v prostorách výuky Tv	<u>GYMNASTIKA:</u> **šplh na laně**, **přeskok** – roznožka, skrčka **hrazda** – výmyk, zákmih, nácvik toče vzad, podmet, komíhání**, kruhy** – vis, hup, shyb, svis střemhlav, svis vznesmo, **kladina** – chůze, poskoky, rovnovážné postoje (dívky), **prostná** – kotoul vpřed, kotoul vzad, váha, stoj na rukou (H) poskoky; sestava (dívky), **trampolína** u všech činností nácvik záchrany a dopomoci <u>ATLETIKA:</u> běžecká abeceda (SBC), průpravná běžecká cvičení nízký start, vysoký start, vytrvalostní běh v terénu skok vysoký – zdokonalování techniky flopu hod medicinbalem	**pozn.** Vytrvalost dle počasí v okolí školy	Vysvětlení příklad, ukázka, procvičování, cvičení ve dvojicích, trojicích, cvičení ve skupinách Vysvětlení, ukázka, procvičování vysvětlení, ukázka procvičování tvorba sestav, choreografií

• je schopen dát vlastní pohybovou činnost do souladu s hudbou, vytváří složitější choreografie • předvede nacvičené vystoupení před větším publikem • sleduje, posuzuje a přiměřeně svému věku hodnotí dosažené sportovní výkony reprezentace ČR a sportovců ostatních zemí • chápe základní princip olympijského hnutí • je si vědom škodlivosti kouření a užívání návykových látek • zná a dodržuje zásady hygieny	<u>OSTATNÍ POHYBOVÉ DOVEDNOSTI A PRUPRAVNÁ CVIČENÍ:</u> rozcvičení – cviky pro zahřátí, protahovací cvičení relaxační a nápravná cvičení cvičení s hudbou – jednoduché vazby, soulad s hudbou, tvorba choreografie cvičení se švihadlem, s činkami, se stuhou pořadová cvičení – nástup kondiční cvičení úpoly – přetahy a přetlaky <u>TEORIE SPORTU:</u> sleduje aktuální dění ve vybraném sportovním odvětví diskutuje s pedagogem a spolužáky o aktuálním sportovním dění, o příčinách a důsledcích užívání návykových látek	Hv – pohybové vyjádření hudby	

5.7.2 Výchova ke zdraví

a) Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět **Výchova ke zdraví** obsahuje témata ze vzdělávací oblasti „Člověk a zdraví“ (vzdělávací obor „Výchova ke zdraví“), Člověk a příroda (Přírodopis) a vzdělávací oblasti „Člověk a společnost“ (vzdělávací obor „Výchova k občanství“).

Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi.

Vzdělávací obor **Výchova ke zdraví** vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

„Výchova ke zdraví“ - (vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví; samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházení stresovým situacím; optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví; v souvislosti se zdravím, etikou a morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování; dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým; vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi; projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc).

„Člověk a příroda“ – (objasní význam zdravého způsobu života).

„Výchova k občanství“ - (uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem).

Vzdělávací obory zahrnují okruhy problémů spojených s činnostmi běžného života. Poskytují žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění běhu života. Zároveň poskytují žákům širší pohled na oblasti rozvoje lidské osobnosti, rodiny a společenských vazeb.

Výchova ke zdraví jako vyučovací předmět se opírá o vybrané poznatky různých vědních oborů (psychologie, sexuologie, andragogiky a společenských věd, čerpá i z oblasti legislativy) a svým pojetím směřuje k získání takových vědomostí, dovedností, schopností a postojů, které žákům umožní dále aktivně rozvíjet svoji osobnost.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět výchova ke zdraví se vyučuje jako povinný předmět v sedmé a osmé třídě s časovou dotací 1 hodina týdně. V sedmém ročníku jsou zařazena témata Rodina, domov, rozvoj osobnosti; Prevence zneužívání návykových látek; Sexuální výchova; Práva a odpovědnost a Osobní bezpečí. V osmém ročníku jsou zařazena témata z biologie člověka, ochrany zdraví, sexuální výchovy, zásady zdravého životního stylu a prevence zneužívání drog.

Formy realizace předmětu:

- frontální výuka s názornými demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím odborných materiálů, pracovních listů, odborné literatury)
- krátkodobé projekty
- exkurze, přednášky, besedy vztahující se k jednotlivým tématům

Materiálně-technické podmínky:

Ve škole není pro tento předmět vyčleněna odborná pracovna. Většina pracoven je vybavena videopřehrávačem, DVD přehrávačem, zpětným projektorem. V kabinetu jsou pak k dispozici názorné pomůcky a literatura používaná pro výuku rodinné výchovy.

b) Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Žák

- rozvíjí schopnosti poznávání
- cvičí smyslové vnímání, pozornost a soustředění
- cvičí dovednost zapamatování
- získává dovednosti pro učení a studium
- rozvíjí individuální dovednosti pro spolupráci
- je schopen přijmout odlišný názor
- zvládá učební problémy vázané na látku rodinné výchovy
- ovládá své jednání
- zamýšlí se nad svým chováním
- pomáhá spolužákům

Mediální výchova

- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

c) Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

1. Kompetence k učení

Učitel vede žáky k:

- aplikaci mezipředmětových vztahů
- prezentaci vybraného tématu (PowerPoint), k práci s internetem, účasti na školních projektech
- ke správným způsobům užití materiálů, nástrojů, techniky a vybavení
- vyhledávání údajů v jednoduchých příručkách (odborné slovníky, učebnice)

2. Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadává problémové úlohy z praktického života
- vede žáka k modelování životních jevů
- zadává úkoly, při kterých žáci kombinují informace z různých zdrojů
- vede žáka k potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých životních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- vede žáka ke způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o faktech více nezávislými způsoby

3. Kompetence komunikativní

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují ve skupinách
- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu
- umožňuje žákům prezentovat výsledky jejich práce
- žáky vybízí, aby kladli otázky (k věci)
- umožňuje žákům hodnotit úspěšnost dosažení cíle
- sleduje úspěšnost jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok
  stanoví pravidla hodnocení (klasifikace) a nutí tak žáky srovnání – samohodnocení, říct o sobě, čeho dosáhl

4. Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vytváří příležitosti pro vzájemnou spolupráci a respekt
- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují ve skupinách
- zprostředkovává besedy s významnými osobnostmi
- jde žákům příkladem
- vede žáky k prozkoumávání pohledů a názorů, lišících se od jejich vlastních
- umožňuje diferencované výkony podle individuálních schopností žáků

5. Kompetence pracovní

Učitel:

- zajišťuje a organizuje exkurze, besedy
- poskytuje informace o středních školách k volbě povolání
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- umožňuje diferencované výkony podle individuálních schopností žáků
- umožňuje žákům pracovat s materiály a zdroji, v nichž si mohou ověřit správnost celého řešení
- umožňuje žákům prezentovat výsledky jejich práce
- vyžaduje dokončování práce v dohodnuté kvalitě a termínech
- důsledně vyžaduje dodržování pravidel

6. Kompetence občanské

Učitel:

- seznamuje žáky s pravidly první pomoci
- vysvětluje zásady slušného chování
- seznamuje žáky s pravidly chování člověka v mimořádných situacích, formuje u žáka dovednosti vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí
- reflektuje ve výuce společenské i přírodní dění
- vede žáky k dodržování zásad trvale udržitelného života
- vede žáky k zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí

d) Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák:

- ***respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě***
- ***vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví***
- ***vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví***
- ***posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví***
- ***usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví***
- ***vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí***
- ***dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky***
- ***uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc***

- ***projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce***
- ***samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím***
- ***respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví***
- ***projevuje toleranci a respekt k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům***
- ***pozoruje krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, přemýšlí o nich a chrání je***
- ***osvojuje si etické zásady, zvládá vlastní emocionalitu***
- ***osvojuje si různé druhy komunikace***
- ***osvojuje si principy demokracie***
- ***respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování***
- ***uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým***
- ***vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi***
- ***projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc***
- ***uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí***
- ***buduje mezilidské vztahy***

Z **přírodopisu** byly integrovány očekávané výstupy:

Žák:

- ***objasní význam zdravého způsobu života***

Název vyučovacího předmětu: Výchova ke zdraví			
Ročník: 7.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• vysvětlí pojem rodina, domov, uvede jednotlivé typy rodin • vymezí role jednotlivých členů rodiny • zamýšlí se nad soužitím více generací pohromadě • osvojuje si různé druhy komunikace • uvede podmínky, za kterých je možno uzavřít manželství • vysvětlí pojmy – civilní sňatek, církevní sňatek, plánované rodičovství, mono a polygamie • v denním tisku vyhledává konkrétní příklady problémů manželského soužití, pokusí se vysvětlit jejich příčiny, navrhne možnosti jejich řešení • uvede, jaké vlastnosti a dovednosti by sám měl mít pro budoucí manželský život • popíše, jak si představuje svého budoucího životního partnera • vysvětlí pojem zdraví, zdravý životní styl • uvědomuje se, že zdraví je důležitá hodnota v životě • objasní pojem biologické hodiny • vysvětlí pojem biorytmus, na příkladech uvede, jak je životní rytmus člověka závislý na astronomických jevech • uvede na příkladech, jak lze efektivně pracovat se svými biorytmy • objasní, důležitost prevence před onemocněním	**1. Rodina, domov, rozvoj osobnosti** typy rodin, mezigenerační soužití, komunikace, konflikty (reakce, řešení), projevy úcty, pomoci, osobnost, domov, bydlení, soukromí, estetika prostředí, provoz domácnosti **2. Péče o zdraví, osobní hygiena, rozvoj osobnosti** zdraví fyzické, psychické, sociální tělesně postižení občané, nemoci, infekční nemoci, péče o nemocné, hygienické návyky, péče o	OSV1, OSV 6, OSV 7, OSV 8, OSV 9, OSV 10, OSV 11 MEV1, MEV2	metody motivační: rozhovor, vyprávění diskuse, debata metody fixační: procvičování, opakování formy práce: frontální výuka, skupinová práce, exkurze, projekty

• poskytne první pomoc při úrazu • stanoví si své vlastní klíčové oblasti plánování, v nich určí své cíle a priority • sestaví svůj týdenní rozvrh činností • sestaví (i ve skupině se spolužáky) desatero zásad pro efektivní využívání času • uvede tři příklady aktivního využití volného času a tři příklady pasivní zábavy • uvede konkrétní příklady rizika při mimořádných událostech – sezónních činnostech • uvede konkrétní příklady mimořádných událostí způsobených přírodními vlivy a osvojí si opatření vedoucí k ochraně před nimi • v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit – v přírodě • uvědomuje si podstatu zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů, a jejich předcházení • ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek • uvede příklady složek hygieny prostředí – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota • uvědomuje si vlivy pracovního prostředí na zdraví • objasní, proč je odpočinek tak důležitý	celkový vzhled, duševní hygiena, pobyty pro zdraví, spánek, odpočinek, otužování **3. Prevence zneužívání návykových látek**		
• objasní již známé pojmy droga, tvrdá droga, měkká droga; uvede, proč je droga nebezpečím pro dospívající • zamyslí se nad důležitostí prevence požívání drog	látky léčivé, toxické, návykové, užívání léků bez dohledu, návykové látky a závislost, důsledky kouření, alkohol a rodina; volný čas		
• uvede etapy vývoje lidského jedince a jejich typické znaky • uvede tělesné, duševní a společenské rozdíly mezi dítětem a dospělým člověkem • objasní pojem: puberta	**4. Sexuální výchova** rodina, kamarádství, přátelství, zamilovanost, první zklamání, morální hodnoty, důvěra, odpovědnost, věrnost,		

• uvede příklady generačních konfliktů, jejich důsledky a možnosti jejich řešení • sestaví (i ve skupině) soupis častých problémů charakteristických pro období dospívání a uvede možné způsoby, jak jim předcházet a jak je vhodně řešit • respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli • chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování • rozpoznává promiskuitu; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity	komunikace dospívajících, společenské chování, puberta		
• na konkrétních příkladech ukáže možnosti bezpečného chování doma, ve škole, na ulici • objasní, proč je důležité mít kamaráda; jak může v případě potřeby pomoci kamarádovi v nouzi či ohrožení života • uvede telefonní kontakt na linku důvěry, krizové centrum • vysvětlí pojmy: šikana, rasismus, xenofobie; uvede příklady šikanování, rasismu, xenofobie a vhodné způsoby, jak těmto jevům čelit • uvedete příklady, jak se chovat v případě živelné pohromy, terorismu • projevuje toleranci a respekt k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům • pozoruje krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, přemýšlí o nich a chrání je • osvojuje si etické zásady, zvládá vlastní emocionalitu • osvojuje si principy demokracie	**5. Osobní bezpečí** bezpečné chování, vrstevníci, šikanování, rasismus, xenofobie, komunikace s neznámými lidmi, osobní bezpečí, týrání a zneužívání dětí, pohyb v rizikovém prostředí, přítomnost v konfliktních v konfliktních a krizových situacích		

Název vyučovacího předmětu: Výchova ke zdraví			
Ročník: 8.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• rozpozná zjevné vady opěrné a pohybové soustavy, rozumí jejich příčině, popíše preventivní opatření • provede základní ošetření při zlomeninách a ostatních běžných poraněních pohybové soustavy	**vady a onemocnění opěrné a pohybové soustavy,** prevence, zásady první pomoci při úrazech	OSV1, OSV 6, OSV 7, OSV 8, OSV 9, OSV 10, OSV 11	metody motivační: rozhovor, vyprávění diskuse, debata
• rozumí vlivu skladby potravy na onemocnění trávící soustavy • aplikuje první pomoc při poruchách trávícího traktu	**vady a onemocnění trávící soustavy,** prevence, zásady první pomoci skladba živin, vitamíny	MEV1, MEV2	metody fixační: procvičování, opakování formy práce:
• je si vědom vlivu kouření a znečištění ovzduší na zdraví dýchací soustavy • v případě potřeby je schopen aplikovat umělé dýchání	**vady a o nemocnění dýchací soustavy**; umělé dýchání, prevence chorob DS		frontální výuka, skupinová práce, exkurze, projekty
• je schopen ošetřit krvácející poranění • v případě zástavy srdce aplikuje postupy první pomoci • popíše a vysvětlí vliv způsobu života na činnost srdce • uplatňuje hygienické zásady jako prevenci onemocnění vylučovací soustavy	**vady srdce a krevního oběhu**; vliv civilizačních faktorů, zásady první pomoci při zástavě srdce a poruchách krevního oběhu		

• je si vědom vlivu slunečního záření a některých látek na kůži, uplatňuje příslušná preventivní opatření • ošetří drobná poranění kůže, aplikuje postupy první pomoci při popálení či poleptání kůže • uvede příklady onemocnění nerv.soustavy, určí jejich příčinu, stanoví preventivní opatření • uvede příklady onemocnění při poruchách žláz s vnitřní sekrecí • uplatňuje potřebné hygienické návyky jako prevenci chorob • zná příčiny některých pohlavních chorob, rozpozná rizikové chování • je si vědom vlivu puberty na své tělo i chování a na tyto změny vhodně reaguje • odvodí na základě předchozích znalostí vhodné sexuální chování, je si vědom většiny rizik • diskutuje o poruchách pohlavní identity • chápe odlišnosti v sexuální orientaci, adekvátně na ně reaguje • rozliší a zdůvodní vhodnou a nevhodnou skladbu potravy	**vady a onemocnění močové soustavy,** prevence, hygienické zásady **vady a onemocnění kožní soustavy,** prevence, zásady první pomoci (popáleniny, poleptání) **vady a onemocnění nervové soustavy,** prevence, zásady první pomoci při poraněních **NS** **soustava žláz s vnitřní sekrecí** – hormony, jejich funkce a význam, poruchy činnosti žláz **vady a onemocnění pohlavní soustavy,** prevence, hygienické návyky **sexuální dospívání a reprodukční zdraví-p**uberta, zahájení sexuálního života, prevence chorob, odpovědnost v partnerských vztazích; těhotenství, plánované rodičovství; poruchy pohlavní identity		

• je si vědom významu pohybu pro zdravý životní styl a pohyb pravidelně zařazuje do svého denního režimu • rozpozná negativní vlivy prostředí a přiměřeně na ně reaguje • je si vědom rizik spojených se zneužíváním návykových látek • je schopen v případě potřeby vyhledat odbornou pomoc • diskutuje o příčinách užívání návykových látek, o patologických projevech při práci s PC • je si vědom vlivu dopingu na zdraví sportovců, diskutuje o etickém hledisku užívání dopingových látek	**životní styl; stres a jeho vztah ke zdraví – složky** zdravého životního stylu, skladba stravy; chyby ve výživě, hygienické návyky pohyb a přiměřená tělesná aktivita vlivy vnějšího prostředí na zdraví člověka **návykové látky; autodestruktivní závislosti** zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek patologické hráčství, práce s počítačem, dopink		

5.8 VO Člověk a svět práce

5.8.1 Příprava pokrmů

a) Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět **příprava pokrmů** obsahuje témata ze vzdělávací oblasti „Člověk a svět práce“.

Příprava pokrmů – používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče; připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy; dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti; dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni.

Provoz a údržba domácnosti – ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů.

Vzdělávací oblast zahrnuje okruhy problémů spojených s činnostmi běžného života. Zároveň poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění běhu života.

Příprava pokrmů jako vyučovací předmět se opírá o vybrané poznatky různých vědních oborů (medicíny, psychologie, přírodních věd a společenských věd) a svým pojetím směřuje k získání takových vědomostí, dovedností, schopností a postojů, které žákům umožní dále aktivně rozvíjet svoji osobnost v rámci pravidel zdravého životního stylu.

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět příprava pokrmů se vyučuje jako povinný předmět v šesté třídě s časovou dotací 2 hodiny jednou za 14 dnů. Jsou zde zařazena témata Seznámení se s vybavením cvičného pracoviště, provoz a údržba pracoviště (domácnosti); Zdravá výživa a zásady zdravé výživy; Výběr, nákup a skladování potravin a pochutin; Potraviny živočišného a rostlinného původu a jejich technologické zpracování; Pochutiny; Technologie přípravy pokrmů; Pohoštění pro rodinu a přátele.

Formy realizace předmětu:

- frontální výuka s názornými demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím odborných materiálů, pracovních listů, odborné literatury)
- krátkodobé projekty
- exkurze, přednášky, besedy vztahující se k jednotlivým tématům

Materiálně-technické podmínky:

Ve škole je pro tento předmět vyčleněna odborná pracovna cvičné kuchyně. Ostatní materiálně – technické zázemí má většina pracoven na škole (videopřehrávač, DVD přehrávač, dataprojektor). V kabinetu jsou pak k dispozici názorné pomůcky a literatura používané pro výuku rodinné výchovy.

b) Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Žák

- rozvíjí schopnosti poznávání
- cvičí smyslové vnímání, pozornost a soustředění
- cvičí dovednost zapamatování
- získává dovednosti pro učení a studium
- rozvíjí individuální dovednosti pro spolupráci

- je schopen přijmout odlišný názor
- zvládá učební problémy vázané na látku rodinné výchovy
- ovládá své jednání
- zamýšlí se nad svým chováním
- pomáhá spolužákům

Mediální výchova

- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

c) Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

1. Kompetence k učení

Učitel vede žáky k:

- aplikaci mezipředmětových vztahů
- prezentaci vybraného tématu (PowerPoint), k práci s internetem
- účasti na školních projektech
- ke správným způsobům užití materiálů, nástrojů, techniky a vybavení
- vyhledávání údajů v jednoduchých příručkách (odborné slovníky, učebnice)

2. Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadává problémové úlohy z praktického života
- vede žáka k modelování životních jevů
- zadává úkoly, při kterých žáci kombinují informace z různých zdrojů
- vede žáka k potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých životních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- vede žáka ke způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o faktech více nezávislými způsoby

3. Kompetence komunikativní

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují ve skupinách
- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu
- umožňuje žákům prezentovat výsledky jejich práce
- žáky vybízí, aby kladli otázky (k věci)
- umožňuje žákům hodnotit úspěšnost dosažení cíle
- sleduje úspěšnost jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok
- stanoví pravidla hodnocení (klasifikace) a nutí tak žáky srovnání – sebehodnocení, říct o sobě, čeho dosáhl

4. Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vytváří příležitosti pro vzájemnou spolupráci a respekt
- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují ve skupinách
- zprostředkovává besedy s významnými osobnostmi
- jde žákům příkladem
- vede žáky k prozkoumávání pohledů a názorů, lišících se od jejich vlastních
- umožňuje diferencované výkony podle individuálních schopností žáků

5. Kompetence občanské

Učitel:

- seznamuje žáky s pravidly první pomoci
- vysvětluje zásady slušného chování
- seznamuje žáky s pravidly chování člověka v mimořádných situacích, formuje u žáka dovednosti vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí
- reflektuje ve výuce společenské i přírodní dění
- vede žáky k dodržování zásad trvale udržitelného života
- vede žáky k zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí

6. Kompetence pracovní

Učitel:

- zajišťuje a organizuje exkurze, besedy
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- umožňuje diferencované výkony podle individuálních schopností žáků
- umožňuje žákům pracovat s materiály a zdroji, v nichž si mohou ověřit správnost celého řešení
- umožňuje žákům prezentovat výsledky jejich práce
- vyžaduje dokončování práce v dohodnuté kvalitě a termínech
- důsledně vyžaduje dodržování pravidel

d) Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák:

- ***používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče***
- ***připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy***
- ***dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti***
- ***dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni***

Název vyučovacího předmětu: Příprava pokrmů			
Ročník: 6.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti • dokáže se orientovat v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů • šetrně zachází s potravinami; dbá na čistotu pracoviště a hygienických požadavků během přípravy a podávání pokrmů • uvede příklady společenského chování při stravování a stolování • dodržuje základní hygienická, bezpečností pravidla a předpisy • poskytne první pomoc v případě nutnosti	**1.Seznámení se s vybavením cvičného pracoviště** základní kuchyňský inventář, větrání, osvětlení, technika v kuchyni než začneme s přípravou pokrmů (osobní hygiena, hygiena pracoviště, ochutnávání, bezpečná obsluha spotřebičů, hlavní zásady pro práci v kuchyni, první pomoc při úrazech v kuchyni) než usedneme ke stolu (základní inventář pro stolování, prostírání a kladení inventáře, podávání základních druhů pokrmů a nápojů) malé společenské desatero (společenské chování při stolování)	OSV1 OSV 6 OSV 7 OSV 8 OSV 9 OSV 10 OSV 11 MEV1 MEV2	metody motivační: rozhovor, vyprávění diskuse, debata metody fixační: procvičování, opakování formy práce: frontální výuka, skupinová práce, exkurze, projekty

• vysvětlí pojmy: vegetariánství, vitariánství, makrobiotika, veganství, lakto-ovo • sestaví podle zásad zdravé výživy jídelníček pro svou rodinu • vybere vhodné potraviny, šetrně s nimi zachází a vhodně je skladuje; dbá hygienických požadavků během nákupu, skladování a přípravy potravin • uvede rozdíl mezi potravinou a pochutinou • šetrně zachází s potravinami; dbá na čistotu pracoviště a hygienických požadavků během přípravy a podávání pokrmů • uvede příklady potravin rostlinného a živočišného původu a jejich technologické zpracování • ovládá jednoduché pracovní postupy a orientuje se v návodech k obsluze domácích spotřebičů • dodržuje základní hygienická, bezpečnostní pravidla a předpisy • poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	**2. Zdravá výživa a zásady zdravé výživy** vliv stravování, stravovací a pitný režim, základní druhy potravin, hygiena stravování, rodinný stůl denní stravovací režim alternativní způsoby výživy zásady pro sestavování jídelníčku **3. Výběr, nákup a skladování potravin a pochutin** výběr, nákup, dávkování **4.Potraviny živočišného a rostlinného původu a jejich technologické zpracování** maso a masné výrobky, mléko a mléčné výrobky, vejce obiloviny, luštěniny, zelenina, brambory, ovoce **5.Pochutiny** koření, houby, speciální pochutiny **6.Technologie přípravy pokrmů** přípravné práce v kuchyni (předběžná úprava základních potravin, úprava pokrmů zasyrova)		

• připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy • dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	tepelná úprava pokrmů (vaření, dušení, pečení, pečení na roštu a rožni – grilování), smažení, mikrovlnný ohřev **7.Pohoštění pro rodinu i přátele** Vánoce u nás doma Velikonoce v kuchyni (sváteční pohoštění v souladu s kalendářem)		

5.8.2 Vedení domácnosti

a) Charakteristika vyučovacího předmětu

Vedení domácnosti je předmět zařazený do vzdělávací oblasti „Člověk a svět práce“.

Vzdělávací oblast zahrnuje okruhy problémů spojených s činnostmi běžného života. Vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci, k osvojení základních pracovních dovedností a návyků, k organizaci a plánování práce, k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě. Zároveň poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění běhu života.

Vedení domácnosti jako vyučovací předmět se opírá o vybrané poznatky různých vědních oborů (ekonomie, techniky, psychologie, přírodních věd a společenských věd) a svým pojetím směřuje k získání takových vědomostí, dovedností, schopností a postojů, které žákům umožní dále aktivně rozvíjet svoji osobnost.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět vedení domácnosti se vyučuje jako povinný předmět v sedmém ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně. Jsou zde zařazena témata Finance, provoz a údržba domácnosti a Elektrotechnika v domácnosti.

Formy realizace předmětu

- frontální výuka s názornými demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím odborných materiálů, pracovních listů, odborné literatury)
- krátkodobé projekty
- exkurze, přednášky, besedy vztahující se k jednotlivým tématům

Materiálně-technické podmínky

Ve škole je pro tento předmět vyčleněna odborná pracovna cvičné kuchyně. Ostatní materiálně – technické zázemí má většina pracoven na škole (videopřehrávač, DVD přehrávač, dataprojektor). K dispozici jsou názorné pomůcky a literatura.

b) Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Žák:

- rozvíjí schopnosti poznávání
- cvičí smyslové vnímání, pozornost a soustředění
- cvičí dovednost zapamatování
- získává dovednosti pro učení a studium
- rozvíjí individuální dovednosti pro spolupráci
- je schopen přijmout odlišný názor
- zvládá učební problémy vázané na látku rodinné výchovy
- ovládá své jednání
- zamýšlí se nad svým chováním
- pomáhá spolužákům

Mediální výchova

- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

c) Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

1. Kompetence k učení

Učitel vede žáky k:

- aplikaci mezipředmětových vztahů
- prezentaci vybraného tématu (PowerPoint), k práci s internetem, účasti na školních projektech
- ke správným způsobům užití materiálů, nástrojů, techniky a vybavení
- vyhledávání údajů v jednoduchých příručkách (odborné slovníky, učebnice)

2. Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadává problémové úlohy z praktického života
- vede žáka k modelování životních jevů
- zadává úkoly, při kterých žáci kombinují informace z různých zdrojů
- vede žáka k potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých životních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- vede žáka ke způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o faktech více nezávislými způsoby

3. Kompetence komunikativní

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují ve skupinách
- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu
- umožňuje žákům prezentovat výsledky jejich práce
- žáky vybízí, aby kladli otázky (k věci)
- umožňuje žákům hodnotit úspěšnost dosažení cíle
- sleduje úspěšnost jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok
- stanoví pravidla hodnocení (klasifikace) a nutí tak žáky srovnání – sebehodnocení, říci o sobě, čeho dosáhl

4. Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vytváří příležitosti pro vzájemnou spolupráci a respekt
- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují ve skupinách
- zprostředkovává besedy s významnými osobnostmi
- jde žákům příkladem
- vede žáky k prozkoumávání pohledů a názorů, lišících se od jejich vlastních
- umožňuje diferencované výkony podle individuálních schopností žáků

5. Kompetence občanské

Učitel:

- seznamuje žáky s pravidly první pomoci
- vysvětluje zásady slušného chování
- seznamuje žáky s pravidly chování člověka v mimořádných situacích, formuje u žáka dovednosti vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí
- reflektuje ve výuce společenské i přírodní dění
- vede žáky k dodržování zásad trvale udržitelného života
- vede žáky k zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí

6. Kompetence pracovní

Učitel:

- zajišťuje a organizuje exkurze, besedy
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- umožňuje diferencované výkony podle individuálních schopností žáků
- umožňuje žákům pracovat s materiály a zdroji, v nichž si mohou ověřit správnost celého řešení
- umožňuje žákům prezentovat výsledky jejich práce
- vyžaduje dokončování práce v dohodnuté kvalitě a termínech
- důsledně vyžaduje dodržování pravidel

d) Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák:

- ***provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví***
- ***ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů***
- ***správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu***
- ***dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem***

Název vyučovacího předmětu: Vedení domácnosti			
Ročník: 7.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• zaznamená při rodinném nákupu cenu zboží • zdůvodní způsob skladování potravin s dodržováním hygienických požadavků v domácnosti • posoudí význam označení záruční doby (trvanlivost výrobků) • sestaví domácí rozpočet • sestaví rozpočet svého kapesného (příjmy, výdaje, úspory) • objasní rozdíl mezi hotovostním a bezhotovostním platebním stykem, uvede příklady • vysvětlí, jak provádí sezónní údržbu a ukládání oděvů, obuvi, textilií • vysvětlí, jak se podílí na úklidu domácnosti její členové, jak zachází s pomůckami, nástroji, nářadím • sestaví přehled a rozpis těchto prací pro svoji budoucí rodinu a zdůvodní toto rozdělení • vysvětlí důležitost třídění odpadů v domácnosti a popíše, jak by se mohla podílet jeho rodina na ochraně ŽP (či jak se podílí) • vyhledá na internetu či z jiných zdrojů vhodné domácí spotřebiče, porovná je z různých hledisek i s cenami v obchodech • orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů • dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy • ví, jak poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	**Finance, provoz a údržba v domácnosti** rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory hotovostní a bezhotovostní platební styk ekonomika domácnosti údržba oděvů a textilií úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí odpad a jeho ekologická likvidace **Elektrotechnika v domácnosti** elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika funkce, ovládání a užití ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu nebezpečí úrazu elektrickým proudem	OSV1, OSV 6, OSV 7, OSV 8 OSV 9 OSV 10 OSV 11 MEV1 MEV2	

5.8.3 Využití digitálních technologií

a) Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět je realizován v 9. ročníku s hodinovou dotací 1 hodina týdně.

Žáci jsou na všech hodinách děleni do skupin z důvodu individuálního přístupu a rovněž z materiálního (počítačové učebny jsou po 15 PC).

Předmět Využití digitálních technologií je vyučován v rámci vzdělávací oblasti Člověk a svět práce.

Žáci jsou vedeni k základním bezpečnostním pravidlům pro práci s digitální technikou. Dále jsou vedeni k praktické dovednosti připojování a instalaci jednotlivých periferních zařízení. Žákům je objasněna problematika bezdrátových technologií (mobilní technologie) a jejich správného použití. Žák prezentuje před ostatními vlastní práce vytvořené pomocí grafických editorů.

Předmět využití digitálních technologií rozvíjí učivo předmětu Informatika a výpočetní technika, který je zařazen v 8. ročníku.

Nejdůležitější integrované průřezové téma: Mediální výchova

b) Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

1. Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k využívání digitálních technologií a prostředků.
- směřuje žáky k používání grafických editorů a jejich využívání v jiných předmětech
- využívá praktických poznatků k motivaci žáka v daném předmětu

2. Kompetence k řešení problému

Učitel:

- zadává problémové úlohy, k jejichž řešení žáci využívají digitálních technologií
- motivuje žáky k hledání originálních způsobů řešení
- vede žáky k samostatnému řešení

3. Kompetence komunikativní

Učitel:

- na základě využívání prezentací vede žáky k vyjadřovacím dovednostem
- zadává takové úlohy, které podněcují kooperativní učení

4. Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky k respektování názoru druhých

5. Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k respektování a dodržování autorských práv

6. Kompetence pracovní

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel bezpečnosti při práci s přístroji pod elektrickým proudem a vede žáky k ochraně svého zdraví a zdraví svých spolužáků

c) Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák:

- ***ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky***
- ***propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení***
- ***pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava***
- ***ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením***
- ***dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu***

Název vyučovacího předmětu: Využití digitálních technologií			
Ročník: 9.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• si uvědomuje nebezpečí práce s zařízeními pod elektrickým proudem • v případě úrazu elektrickým proudem ovládá základní první pomoc • se orientuje v různých periferních zařízení a umí je připojit • rozumí použitým pojmům a vhodně je používá • se orientuje na trhu služeb mobilních operátorů a rozumí základním principům mobilní telefonie	**Základní bezpečnostní pravidla pro práci s digitální technikou** bezpečnost práce s zařízeními pod elektrickým proudem základní první pomoc při úrazu elektrickým proudem **Digitální technika** počítač a periferní zařízení, možnosti připojení periferních zařízení digitální fotoaparát, scanner, videokamera, PDA, CD a DVD přehrávače e-kniha, mobilní telefony **Mobilní operátoři a mobilní telefony** operátoři a jejich služby porovnání údajů různých operátorů a cen jejich služeb technologie mobilních telefonů		

• porovnává jednotlivé počítačové sítě z různých hledisek a chápe výhody a nevýhody bezdrátových technologií • orientuje se v analogovém a digitálním vysílání • orientuje se v grafických formátech souborů a je schopen posoudit jednotlivé výhody a nevýhody těchto formátů • využívá grafické editory jako doplněk k tvorbě prezentací	**Digitální technologie** bezdrátové technologie a přenos dat (USB, Bluetooth, Wifi atd.) výhody, nevýhody a možné bezpečnostní problémy bezdrátových technologií, - základní stavba bezdrátové počítačové sítě navigační a satelitní technologie, multiplexy **Zpracování hlasových a grafických informací** operační systémy a aplikace aplikace umožňující zpracovávání zvukových a grafických informací formáty pro ukládání zvukových a grafických informací zpracování údajů v programech pro práci s grafikou (prezentace zpracovaných údajů)		MEV6

5.8.4 Svět práce

a) Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Svět práce je zahrnut do vzdělávací oblasti *Člověk a svět práce*.

Učivo je zařazeno do 8. a 9. ročníku. V 8. ročníku jsou vybraná témata integrována do ostatních předmětů (především Ov, Z, Čj, Vz) a v 9. ročníku má předmět hodinovou dotaci 1 hodina týdně.

Pro vybraná témata se využívá počítač a internet. Výuka je obohacována exkurzemi, besedami a projekty.

Předmět Svět práce vybavuje žáka schopností orientovat se na trhu práce. Usnadňuje žákovi řešit problémy spojené s ukončením základního vzdělání. Žák si v předmětu uvědomí své další studijní a profesní orientaci.

Obecně lze říci, že vzdělávání v předmětu Svět práce směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že učitel vede žáka k:

- samostatnému vystupování
- utváření pozitivního hodnotového systému
- objektivnímu posouzení svých schopností
- posouzení vlastního budoucího uplatnění na trhu práce
- obhajování vlastních názorů a respektování názorů druhých
- umění diskutovat ve skupině

b) Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

1. Kompetence k učení a řešení problémů

Učitel vede žáky k:

- práci s textem (hledání hlavních myšlenek, interpretaci, správné argumentaci)
- práci se zdroji informací (internetu)
- řešení problémových situací na základě modelových příkladů

2. Kompetence komunikativní a kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky k:

- naslouchání názorů druhých a obhajování názorů vlastních
- spolupráci ve skupinách

3. Kompetence občanské

Učitel vede žáky k:

- zapojování se aktivně do života a organizace školy (žákovská rada apod.)
- uvědomování si nutnosti respektovat pravidla a plnit povinnosti, ale také svá práva, která se učí nárokovat

4. Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby si na základě profi testů a exkurzí uvědomili své možnosti v budoucím zařazení na pracovním trhu

c) Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák:

- ***orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí***
- ***posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy***
- ***využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání***
- ***prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na svět práce***

***d)* Mezipředmětové vztahy a integrace témat a výstupů do ostatních předmětů**

Učivo předmětu svět práce vychází z ostatních předmětů učebního plánu, především občanské a rodinné výchovy, v některých probíraných tématech má blízko k českému jazyku. Proto jsou některá témata a výstupy integrovány do ostatních předmětů a pro přehlednost uvedené v tabulce.

Ročníkové výstupy Žák:	Téma/Učivo	Předmět
• na základě uvedených příkladů popíše konkrétní profese a pracoviště • vysvětlí pojmy zaměstnanecké sektory • sestaví svůj životopis • uvědomuje si zdravotní limity pro výkon určitých povolání • na konkrétních či modelových příkladech objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví	<u>Trh práce</u> povolání lidí, druhy pracovišť <u>Zaměstnání</u> <u>Volba profesní orientace</u> tělesný a zdravotní stav osobní zájmy a cíle, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volby profesní orientace	Zeměpis Zeměpis Český jazyk Výchova ke zdraví Občanská výchova

Název vyučovacího předmětu: Svět práce			
Ročník: 9.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• uvědomí si své možnosti na trhu práce • rozlišuje pojmy ZTP, ZTP-P… • uvědomí si důležitost vzdělání ve svém budoucím životě • objasní postavení žen na trhu práce • v ukázkách inzerátů dokáže vyhledat nepřijatelné podmínky pro uchazeče o práci	**Trh práce** druhy pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní rovnost příležitostí na trhu práce	OSV 1 OSV 2 OSV 6 VDO 1	metody motivační rozhovor vyprávění diskuze debata
• vysvětlí pojmy nezaměstnanost • objasní funkci úřadů práce • uvědomuje si nebezpečnost prvotní nezaměstnanosti • uvede základní práva a povinnosti, které má zaměstnanec a zaměstnavatel • objasní činnost odborů	**Zaměstnání** pracovní příležitosti v Praze, způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy zaměstnanosti, úřady práce práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů		formy práce frontální výuka skupinová práce exkurze projekty profi testy
• uvědomuje si riziko podnikání • vyjmenuje základní formy podnikání	**Podnikání** druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání		

• na základě svých zájmů popíše svá přání pro svoji budoucí profesní orientaci • uvědomí si důležitost vzdělání pro svou budoucnost • po návštěvě pedagogicko-psychologické poradny si ujasní, co by chtěl po ukončení základního vzdělání studovat	**<u>Volba profesní orientace</u>** základní principy informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb **<u>Možnosti vzdělávání</u>** náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby		

5.9 Volitelné předměty

5.9.1 Příprava na střední školu

5.9.1.1 Cvičení z českého jazyka

a) Charakteristika předmětu

Volitelný předmět Cvičení z českého jazyka se zaměřuje na přípravu žáků k přijímacím zkouškám na střední školy.

Hlavní náplní je procvičování gramatických jevů (pravopis) a jazykových rozborů (skladba).

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Cvičení z českého jazyka je nabízen v rámci povinně volitelných předmětů v devátém ročníku základní školy s jednohodinovou týdenní časovou dotací a předpokládá účast žáků, kteří mají zájem o přípravu k přijímacím zkouškám na střední školy. Je součástí společného předmětu **Příprava na střední školu, jehož celková dotace je 2 hodiny týdně.**

b) Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

1. Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k chápání jazyka jako svébytného historického jevu a jako nezbytný nástroj celoživotního vzdělávání
- pracuje s texty odpovídajícími věku a zaměření žáka
- vede žáka k dávání informací do souvislostí
- provádí se žáky společný rozbor chyb

2. Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadává problémové úlohy, aby žák byl schopen orientovat se v určitém problému a posoudit jeho příčiny
- vede žáky k sebehodnocení
- vytváří podněty ke kritickému a samostatnému myšlení
- nechává žáky formulovat vlastní názory
- koordinuje práci ve skupinách

3. Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky, aby se vyjadřovali k dané problematice souvisle, kultivovaně a v logickém sledu
- vede žáky k tomu, aby dokázali smysluplně doplnit či obhájit svůj odlišný názor
- podněcuje žáky k prezentaci získaných poznatků

4. Kompetence sociální, personální a občanské

Učitel:

- vytváří klidnou, příjemnou pracovní atmosféru, která žáky podněcuje k ohleduplnosti a naslouchání názoru druhého
- rozvíjí u žáků ohleduplné zacházení s pomůckami (jazykové příručky, obrazový materiál, ukázky historických dokumentů, PC)
- vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích
- učí žáka k pozitivnímu postoji národního a kulturního dědictví na základě poznatků předmětu

5. Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáka k užívání materiálnímu vybavení školy, vtahujícímu se k výuce předmětu
- učí ho využívat získané znalosti a zkušenosti k dalšímu vzdělávání a profesnímu zaměření

Název vyučovacího předmětu: Cvičení z českého jazyka			
Ročník: 9.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
<u>Jazyková výchova</u> • rozliší a určí holý, rozvitý, několikanásobný větný člen, volný a těsný přívlastek, tuto dovednost využije pro správnou interpunkci • označí a vytvoří základní přístavkovou konstrukci, rozvíjí tím své povědomí o logické stavbě jazyka • vysvětlí rozdíl mezi souvětím souřadným a podřadným, podle svých schopností uvádí příklady obou typů, analyzuje jejich stavbu a načrtne schéma, z obsahu vět vyvodí významový poměr mezi nimi, znalosti využije při správném psaní čárek, určí druh věty vedlejší • rozpozná větu jednočlennou, dvoučlennou a větný ekvivalent • znalost samostatného větného členu, elipsy, oslovení, vsuvky a citoslovce na začátku věty využije pro správné psaní interpunkce • je si vědom činitelů ovlivňujících aktuální členění věty a funkčně je využívá pro tvoření vlastních výpovědí • analyzuje text z hlediska různých jazykových plánů • vědomě používá správných tvarů ohebných slovních druhů ve svých jazykových projevech • využívá získané poznatky k rozšiřování slovní zásoby • adekvátně a soustavně využívá slovníky a ostatní jazykové příručky	Procvičování pravopisných jevů učiva ZŠ Skladba Věta jednočlenná, dvojčlenná, větný ekvivalent Zvláštnosti větné skladby Komplexní větné rozbory Tvarosloví – Slova ohebná a neohebná Nauka o slovní zásobě Slova jednoznačná a mnohoznačná, slova jednovýznamová a mnohovýznamová Slovníky		Práce s výukovými programy na PC Pracovní listy

5.9.2 Cvičení z matematiky

a) Charakteristika předmětu

Volitelný předmět Cvičení z matematiky se zaměřuje především na rozvoj logického myšlení s využitím různých zajímavých či zábavných úloh z matematiky. Část hodin je věnována opakování či procvičování již probraného učiva v běžných hodinách podle zájmu a zaměření žáků ve skupině. **V 9. ročníku je předmět zaměřen na přípravu žáků na přijímací zkoušky.**

Menší počet žáků umožňuje individuální přístup učitele, větší prostor pro diskuse k danému tématu, u dětí rozvíjí schopnosti problémy řešit, najít všechny možnosti řešení.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Cvičení z matematiky je nabízen v rámci povinně volitelných předmětů v 7. - 9. ročníku základní školy s jednohodinovou týdenní časovou dotací. **V 9. ročníku je součástí společného předmětu Příprava na střední školu, jehož celková dotace je 2 hodiny týdně.**

Výuka probíhá buď v běžné učebně nebo v učebně počítačové, kde je navíc možnost připojení k internetu či nainstalovaným výukovým programům.

b) Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

1. Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k vyhledávání jednotlivých vztahů a porozumění matematickým symbolům
- umožňuje žákům získat základní vědomosti a matematické dovednosti, které jsou schopni aplikovat na složitější úlohy
- provádí se žáky společný rozbor chyb

2. Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k řešení problémových úloh propojením různých matematických dovedností, nechává najít žáky vhodný způsob řešení, umožňuje vyhledání potřebných informací
- vyzývá k ověřování a obhajobě správnosti výsledků a řešení na základě vysvětlení použitých postupů

3. Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky, aby se vyjadřovali k dané problematice souvisle, kultivovaně a v logickém sledu
- vede žáky k tomu, aby dokázali smysluplně doplnit či obhájit svůj odlišný názor
- vede k vysvětlování použitých postupů a jejich obhajobě, popisu grafů, geometrických obrazců apod.

4. Kompetence sociální, personální a občanské

Učitel:

- vytváří klidnou, příjemnou pracovní atmosféru, která žáky podněcuje k ohleduplnosti a naslouchání názoru druhého

- zdůrazňuje vzájemnou toleranci a respekt při skupinové práci

5. Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáka k užívání materiálního vybavení školy, vztahujícího se k výuce předmětu
- vede žáky k získávání správných návyků, klade důraz na přesnost a včasné dokončení

Název vyučovacího předmětu: Cvičení z matematiky			
Ročník: 7. – 9.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• na vybraných úlohách procvičuje učivo, které mu dělá problémy • při hledání správného řešení užívá logickou úvahu a kombinační úsudek • snaží se nalézt různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací buď sám, nebo ve skupině • vysvětluje použité postupy a obhajuje je • popisuje grafy, geometrické obrazce apod. • procvičuje a řeší úlohy rozšiřujícího učiva ZŠ	Probrané učivo v běžných hodinách matematiky daného ročníku či ročníků předchozích dle individuálních požadavků žáka Nestandardní aplikační úlohy a problémy Matematické hry Úlohy na prostorovou představivost Logické řady Rozšiřující učivo ZŠ – 9.roč. (dle zájmu žáků)		Práce s výukovými programy na PC Užití internetu Pracovní listy

5.9.3 Netradiční výtvarné techniky

a) Charakteristika vyučujícího předmětu

Netradiční výtvarné techniky je předmět, který slouží k rozvoji výtvarným i motorickým dovednostem žáka. Žák má možnost se více věnovat výtvarným technikám, které jsou i nejsou vyučovány v hodinách klasické výtvarné výchovy. Dále se zajímáme o současné trendy umění ve veřejném prostoru a jeho dalšího přetváření. Sledujeme historickou proměnu významu a smyslu výtvarného umění.

Přispívá k rozvoji volních vlastností žáků, důraz je kladen na pozitivní a pracovní atmosféru, vzájemné respektování a zapojení všech členů skupiny.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Netradiční výtvarné techniky je předmět, který si žáci mají možnost vybrat z nabídky volitelných předmětů v 7. - 8. ročníku. Disponuje časovou dotací 1 hodina týdně, ale často se vyučuje v bloku 2 vyučovací hodiny jednou za 14 dní. Maximální počet je 12–14 žáků. Vyučování probíhá v odborných učebnách – např. výtvarném ateliéru, kde je možnost používat k práci tiskařský lis.

b) Výchovné a vzdělávací strategie předmětu pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

1. Kompetence k učení

Učitel:

- motivuje žáky k osvojení výtvarných dovedností
- vede žáky k tomu, aby získané dovednosti uplatňovali v dalších vzdělávacích oblastech
- klade vhodné otázky, týkající se příčin a používání různých materiálů a pomůcek

2. Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- předkládá žákům dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů, souvisejících s výběrem techniky, materiálů, pomůcek
- vede k hledání různých variant řešení a nalézání vlastních přístupů a příspěvků k řešení
- oceňuje kreativitu a originalitu žáka
- dbá na spolupráci při tvorbě výrobků
- učí žáky sebehodnocení

3. Kompetence komunikativní

Učitel:

- vytváří předpoklady pro komunikaci mez žáky o svých dílech a používají slovní zásobu pro výtvarníky

4. Kompetence sociální, personální, občanské

Učitel:

- důsledně vyžaduje dodržování společně dohodnutých pravidel chování
- vytváří předpoklady pro lepší osvojení a zvládnutí netradiční výtvarných technik

5. Kompetence pracovní

Učitel:

- hodnotí kladně svědomitou a systematickou práci žáků
- vyžaduje dokončování zadané práce
- oceňuje inspirativní přístup a vlastní nápaditost při zpracování výtvarných témat

Název vyučovacího předmětu: Netradiční výtvarné techniky			
Ročník: 7.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• se seznamuje se základními technikami • užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích • respektuje vlastnosti vybraných technik a vybírá potřebné pomůcky pro práci • využívá znalostí z dějin výtvarného umění a současné tvorby • navrhne náměty pro vlastní tvorbu, připraví náčrt • vyhledá z různých zdrojů inspirativní náměty pro vlastní tvorbu	Monotyp – geometrické tvary Tisk z výšky – polystyrén destička – zvíře Tisk z výšky – suchá jehla – zvíře – hmyz Písmeno – kaligrafie Razítko pro kaligrafii Mozaiky – skládání barevných papírových kousků papírové ruličky – nástěnný reliéf papírové kuličky – kruhový formát Sádrové obvazy Objekt – anděl Maska obličeje, ruky		

• chápe vztahy předmětů a tvarů v prostoru a celistvosti • podle zdatnosti a osobního výběru vytváří vhodnými technikami a postupy zadané práce • navštěvuje výstavy • výroba dárků	Samotvrdnoucí hmota – modelace objektu Malba na dlaždici – ornament Papír – vyšívaný obrazec Vlna – pletení Kresba – přírodniny (uhel, tužka, pastel) Malba – plátno – plenér architektura a okolí Asambláž s příběhem a ve 3D		

Název vyučovacího předmětu: Netradiční výtvarné techniky			
Ročník: 8.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• se seznamuje se základními technikami • užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích • respektuje vlastnosti vybraných technik a vybírá potřebné pomůcky pro práci • využívá znalostí z dějin výtvarného umění a současné tvorby • navrhne náměty pro vlastní tvorbu, připraví náčrt • vyhledá z různých zdrojů inspirativní náměty pro vlastní tvorbu	Tiskařské techniky – suchá jehla, linoryt Krátké video – animace – příběh Fotografie – základní pojmy a kategorie Fotografický workshop – zátiší a portrét Počítače a malování Návrh na plakátek na školní akci Návrh na obal CD či koncert oblíbené hudební skupiny či interpreta Graffiti a jejich vznik a (ne)význam		

• chápe vztahy předmětů a tvarů v prostoru a celistvosti • podle zdatnosti a osobního výběru vytváří vhodnými technikami a postupy zadané práce • navštěvuje výstavy	šablony – na textil, taška, papír, plátno zahrady – plenér – skicování příprava na malbu Design – váza, hrnek a lahev …… Věc – proměna původního účelu věci v jiný		

5.9.4 Svět a životní prostředí

a) **Charakteristika předmětu**

Předmět si klade za cíl prohlubování znalostí zeměpisu jako předmětu spojujícího přírodovědnou a sociální složku života na Zemi. Žáci si prohlubují své poznatky o vzájemné interakci lidské společnosti a přírody. Dozvídají se o globálních problémech lidstva a dopadech globalizace. Předmět vede žáky k získání ohleduplného celoživotního přístupu k životnímu prostředí člověka nejen v jejich okolí, ale také v rámci celého světa pod heslem „Mysli globálně, jednej lokálně“. Žáci prohlubují své znalosti a dovednosti vyhledáváním a zpracováváním informací z různých zdrojů, pracují s mapou, výsledky své práce prezentují, spolupracují s dalšími lidmi, vytváří vlastníma rukama věci přírodě užitečné. Aktivně se účastní exkurzí a prací v terénu.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu
Svět a životní prostředí je volitelný předmět určený pro žáky 7. tříd v časové dotaci 2 vyučovacích hodin jedenkrát za 14 dní z důvodu vyšší časové náročnosti zpracovávání témat také formou projektů. Počet žáků by neměl přesáhnout 20 v jedné skupině. Výuka probíhá dle možností v odborné učebně vybavené odpovídající technikou (diaprojektor, počítač, interaktivní tabule, DVD přehrávač, video).

b) Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

1. Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k samostatnému zpracování zadaných úkolů na základě:
  a) vlastního vyhledávání informací z rozličných zdrojů – knihovny, internet, tisk, instituce atd.
  b) jejich třídění a logického uspořádání
  c) hledání souvislostí mezi nimi
- klade vhodné otázky, týkající se příčin a důsledků různých jevů

2. Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- na základě konkrétních problémových situací (živelné pohromy, globální problémy lidstva, problémy regionů, ekologická problematika atd.) vede žáky k:
  a) rozpoznávání příčin a důsledků jednotlivých jevů
  b) hledání různých variant řešení
  c) nalézání vlastních přístupů a příspěvků k řešení

3. Kompetence komunikativní

Učitel:

- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu (aktuální téma, místní region) formou diskuse, besedy, metodou konfrontace, ankety, řízeného rozhovoru
- vede žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- podporuje kritiku a sebekritiku

4. Kompetence sociální a personální

Učitel:
- podporuje skupinovou práci
- vytváří situace, kdy se žáci vzájemně potřebují

5. Kompetence občanské

Učitel:
- vede žáky k zodpovědnému rozhodování v krizové situaci
- vede žáky k k ochraně našich tradic, přírodních, kulturních i historických památek
- vede žáky k pochopení environmentálních problémů

6. Kompetence pracovní

Učitel:
- hodnotí kladně svědomitou a systematickou práci žáků
- vyžaduje dokončování práce v dohodnuté kvalitě a termínech
- vede žáky ke správnému používání pomůcek a různé techniky

Název vyučovacího předmětu: Svět a životní prostředí			
Ročník: 7.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• objasní základní pojmy z oblasti životního prostředí a krajiny (životní prostředí; přírodní a kulturní krajina – zemědělská, městská, lesní; environmentální; ekologie; trvale udržitelný vývoj) • rozliší jednotlivé typy krajiny • porovná krajinu svého bydliště s krajinou, kde by chtěl žít, kde se mu skutečně líbí	Krajina a životní prostředí	během roku využívá a propojuje poznatky předmětů Zeměpis Výtvarná výchova Přírodopis Informatika Občanská výchova	Exkurze v okolí školy Mapování Výtvarné zpracování Podle obrázků vlastní popis Práce s informacemi Diskuze Práce s textem Interviewt Terénní šetření, anketa, tvorba grafů Práce s mapovými zdroji
• objasní základní pojmy z oblasti znečištění atmosféry (skleníkový efekt, smog, emise, imise, ozonová díra) • vysvětlí vliv ozonové díry na život lidí a zvířat • rozliší základní druhy smogu na světě a jeho vliv na člověka a život vůbec • diskutuje o vlivu člověka na znečišťování atmosféry a klimatických změnách • lokalizuje oblasti s největším znečištěním na světě a v České republice	Znečištění atmosféry a klimatické změny		
• objasní vliv člověka na hydrosféru • porovná rozmístění vody na Zemi • vymezí dostupnost pitné vody lidem • určí zdroje znečištění vody na světě	Znečištění hydrosféry		

• chharakterizuje a lokalizuje možné konflikty v důsledku nedostatku pitné vody • zanalizuje výsledek terénního šetření mezi lidmi na téma úspora vody • sleduje a porovná spotřebu vody doma a jinde • objasní základní pojmy (druhy a typy půd, desertifikace, hutnění) • porovná dobu tvorby půdy s rychlostí jejího ničení v různých částech světa • charakterizuje vliv člověka na degradaci půd a důsledky tohoto stavu • pozoruje tvorbu půdy na vlastní oči • objasní základní pojmy (lom/důl, rekultivace, primární a sekundární zdroje) • porovná jednotlivé zdroje energie (větrný, sluneční, vodní, geotermální, jaderný, tepelný zdroj energie) • vymezí zásoby nerostných surovin ve světě • vytvoří informační plakát (či noviny) o využití jednotlivých druhů surovin a možnostech jejich recyklace • objasní základní pojmy (biodiverzita, endemit, invazní druhy, Červená kniha) • diskutuje zásahy člověka do volné přírody • objasní základní funkce lesa v krajině • zdůvodní nutnost zachování lesních porostů • s pomocí mapy vytvořené při práci na tématu krajina určí poměr „zelených“ ploch v okolí školy, diskutuje optimální poměr v krajině/ ve městech	Půda Přírodní zdroje a jejich využívání Biodiverzita Lesy a jejich funkce v krajině		Půdní sonda Tvorba kompostu Tvorba naukového plakátu/ novin Práce s mapou Práce s daty Exkurze dle možností (ČOV, spalovna/ třídírna recyklovaných odpadů…) Práce s programem Ekostopa Tvorba modelu/ plakátu Tvorba „cesty výrobku“

• objasní základní pojmy (populační exploze, urbanizace a suburbanizace, ekostopa, trvale udržitelný rozvoj) • vymezí nejvíce zalidněné oblasti světa a diskutuje jejich vliv na okolní krajinu • spočítá vlastní a na základě výsledků stanoví oblasti, v nichž lze učinit pozitivní změny	Lidská populace, trvale udržitelný rozvoj		
• objasní základní pojmy (odpady, recyklace) • stanoví množství odpadu z vlastní domácnosti, vypočte poměr tříděného/netříděného odpadu • doplní informační plakát o přírodních zdrojích o možné výrobky z recyklovaných materiálů • diskutuje prospěšnost třídění odpadů, života a nákupů bez obalu	Odpady a jejich zpracování		
• objasní základní pojmy (bioprodukty, fair trade, ekologické zemědělství) • diskutuje prospěšnost ekologického zemědělství a života vůbec	Bioprodukty a „zelený“ způsob života		
• objasní základní pojmy (globalizace, mezinárodní firmy) • vytvoří „cestu“ vybraného výrobku od výrobce ke spotřebiteli • diskutuje délku této cesty a její vliv na cenu a kvalitu výrobku	Globalizace		
• V průběhu roku plní úkoly projektu Recyklohraní	Šetrnost k ŽP		

5.9.5 Drama v anglickém jazyce

a) Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Drama v anglickém jazyce je součástí vzdělávací oblasti Volitelné předměty.

Tento předmět je určen žákům 7.- 8. ročníku dle jejich volby. Jeho hodinová dotace je 1 hodina týdně.

Hodiny jsou zaměřeny na teoretickou i praktickou část týkající se základní teorie, dovedností a technik dramatické výchovy. Žáci jsou připravováni na osvojení si dramatických forem, zejména dramatizací anglických her, na základě autorského či vlastního scénáře.

Materiálně technické podmínky

Výuka probíhá v běžné učebně s možností využití audio-vizuální techniky.

b) Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

1. Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáka k užívání základních výrazových prostředků dramatického umění
- vede žáka k aktivnímu podílení se na procesu společné inscenační tvorby (dramaturgie, tvorba textu, režie, scénografie, scénická hudba, herecká tvorba)
- vede žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků a technologií

2. Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáka k vyhledávání a třídění informací
- učí zkoumat dané téma z různých úhlů pohledu
- vede žáky k uvědomování si důsledků lidského jednání v nejrůznějších situacích
- vede žáky k uvědomování si důsledků různých řešení konfliktů

3. Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáka k uvědomování si a rozvíjení vlastních schopností a jejich uplatňování v týmové práci
- vede k vyjadřování jevů, vztahů, prožitků, emocí, představ, myšlenek, názorů a postojů a k rozvíjení, zdokonalování a kultivování vlastních hlasových a pohybových dovedností a k jejich adekvátnímu užívání v situacích dramatické tvorby a v běžných životních situacích
- vede žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků a technologií

4. Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zdůrazňuje vzájemnou toleranci a respekt při společné práci
- vede k naslouchání názorů druhých lidí a reagování na ně (v bezpečí fikce)
- vede žáky k tomu, aby rozvíjeli svou empatii

5. Kompetence pracovní a občanské

Učitel:

- rozvíjí schopnost žáků hodnotit výsledky svého učení a plánovat si, jakým způsobem by mohli své učení zdokonalit
- učí žáky dodržovat vymezená pravidla
- zohledňuje využitelnost znalostí a zkušeností při dalším vzdělávání a profesním zaměření
- žáky seznamuje s principy a postupy divadelního umění
- Motivuje žáky k respektování individuálních rozdílů mezi žáky, úctě k ostatním a vcítění se do jejich pocitů a vnímání reality

c) Očekávané výstupy z RVP ZV pro 7. i 8. ročník

- ***uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev, dodržuje základy hlasové hygieny a správného držení těla***
- ***propojuje somatické dovednosti při verbálním a neverbálním vyjádření, na příkladech doloží souvislosti mezi prožitkem a jednáním u sebe i druhých***
- ***rozvíjí, variuje a opakuje herní situace (samostatně, s partnerem, ve skupině), přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí***
- ***prozkoumává témata z více úhlů pohledu a pojmenovává hlavní téma a konflikt; uvědomuje si analogie mezi fiktivní situací a realitou***
- ***přistupuje k dramatické a inscenační tvorbě jako ke společnému tvůrčímu procesu, ve kterém přijímá a plní své úkoly, přijímá zodpovědnost za společnou tvorbu a prezentaci jejího výsledku***
- ***rozpozná ve vlastní dramatické práci i v dramatickém díle základní prvky dramatu; pozná základní divadelní druhy a dramatické žánry a jejich hlavní znaky; kriticky hodnotí dramatická díla i současnou mediální tvorbu***

Název vyučovacího předmětu: Drama v anglickém jazyce			
Ročník: 7.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• rozlišuje různé formy dramatu • je schopen napodobit výslovnost dle potřeby divadelních úryvků či her • je schopen spolupráce • je schopen přehrát kratší divadelní úseky nebo hry	Formy dramatu Struktura divadelní hry Řečové prostředky Výslovnost	Mediální výchova Osobnostní a sociální výchova Multikulturní výchova Jazyk a jazyková komunikace Umění a kultura Člověk a společnost	Práce ve skupinách Čtení a interpretace textů Vyhledávání informací Dialogy Vystupování před publikem Spolupráce ve skupinách

Název vyučovacího předmětu: Drama v anglickém jazyce			
Ročník: 8.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• rozlišuje různé formy dramatu • je schopen napodobit výslovnost dle potřeby divadelních úryvků či her • je chopen analyzovat hlavní myšlenky kratších divadelních her • je schopen spolupráce • uvědomuje si socio-kulturní kontext divadelních her • je schopen přehrát kratší i delší divadelní hry • je schopen vytvořit vlastní kratší divadelní hru	Formy dramatu Drama v anglicko-mluvících zemích Řečové prostředky Výslovnost Divadelní prostředky	Mediální výchova Osobnostní a sociální výchova Multikulturní výchova Jazyk a jazyková komunikace Umění a kultura Člověk a společnost	Práce ve skupinách Čtení a interpretace textů Vyhledávání informací Dialogy Vystupování před publikem Spolupráce ve skupinách Analýza textů

5.9.6 Všední život v dějinách

a) Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Všední život v dějinách prohlubuje znalosti žáků o daném historickém období. Je zaměřen na dovednosti vyhledávat a zpracovávat informace, které učitel doplňuje, pracovat ve skupině, prezentovat své výsledky, obhajovat názory. Obsahová náplň se odvíjí od preferencí žáků, zohledňuje historická výročí a vše směřuje ke kontextuálnímu propojení se současným životem a osobními zkušenostmi žáků. Využívají se již získané znalosti žáků z ostatních výukových předmětů.

Cílem předmětu je žákům otevřít netradiční pohledy na všední život lidí daného historického období v kulturně-sociálním kontextu. Zaměřuje se i na oblast umění, které je pojímáno jako zrcadlo doby.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Všední život v dějinách je předmět, který si žáci mají možnost vybrat z nabídky volitelných předmětů v 7. a v 8. ročníku. Disponuje časovou dotací 1 hodiny týdně (případně 2 hodiny v bloku jedenkrát za dva týdny).
Vyučování probíhá v odborných učebnách vybavených odpovídající audiovizuální technikou.

b) Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

1. Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k hledání souvislostí mezi současnými a historickými ději
- vede žáky k správnému užívání terminologie
- využívá historických souvislostí k motivaci žáků k zájmu o předmět

2. Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadává problémové úlohy, aby žák byl schopen orientovat se v určitém problému a aby byl schopen posoudit jeho příčiny, důsledky a význam v historickém kontextu
- nechává žáky formulovat vlastní názory a vede žáky k samostatnému myšlení
- utváří jejich osobní postoj k dění ve společnosti

3. Kompetence komunikativní

Učitel:

- podněcuje žáky k prezentaci získaných poznatků
- vede žáky, aby se vyjadřovali k dané problematice souvisle, kultivovaně a v logickém sledu
- vede žáky k tomu, aby byli schopni smysluplně doplnit či obhájit svůj odlišný názor

4. Kompetence sociální, personální a občanské

Učitel:

- vytváří takové prostředí ve výuce, které žáky podněcuje k naslouchání názoru druhého
- rozvíjí u žáků ohleduplné zacházení s pomůckami (mapy, ukázky historických dokumentů, obrazový materiál)
- vede žáky k vědomí tradic a kulturního dědictví, které v rámci své současné i budoucí činnosti chrání

5. Kompetence pracovní

Učitel:

- vyžaduje na žácích domácí přípravu a vede je k vědomí důležitosti osobní přípravy
- zohledňuje využitelnost získaných kompetencí při dalším vzdělávání a profesním zaměření

Název vyučovacího předmětu: Všední život v dějinách			
Ročník: 7.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• vysvětlí podmínky ovlivňující vznik středověku • orientuje se v časové přímce daného období • orientuje se v historické mapě daného období • posoudí význam křesťanství pro vznik středověkých států • reprodukuje legendu, orientuje se v základních českých světcích • orientuje se v základních církevních svátcích • definuje pojem řeholník, církevní řád, poutník, klášter • pojmenuje základní církevní stavby toho období • vysvětlí postavení jednotlivých vrstev feudální společnosti • orientuje se v rozdílech života ve městě a na venkově • posoudí specifika života šlechty • vysvětlí hygienické podmínky středověku, vyvodí z nich patřičné závěry pro zdravotní stav populace ve středověku • porovná středověký vzdělávací systém školství s antikou či současností, vysvětlí postavení dítěte a studenta • vysvětlí postavení ženy v středověké společnosti, rozliší základní módní tendence • porovná stolovací zvyklosti se současností • je schopen vysvětlit, jak probíhaly soudy a soudnictví • charakterizuje celý středověk z pohledu běžného středověkého občana	Úvod do studia středověku Úloha křesťanství ve středověku Rozvrstvení středověké společnosti - způsob života jednotlivých vrstev a jejich životní prostor (hrad - město - ves) Vybrané kapitoly ze všedního života středověkého člověka	ČJL MEV1 GV3 VV EV2 EV4 MKV3 MKV5 RV	

Název vyučovacího předmětu: Všední život v dějinách			
Ročník: 8.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• vysvětlí podmínky ovlivňující vznik novověku • orientuje se v časové přímce daného období • orientuje se v historické mapě daného období • rozliší základní módní tendence • porovná stolovací zvyklosti se současností (nové plodiny, …) • charakterizuje celý novověk z pohledu běžného novověkého občana • posoudí význam náboženství pro novověkou společnost • orientuje se v náboženských válkách • definuje pojem renesance, humanismus, baroko, manýrismus, rokoko, klasicismus, empír, biedermeier, romantismus • dokáže jednotlivé směry popsat a od sebe odlišit • vysvětlit v čem se odlišují a co mají společného • dokáže k jednotlivé směry poznat z obrázků • popíše nové technické vynálezy a jejich přínos pro společnosti i běžného člověka • objasní postavení společenských vrstev • vysvětlí kapitalistickou společnost • orientuje se v mezinárodní situaci • posoudí důsledky soupeření mezi velmocemi • s pomocí mapy či atlasu lokalizuje ohniska napětí • objasní příčiny války • zhodnotí danou situaci a dopad pro běžného člověka	Úvod do studia novověku Vybrané kapitoly ze všedního života novověkého člověka Úloha náboženství v novověku Kultura- umělecké směry (renesance, humanismus, baroko, manýrismus, rokoko, klasicismus, empír, biedermeier, romantismus) Věda, technika ekonomika Imperiální doba (kolonialismus) Společnost a kultura přelomu století (kapitalistická společnost) Společnost před 1.světovou válkou	ČJL MEV1 GV3 VV EV2 EV4 MKV3 MKV5 RV	

5.9.7 Práce s literárními texty

c) Charakteristika předmětu

Volitelný předmět Práce s literárními texty navazuje na vyučování literární výchovy a slohu, propojuje vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, Umění a kultura a Člověk a společnost. Práce je zaměřena na četbu konkrétních neuměleckých i uměleckých textů, přemýšlení, psaní a rozmlouvání o nich. Hlavním cílem předmětu je nenásilnou, přístupnou a pokud možno i zábavnou formou pěstovat a rozvíjet čtenářské dovednosti žáků (vést žáky ke vnímavé četbě textů, k získávání informací z textů, k rozlišování textů uměleckých a neuměleckých) a pokusit se vytvořit jednoduché texty vlastní.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Práce s literárními texty je nabízen v rámci povinně volitelných předmětů v sedmém a osmém ročníku základní školy s jednohodinovou týdenní časovou dotací a předpokládá účast žáků, kteří mají zájem o četbu, porozumění textům a také o psaní textů vlastních.

d) Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

6. Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k samostatnému získávání informací z různých zdrojů – různé jazykové literární prameny
- pracuje s texty odpovídajícími věku a zaměření žáka
- vede žáka k dávání informací do souvislostí
- vede žáka k tvořivému přístupu k psaní

7. Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadává problémové úlohy, aby žák byl schopen orientovat se v určitém problému a posoudit jeho příčiny
- vede žáky k sebehodnocení
- vytváří podněty ke kritickému a samostatnému myšlení
- nechává žáky formulovat vlastní názory, koordinuje práci ve skupinách
- koordinuje práci ve skupinách

8. Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby dokázali smysluplně doplnit či obhájit svůj odlišný názor
- podněcuje žáky k prezentaci získaných poznatků

9. Kompetence sociální, personální a občanské

Učitel:

- vytváří klidnou, příjemnou pracovní atmosféru, která žáky podněcuje k ohleduplnosti a naslouchání názoru druhého
- rozvíjí u žáků ohleduplné zacházení s pomůckami

10. Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáka k užívání materiálnímu vybavení školy, vtahujícímu se k výuce předmětu
- učí ho využívat získané znalosti a zkušenosti k dalšímu vzdělávání a profesnímu zaměření

Název vyučovacího předmětu: Práce s literárními texty			
Ročník: 7. – 8.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• vnímá funkci literárního díla • odliší texty umělecké a neumělecké • pozná v textu informace podstatné a nepodstatné • vyhledá v textu důležité informace a reprodukuje je • tvoří vlastní texty • aplikuje návody učitele • reprodukuje vlastními slovy přečtený text • vnímá stavbu literárního díla	vznik písemnictví druhy textů <u>neumělecké texty</u> informační novinářské odborné umělecká literatura a její čtenáři příběh a téma, literární postavy, prostředí literárního díla	VV HV Z D OV	čtenářská dílna diskuse vyprávění rozhovor podvojný deník volné psaní dopis postavě čtení s předvídáním dramatizace ilustrace skupinová tvorba

5.9.8 Latina

a) Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Latina je povinně volitelný předmět pro žáky základní školy. Je nabízen žákům v 7. nebo 8. ročníku. Tento předmět je vyučován s hodinovou dotací 1 hodina týdně.

V předmětu Latina žáci studují základy latinského jazyka (gramatika, slovní zásoba), překládají latinské texty, seznamují se s lingvistickou terminologií, rozvíjejí své jazykové dovednosti a myšlení. Tento předmět má souvislosti s dalšími předměty, zvláště s českým jazykem, cizími jazyky nebo dějepisem a rozvíjí jejich obsah (jazykové, kulturní, historické souvislosti).

Materiálně technické podmínky

Výuka probíhá v běžné učebně nebo učebně latiny, kde jsou v knihovničce uloženy slovníky a další zdroje k výuce předmětu. Učebny jsou vybaveny audiovizuální technikou a disponují internetovým připojením. Učitel k výuce využívá kopírované materiály podle potřeby (pracovní listy, učebnice, hry).

b) Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

1. Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky ke studiu gramatických tvarů
- vede žáky k chápání jazyka jako systému
- vede žáky k práci se slovníkem

2. Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k uvažování nad možným překladem textu

3. Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky ke správnému používání terminologie
- vybírá vhodné typy textů, zdroje pro výuku a formy výuky
- zadává úkoly, které žáci prezentují

4. Kompetence sociální, personální

Učitel:

- vede žáky ke spolupráci
- zdůrazňuje spolupráci a respektování druhých a vzájemnou pomoc ve skupině

5. Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k respektování odlišných názorů a individuálních rozdílů

6. Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáka k poznání využití studia latinského jazyka ve svém dalším vzdělávání a obecně v osobním životě

Název vyučovacího předmětu: Latina			
Ročník: 7.–8.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• vyjmenuje slovní druhy a pojmenuje gramatické kategorie jmen a sloves • zařadí latinu mezi jazyky • přečte latinský text se správnou výslovností • vyhledá ve slovníku slovníkové heslo a v něm potřebné informace • přeloží latinský text • vyskloňuje substantiva 1. deklinace • vyskloňuje substantiva 2. deklinace • vyskloňuje adjektiva 1. a 2. deklinace • určí rod adjektiva 1. a 2. deklinace • časuje sloveso být v přítomném čase • časuje slovesa 1.–4. konjugace v přítomném čase • vytvoří imperativ od slovesa být • vytvoří imperativ od sloves 1.–4. konjugace • používá předložky se správným pádem • vyjmenuje číslovky do 10	Základní jazyková terminologie Místo latiny mezi jazyky Výslovnost, přízvuk Práce se slovníkem Překlad textu Substantiva 1. a 2. deklinace Adjektiva 1. a 2. deklinace Slovesa – být, 1.–4. konjugace Prepozice Číslovky	VMEGS ČJL cizí jazyky D	